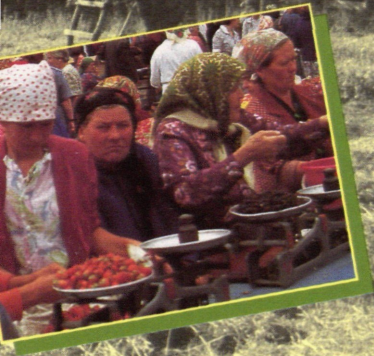

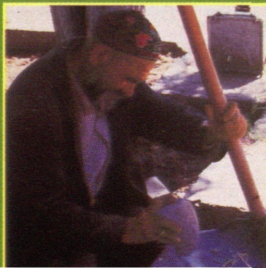
ARNO PAGEL

LUMINĂ

pentru răsărit

MARTORI PENTRU
ISUS CRISTOS ÎN RUSIA

Arno Pagel

Lumină pentru răsărit

Martori pentru Isus Cristos în Rusia

EDITURA LUMINA
LUMII 1995

Titlul original german:
Arno Pagel, Licht dem Osten
© Francke-Verlag, 1990
Traducerea românească:
Arno Pagel, Lumină pentru răsărit
© Editura Lumina lumii, 1995
D-70825 Korntal, Germania
Toate drepturile rezervate

Cuprins

Prefață	5
Felician von Zarembo	7
Friedrich Wilhelm Baedeker	42
Modest Modestovici Korff	75
Pavel Nicolaievici	105
Mathilda Wrede	140
Jenny Eugenia de Mayer	170

Prefață

Titlul acestei cărți este "Lumină pentru răsărit." "Răsăritul" este o regiune geografică foarte vastă. Aici el se referă în mod special la Rusia și anume, la Rusia dinaintea revoluției bolșevice. Imensului Imperiu țarist îi aparțineau și Finlanda, de acest fapt se ține cont în această carte. În special ultimul capitol al cărții depășește anul 1917; ajungem să aflăm puțin din istoria suferințelor și persecuțiilor, dar și a credincioșiei creștinilor sub sistemul sovietic.

Conținutul esențial al lucrării de față se referă la mișcările și personalitățile spirituale care au o semnificație deosebită pentru Împărăția lui Dumnezeu din Rusia. Este vorba numai de o parte a evenimentelor, dar de o parte importantă, care este permanent un motiv de uimire. De exemplu, este vorba destul de mult despre o trezire care a început în 1874 în Sankt-Petersburg (Lenin-grad), capitala de atunci a Rusiei și care a implicat multe persoane de vază din anturajul țarului. Dar au fost convertiți și țărani, și birjari și toți și-au plecat genunchii înaintea lui Isus, Domnul lor și au devenit martorii Lui.

Îi însoțim în locurile lor de deportare pe acei creștini

evangelici credincioși Bibliei, numiți "stundiști." Relațiile despre activitatea lui Friedrich Wilhelm Baedeker și a Mathildei Wrede printre deținuți, până departe, în pustietatea Siberiei, sunt mișcătoare. Iar lucrarea sorei de Cruce Roșie, Jenny de Mayer printre mahomedanii din Asia Centrală rusească este unică în felul ei. Nu este dată uitării nici trezirea care a avut loc printre studenți în deceniul dinaintea primului război mondial.

Da, s-a dus multă lumină și dragoste în răsărit. Acest lucru poate să încălzească inima cititorului, îndemnându-l să aducă mulțumiri și poate să-l facă să se roage și să spere și pentru Rusia de azi.

Felician von Zaremba

1794-1874

În serviciul de stat rusesc?

Prietenii misiunii cântă cu plăcere cântarea "Lucrarea este a Ta, Doamne Isuse, lucrarea la care ne-am angajat." Primele două strofe ale acestei cântări au fost scrise de Samuel Preiswerk (1799-1871) în anul 1829. Pe atunci, era profesor la Misiunea din Basel. Ulterior a fost numit preot principal la catedrala din Basel. Cântarea îndrăgită mai are, însă, o a treia strofă, care spune așa:

Tu ai murit ca bob de grâu
Și-ai coborât în mormânt;
Însuflește, Tu, izvor de viață
lumea pe care ți-a dat-o Dumnezeu.
Trimite vestitori în toate țările
Ca numele Tău să fie cunoscut,
Numele Tău plin de fericire.
Și noi suntem gata pentru lucrarea Ta,
La luptă în lucrarea Ta, la luptă.

Poetul acestei strofe, contele polonez Felician von Zaremba, are o biografie foarte interesantă, căreia îi vom acorda în continuare toată atenția.

Felician von Zaremba, Fericitul, așa l-au botezat generalul von Zaremba-Kalinov și soția sa Sofia, născută Krasinsky, pe fiul lor care s-a născut la 15 martie 1794 pe moșia Zaroy, de lângă Grodno, nu departe de granița dintre Polonia și Lituania - amândouă țările se aflau

atunci sub dominația rusă. Tatăl și mama făceau parte din vechi familii nobile de vază, care, în mijlocul unei țări catolice, s-au convertit la credința evanghelic-reformată.

Felician și-a pierdut mama din fragedă copilărie și la nouă ani i-a murit și tatăl. Acesta și-a început cariera militară în armata prusacă sub Frederic cel Mare și și-a încheiat-o în serviciul armatei ruse. Un unchi i-a luat în primire pe orfan și pe micuța lui soră. Din acel moment, moșia Ozupin, în apropiere de orașul Plozk pe Duna, a devenit căminul copiilor. Felician a dus-o bine la unchiul lui. Din punct de vedere social, unchiul susținea idei și și trata practic țărani într-un mod care, pentru vremea aceea, a fost absolut neobișnuit din partea unui moșier bogat. În vremea aceea, în Rusia mai exista încă iobăgia și pe moșiile învecinate țărani erau tratați adesea mai rău ca animalele. Unchiul vedea însă în țărani oameni, cu care trebuia să se poarte cu dreptate și atenție. Acest lucru l-a impresionat foarte mult pe micuțul Felician.

Pe unchi îl interesau însă la fel de mult sănătatea, bunăstarea fizică și spirituală a copilului adoptiv. Nepotul a învățat trei limbi pe care nu le-a cunoscut de acasă: rusa, franceza și germana. Limba lui maternă a fost poloneza. Educația lui Felician a fost încredințată unui mediator excelent din Hamburg. În domeniul spiritual, însă, Felician nu a putut să primească nimic de la mediul lui, în care nu se cunoștea credința vie în Cristos.

După educația particulară, obișnuită în casele nobililor, tatăl adoptiv a dus băiatul într-o bună zi la gimnaziul din Dorpat, în ținutul baltic. Acolo a fost luat în primire de profesori și educatori foarte capabili. Băiatul a trăit într-un mediu complet german. În Dorpat exista și o universitate germană și, după terminarea școlii, Felician s-a

înscris la cursurile de științe politice. Spera ca, mai târziu, să poată intra în serviciul de stat rusesc.

În perioada anilor de școală din Dorpat, au avut loc evenimente și decizii istorice importante, care au afectat întreaga Europă, cât și Imperiul rus. Cuceritorul francez Napoleon a ajuns până la Moscova. Acolo, însă, puterea lui a fost înfrântă în fața orașului în flăcări și a iernii rusești. Această cădere a cuceritorului a produs în mulți oameni din Rusia o transformare lăuntrică. Oamenii au văzut în aceasta intervenția și stăpânirea lui Dumnezeu. Țarul Alexandru I, care a domnit în vremea aceea, și-a condus poporul la o întoarcere conștientă la credința în Dumnezeu și în Cristos. El l-a mărturisit pe Cristos drept Domnul lumii, înaintea căruia "trebuie să se plece toate domniile și stăpânirile." Prin documente împărătești și-a chemat supușii la recunoștință și laudă înaintea acestui Domn.

Aceste documente au fost citite și de Zarembo și astfel i-au căzut ochii de fapt pentru prima dată pe Numele lui Isus Cristos. În orele de religie mai mult sau mai puțin seci și liberale de care "a avut parte" până atunci, abia dacă s-a rostit vreodată Numele lui Isus Cristos. Și acum, țarul tuturor rușilor crede în El! Oare nu ar trebui și el - Felician von Zarembo - să se ocupe odată temeinic și serios de acest Isus?

După anii de universitate din Dorpat a urmat încă un an la Moscova. Apoi, Felician s-a întors la Dorpat, unde în noiembrie 1816 a obținut titlul de doctor în filozofie. Nu a fost acum calea liberă pentru serviciul de stat, profesia pe care și-o dorea tânărul absolvent? Toate au indicat spre acest lucru, atunci când Felician a fost admis la "Colegiul de stat pentru afaceri externe" din capitala Sankt-Petersburg. Cariera lui putea să urce drept în sus.

Însă Dumnezeu a avut pentru tânărul conte polonez un cu totul alt drum.

Întâlnirea cu Jung-Stillling

La tot ce am aflat până acum despre viața și educația lui Zarembo mai trebuie să adăugăm un lucru despre care, amintindu-și de copilăria lui, a afirmat el însuși următoarele cuvinte: "Un dor și o suferință după ceva superior, curat pe care-l bănuiam, a dominat din fragedă copilărie toate celelalte dorințe și mi-a format adevăratul caracter." El a fost un om care căuta, dar care nu-și găsea liniștea launtrică.

La sfârșitul verii anului 1817, tânărul diplomat a făcut marea călătorie de 150 de ore de la Petersburg la moșia unchiului de pe Duna. Cât de mult s-a bucurat de frumoasele săptămâni petrecute în patrie! Despărțirea a fost foarte grea atât pentru el, cât și pentru unchiul lui. Întors la Petersburg, într-o zi de septembrie a trăit un eveniment despre care a scris: "Și acum mai sunt cuprins de un fior când îmi amintesc. A fost o intervenție a lui Dumnezeu pe calea mea, plină de urmări imprevizibile pentru mine - un dar al milei veșnice." Despre ce a fost vorba?

Cu ocazia unei plimbări, Felician a făcut o vizită unui prieten din studenție. Spre surprinderea lui, l-a găsit pe acesta citind o Biblie în limba germană. Felician cunoștea Biblia numai ca și manual de școală sau ca obiect de venerație. Ca cineva să citească din ea în miezul zilei - așa ceva nu a mai văzut niciodată și lui însuși nu i-ar fi venit niciodată o astfel de idee. Prin cuvinte pline de entuziasm, prietenul i-a descris musafirului său Biblia ca fiind cea mai importantă carte, Cuvântul lui Dumnezeu

către toți oamenii. A urmat o lungă discuție până noaptea târziu despre cele mai profunde întrebări din viața omului, care, după părerea prietenului, își găsesc un răspuns definitiv în Biblie.

Prietenul din studenție l-a implorat pe Zaremba să citească Evangheliile. Așa a și făcut Felician, dar Biblia a rămas pentru el în continuare o carte neinteligibilă. Neajutorat, și-a amintit că unul din profesorii lui din Dorpat i-a recomandat o carte, "care descifrează multe din enigmatul vieții." Era vorba de renumita "Biografie" a pietistului, oftalmologului și scriitorului Johann Heinrich Jung-Stilling (1740-1819). A început să o citească și efectul cărții a fost puternic și hotărâtor. Propriile lui cuvinte despre această carte sunt:

"Această carte a devenit în mâna lui Dumnezeu instrumentul binecuvântării sufletului meu. A însemnat desăvârșirea întregii mele educații, meditații și a vieții mele până în 1817... Citind despre viața lui Stilling am fost pătruns de următorul adevăr: Dumnezeu Însuși S-a întrupat în Isus. El a venit să mântuiască omenirea. După împlinirea lucrării, El domnește pentru realizarea scopului dragostei veșnice și este aproape de oricine Îl cheamă. M-a pătruns siguranța absolută că și eu pot să am în El un prieten apropiat, de încredere, mai mult decât milostiv, care este în același timp Adevărul."

"Elev" în Basel

Felician își propusese deja de mult să facă o călătorie în străinătate. A discutat acest plan cu unchiul și cu superiorul lui. Inițial, trebuia să fie un fel de călătorie de perfecționare. Dar acum a apărut un alt scop pentru că-

lătorie: după ce Biblia i s-a revelat în tot adevărul și toată splendoarea ei și după ce Felician a hotărât că vrea să-și trăiască viața în continuare după acest Cuvânt divin, l-a cuprins dorința să caute și să găsească oameni "care trăiesc după Biblie." Zaremba a fost de părere că, cel puțin pentru el, ucenicia în școala lui Isus, lucru pentru care s-a hotărât, se va realiza mult mai bine într-un mediu nou, decât în mediul familiar al Petersburgului, cu obiceiurile, prejudecățile și tradițiile stabilite ale vieții sociale. Nu a omis să aducă intenția sa la cunoștința țarului Alexandru I, care era superiorul lui absolut.

Prima țintă a călătoriei tânărului polonez, care făcuse primii pași în carieră în Rusia și care devenise între timp foarte familiar cu limba și cultura germană, a fost marele ducat Baden. Acolo își petrecuse Jung-Stilling ultimii ani ai vieții sale zbuciumate (în Heidelberg și Karlsruhe). Acolo, credea Zaremba, trebuie să se găsească oameni, "care trăiesc după Biblie."

Ce mare i-a fost bucuria când, în Weinheim, pe Bergstrasse, l-a cunoscut pe preotul dr. Schwarz, un nepot al lui Jung-Stilling! Acesta i-a spus cu o siguranță categorică și ciudată: "Trebuie să vă duceți la Basel! Acolo există de scurt timp o misiune, al cărui eminent președinte este preotul Christian Gottlieb Blumhardt. Lăsați-vă acolo instruit pentru lucrarea în Împărăția lui Dumnezeu!" Zaremba a afirmat ulterior: "Așa cum a vorbit Schwarz, așa m-a străpuns ca o săgeată drept în inimă: Da, asta este!"

Lui Zaremba i se terminaseră de mult banii de călătorie. Schwarz i-a dat o scrisoare de recomandare către preoții din drumul lui spre Basel, "ca să-l primească cu ospitalitate." Într-adevăr, peste tot i s-au deschis ușile. A ajuns curând la Basel, care, din punct de vedere spiritual,

era pe atunci "o cetate pe munte." În 1815, șvabul Christian Friedrich Spittler înființase acolo o "Societate misionară evanghelică"; aceasta mai dăinuie până în ziua de azi sub numele de "Misiunea din Basel." Zaremba s-a prezentat în fața lui Spittler cu dorința de a deveni misionar și a fost foarte mișcat de primirea și de discuția avută cu acesta: "Am găsit aici dragoste, într-un mod și într-o măsură cum nu am mai cunoscut niciodată." Aceasta s-a petrecut la 21 august 1818 și din decembrie al aceluiași an, tânărul diplomat rus a devenit "elev" al misiunii - așa cum se spunea pe atunci.

La Misiunea din Basel se punea mare preț ca elevii să practice smerenia și să fie gata și pentru cele mai de jos sarcini din casa misiunii, cu mătura și cu găleata. Zaremba nu a avut probleme cu aceste ustensile, chiar dacă nu a fost cel mai priceput în problemele practice. Nu l-a deranjat nici faptul că i s-a dat să poarte un palton mare, vechi și uzat pentru ieșirile în oraș. Și aceasta trebuia să fie un "examen" pentru "contele răsfățat."

Însă în calitățile spirituale, în sinceritatea și integritatea întregii lui ființe, nici unul din cei 18 "elevi" nu l-a întrecut pe Zaremba. Talentul lui la limbi a fost foarte neobișnuit. Germana, franceza și rusa le-a stăpânit la fel ca și limba lui maternă, poloneza. La gimnaziu învățase cu brio greaca și latina și, în plus, engleza și italiana pentru propria lui plăcere. Mai târziu s-au mai adăugat câteva limbi din Caucaz, persana și turca cu diferitele lor dialecte. Împreună cu alți câțiva elevi, doctorul în filozofie din Dorpat a fost înscris și la Universitatea din Basel. Rar a mai plecat un misionar în lucrare cu o educație atât de multilaterală.

Să ne amintim: Zaremba plecase "să caute oameni, care trăiesc după Biblie." Cu mulțumire a constatat că

i-a găsit în Basel. A mai găsit astfel de oameni și într-o excursie pe care a făcut-o cu șase prieteni în ținutul șvabilor. Misiunea din Basel își avea rădăcini istorice și spirituale atât în pietismul elvețian, cât și în pietismul din Württemberg. Spittler, fondatorul, Blumhardt, primul președinte și mulți dintre "elevi" erau șvabi. Zarembschie plin de entuziasm despre întâmplările și întâlnirile din timpul excursiei: "S-a deschis acum o nouă și frumoasă serie de călăuziri, așa cum nici un alt păstor nu oferă turmei sale!"

La 20 și 21 iunie 1821, în biserica Sf. Martin din Basel, Misiunea din Basel a ținut prima Conferință misionară cu participarea multor prieteni din sudul Germaniei, din Elveția și din Alsacia. Au fost trimiși în lucrare patru tineri, dintre care doi pentru lucrarea în alte societăți misionare, cum a fost obiceiul de până atunci în Basel. Însă, pentru prima dată, ceilalți doi au plecat ca misionari direcți ai Misiunii din Basel în străinătate: Felician von Zarembschie și August Dittrich, un învățător din Saxonia. Destinația lor a fost Caucazul și zonele învecinate dintre Marea Neagră și Marea Caspică. Acolo trebuiau să se intereseze de răspândirea Cuvântului tipărit al lui Dumnezeu în rândul numeroaselor popoare, limbi și dialecte ale acelor ținuturi. La aceasta urma să-i ajute și Societatea Biblică Britanică și pentru Străinătate.

Sarcina nu putea fi împlinită fără învățarea celor mai vorbite limbi din acea regiune: armeană, arabă, persană, turcă, greacă nouă și limba tătarilor. Un proiect uriaș! "Instrucțiunile" pentru cei doi trimiși au fost în continuare: să pregătească un seminar tataro-persan pentru formarea localnicilor pentru lucrarea misionară printre compatrioții lor, apoi planificarea unei tipografii, în care să se publice în primul rând mici broșuri și tractate și manuale

pentru viitoarele școli, care se spera că vor fi deschise. Au avut oare comitetul din Basel și cei doi tineri pe care i-a trimis o idee cât de cât clară ce probleme și greutăți uriașe vor trebui rezolvate? Este îndoielnic.

Spre sudul Rusiei

Regiunile în care i-au trimis "instrucțiunile" din Basel au aparținut majoritatea Imperiului rus, câteva și Persiei și Turciei. În acea zonă se îngrămădeau o mulțime de popoare și credințe religioase. Înainte luaseră ființă acolo comunități creștine. Dar islamismul triumfase demult. Aparent, acolo unde creștinismul mai exista încă, era de obicei fără putere și fără viață. Acest lucru a fost valabil și despre armenii creștini, care populau mari regiuni din sudul Caucazului în apropiere de granița dintre Persia și Turcia.

Ceva mai la nord, pe cursul inferior al Volgăi, exista o colonie a comunității fraților moravieni. Colonia se numea Sarepta. Aceasta fusese fondată cu scopul de a duce Evanghelia locuitorilor păgâni și musulmani ai stepei învecinate, tătarilor, calmucilor și kirghizilor. Apoi, exista "Misiunea scoțiană", care întemeiase o serie de stațiuni în regiune, dar se gândea să se retragă din zonă, deoarece dorea să-și concentreze forțele pe câmpul de lucru nelimitat al coloniilor britanice. Prin urmare, Zarembo și Dittrich trebuiau să caute ușile care fuseseră deschise pentru aceștia.

Pe lângă aceasta, și-au îndreptat cu curaj privirile - la fel ca și comitetul din Basel - asupra regiunilor de curând cucerite de Rusia la sud de Caucaz și chiar mai departe, spre Persia și Turcia, țările musulmane rămase

până atunci complet inabordabile de vestea creștină. Nu trebuiau uitate nici coloniile germane, majoritatea coloniști șvabi, aflate la mari distanțe între ele. Aceștia fuseseră determinați la această călătorie lungă de ideile lor exaltate despre un refugiu din fața necazului anticristic, refugiu care trebuia căutat în sudul Rusiei. Pentru cei doi misionari, toate acestea au însemnat o mulțime de sarcini vag conturate și incomparabil de grele!

Călătoria lor i-a dus mai întâi în capitala rusă, Petersburg. Acolo trebuia să obțină aprobarea oficială și să clarifice toate problemele legate de stabilirea misiunii în Caucaz. Zaremba tot mai considera că Petersburgul este o bucățică din patria sa. Țarul Alexandru I le-a acordat celor doi tineri din Basel o audiență particulară și s-a arătat bucuros că au pornit spre aceia dintre supușii lui, cărora Evanghelia le era încă străină. Personal, țarul trăia o viață de credință și fondase o Societate Biblică Rusă, pe care o conducea nobilul principe Gallitin și care avea și în rândul preoților și episcopilor ortodocși mulți prieteni și protectori.

Pentru Rusia, a existat atunci un fel de primăvară spirituală. Stăpânirea țaristă s-a declarat dispusă să primească și mai mulți misionari din Basel, care trebuiau să se ocupe mai ales de coloniile germane din Caucaz și din jurul Caucazului. Urma să li se plătească bani pentru călătoria de la Basel și un șalar suficient! Când au ajuns aceste vești atât de bune înapoi la Basel, alți trei frați au pornit curând la drum. Unul din ei s-a îmbolnăvit însă foarte repede de tifos, datorită climei nesănătoase din Petersburg și a adus jertfa unei morți timpurii. Golul l-a umplut misionarul Lang, originar din Schaffhausen, care fusese desemnat inițial pentru India.

Petersburgul nu ducea lipsă de creștini profunzi, din

cele mai diferite popoare. Germanii au fost deosebit de numeroși. Pentru aceștia, cât și pentru misionari, venirea în capitală a cunoscutului predicator al trezirilor Johannes Evangelista Gossner a fost un dar deosebit de la Dumnezeu și o surpriză plină de bucurie; s-au organizat o serie de întruniri avândul pe fostul preot catolic Gossner drept vorbitor principal.

În mai 1822, tinerii misionari au pornit în călătoria lor către sud. Prima țintă a fost Astrahan, marele port la vărsarea Volgăi în Marea Caspică. Le-a fost puțin greu să se descurce în forfota și agitația calmucilor, tătarilor, rușilor și armenilor. Misionarii scoțieni mai locuiau încă în oraș. Aceștia i-au cazat și au putut să locuiască la ei până când aveau să învețe suficient de bine limbile necesare, mai ales persana, armeană și turca, încât să se poată gândi la începerea lucrării misionare.

Încă de la început, a avut loc un eveniment încurajator. Traducătorul lor a fost tânărul persan Mohamed Ali. El provenea dintr-o familie musulmană fanatică. La traducerea relatării despre patimile Domnului, a fost atât de mișcat, încât și-a deschis inima pentru vestea mântuirii. Nici chiar amenințările și bătăile din partea tatălui lui nu l-au putut abate de la hotărârea lui de a deveni creștin. Acest eveniment i-a impresionat profund pe mulți musulmani din întregul ținut al Caucazului.

Un an de zile au rămas frații în Astrahan. Principala lor sarcină a fost să învețe limbile, dar ei au predicat și Evanghelia oriunde li s-a ivit ocazia. În cele din urmă, au vrut însă să se dedice sarcinii lor adevărate, anume înființării unei misiuni permanente la sud de Caucaz. Împreună cu cei doi a pornit în dificila călătorie și un al treilea, fratele Benz din Thurgau, care a venit în Rusia în seria a doua. Curând au văzut culmile înzăpezite ale

munților înalți din Caucaz. Sus de tot, pe versanții munților atârnavă asemenea cuiburilor de rândunici satele cetate ale muntenilor sălbatici, care trăiau în cea mai mare parte din jaf. Ajunși în orașul Tiflis, cei trei s-au minunat la vederea unei librării în care era expus Noul Testament în aproape toate limbile vorbite în Caucaz. Aceasta era o dovadă a eficienței binecuvântate a Societății Biblice Ruse!

Șederea în Tiflis a fost scurtă. Următoarea țintă au fost cele în total șapte colonii germane din sudul Caucazului, care purtau numele de Katharinenfeld, Helenendorf, Elisabethtal și altele. Locuitorii acestora nu se săturau să asculte vestirea neașteptată și bogată a Cuvântului lui Dumnezeu în limba lor maternă. Dar ce durere i-a lovit pe toți, atunci când tânărul și înzestratul Benz a căzut răpus de friguri și a plecat în patria cerească! Al doilea smuls încă de la începutul misiunii în Caucaz din rândul misionarilor din Basel!

Dittrich și Zarembo au scris misiunii de acasă că trebuie să considere îngrijirea și ocrotirea bisericilor de coloniști germani o sarcină de primă urgență: "Merită o analiză serioasă, dacă nu ar fi mai avantajos pentru Împărăția lui Dumnezeu și pentru lucrarea misionară evanghelică, dacă mai mulți dintre noi am intra pentru mai mult timp în lucrare acolo unde aproximativ 2.000 de suflete din poporul nostru ne vin în întâmpinare cu brațele deschise și ar primi cu bucurie Cuvântul vieții din gurile noastre... În jurul uneia din colonii trăiesc peste 6.000 de tătari... Dacă aceste popoare vor vedea dragostea și transformarea lor, ce predică măreață ar fi aceasta pentru ei!"

Se înființează o colonie misionară

Călătoria a fost continuată. Încă nu s-a găsit locul cel mai potrivit pentru înființarea unei misiuni. Zaremba și Dittrich au fost îndrumați spre orașul Șușa, în regiunea Karabagh, de o frumusețe edenică. Au fost încântați când au văzut localitatea pentru prima dată. Orașul se afla situat pe o un podiș în mijlocul munților și era plin de grădini de pomi fructiferi. Era înconjurat de prăpăstii adânci prin care vuiau pârâuri înspumate de munte. Clima era foarte propice și sănătoasă. Alimente existau din belșug și la prețuri foarte mici.

Cea mai mare parte a populației erau tătarii, dar existau și 500 de familii de armeni. Și în jur, în sate, trăiau mulți armeni. Se părea că misionarii și-au atins ținta provizorie. Lucrarea directă printre musulmani nu era încă posibilă, atât cât au putut să cunoască între timp țara și oamenii. Însă în cadrul poporului armean, care era creștin prin tradiție, dar care abia dacă cunoștea viața biblică de credință personală, le stătea în față o lucrare mare. Această lucrare urma să fie abordată intensiv din Șușa. Zaremba și Dittrich, care deveniseră între timp prieteni și tovarăși de luptă nedespărțiți în Împărăția lui Dumnezeu, au putut să cumpere o casă cu o bucată mai mare de pământ. Încă mai erau necesare ore de studiu al limbii. Au instalat o tiparniță care tipărea broșuri cu conținut evanghelic scrise în armeană. Griogorius, fiul unui diacon armean, a devenit un profesor și un colaborator binevenit și plin de râvnă.

Din Basel au venit alte întăriri. Frații Hohenacker și Haas au intrat în lucrare. Hohenacker poseda tot felul de cunoștințe medicale, astfel încât ajungea la mulți oameni. Într-un anumit fel, el a fost primul medic misionar

al misiunii din Basel. S-a putut cumpăra un teren și mai mare. Pe acesta a luat ființă o adevărată casă de misiune. S-a construit și o școală pentru copiii armeni și, în plus, o tipografie. A luat ființă o adevărată colonie misionară. În octombrie 1825, au mai venit încă trei misionari, Pfander, König și Woehr. În Șușa au găsit un cămin fericit.

Greutăți și speranțe

În rapoartele lor trimise la Basel, Zarembo și Dittrich au atras tot mereu atenția și asupra lucrării de primă urgență de misiune și păstorire a comunităților germane răspândite pe o suprafață mare în regiunea întinsă din sudul Rusiei. Au găsit la comitetul din patrie urechi dispuse să asculte. Au fost trimiși câțiva frați pentru această lucrare specială.

La 1 decembrie 1825, moare în Petersburg cel care a fost atât de dedicat Evangheliei și lucrării misionare, țarul Alexandru I. I-a urmat Nikolai I. Care va fi atitudinea lui față de lucrarea misiunii din Basel, căreia fratele lui decedat i-a acordat cu generozitate multe drepturi? Și ceea ce se construise între timp în Șușa, nu ar fi fost posibil fără interesul și aprobarea evlaviosului țar. Cu aprobarea conducerii din Basel, misionarul Dittrich a fost trimis în capitală, ca să sondeze noua situație creată prin instalarea noului țar. A rămas un an întreg în Petersburg și s-a întors în cele din urmă fericit și mulțumit: lucrarea misionară din Caucaz putea să continue netulburată.

Karass era una din coloniile germane din nordul Caucazului. Misiunea din Basel l-a trimis acolo pe Lang, ca și preotul coloniei. În același timp, trebuia să facă o lucrare misionară printre tătarii din regiunile învecinate.

Această sarcină dublă a fost peste puterile lui. A fost aproape de o prăbușire fizică și psihică. Zarembo l-a înlocuit pentru un timp.

În timpul cât a lipsit din Șușă, asupra regiunii din sudul Caucazului s-a abătut o catastrofă groaznică. În sud-est, Rusia se învecina cu Persia, care, în ultimii ani, fusese nevoită să cedeze Imperiului țarist câteva regiuni. Acolo trăiau mulți musulmani, a căror simpatie se îndrepta spre Persia. După moartea țarului și preluarea domniei de către noul țar, a existat în Rusia o stare de confuzie. Revoluționarii persani au crezut că pot să se folosească de această stare și pot să aprindă o revoltă în regiunile rusești de lângă graniță.

Aceste planuri nu s-au realizat, dar s-a ajuns totuși la o serie de măceluri sângeroase. Colonia germană Katharinenfeld a fost lovită de această nenorocire. A fost amenințată și colonia Helenendorf, dar a fost cruțată. Șușă a fost asediată 40 de zile de o armată persană, dar a putut fi eliberată de trupele rusești. Printr-un edict de pace care le-a fost impus, persanii au mai pierdut încă două fâșii de teren roditor din jurul renumitului munte Ararat. La fel s-a întâmplat și cu Turcia, cu o parte a unui ținut locuit de armeni. Această situație politică și militară confuză puțin îmbucurătoare a avut însă pentru misionarii din Basel o urmare pozitivă: aveau acum posibilitatea să-și extindă lucrarea și în regiunea din jurul Araratului și a izvorului Eufratului.

După nenorocirile anului 1826, în Caucaz a urmat o perioadă de liniște și de lucrare misionară netulburată. În Șușă, unde s-au întors atât Dittrich, cât și Zarembo după misiunile lor speciale în Petersburg și Karass, lucrarea printre armeni s-a continuat nu fără unele semne pline de speranță. Printre altele, s-a putut înființa o școală cu

internat pentru învățători. Începutul l-au făcut șase tineri armeni, care doreau să se instruiască pentru a deveni educatori de tineret în rândul poporului lor.

Lucrarea de traducere a cărților Bibliei în limba armeană modernă făcea progrese. Nici musulmanii nu au fost scăpați din vedere. S-a încercat să se ajungă la ei mai ales prin foi volante și tractate, dar și prin Cuvântul tipărit al Bibliei. Misionarul Pfander a scris o adevărată capodoperă despre controversa dintre islamism și credința creștină, cu titlul "Cântarul adevărului." Timp de jumătate de secol, lucrarea lui a rămas fundamentală pentru problemele legate de misiunea printre mahomedani.

Zaremba nu a putut și nu a vrut să se limiteze la Șușa. În vara anului 1828, a pornit într-o călătorie misionară spre regiunile răsăritene ale Caucazului. Mai ales s-a simțit atras de Baku, port la Marea Caspică. În călătoria lui l-a însoțit și misionarul Pfander. Printre musulmani, cărora s-au adresat în primul rând, au găsit un ecou slab. Impresia lor mai veche s-a întărit, cum că principala lor lucrare trebuie să fie îndreptată spre trezirea și educarea armenilor, pentru ca aceștia să poată deveni sare și lumină pentru mahomedanii în mijlocul cărora trăiesc. Bucuria lor a fost mare când au cunoscut în Baku un tânăr negustor armean, Hakub, un creștin atât de sincer și de plin de râvnă, cum puțini au mai întâlnit. S-au împrietenit cu el și au fost înviorați de părtașia frățească cu el.

La sfârșitul lui septembrie, amândoi vestitorii Evangheliei s-au întors la Șușa. Nu și-au permis o pauză prea lungă pentru odihnă și refacere, ci, la sfârșiul lui noiembrie, au plecat din nou la drum. Aceste călătorii se făceau călare. În orașul Nuha l-au cunoscut pe armeanul convertit Grigor, care nu a ascuns în fața musulmanilor că s-a convertit la Cristos. Fusese răpit în timpul năvalei persa-

nilor din anul 1826. Mai întâi prin promisiuni, apoi prin amenințări, au încercat să-l convingă pe tânărul educat să renunțe la credința creștină și să treacă la islamism. Degeaba! Ca urmare, a fost aruncat într-o închisoare și torturat îngrozitor. Și atunci a rămas pe poziție. S-a bucurat cu adevărat să moară o moarte de martir pentru Domnul lui iubit. Însă plata unei sume de bani i-a adus libertatea. Misionarul Pfander a scris atunci: "Nu trebuia să moară, ci trebuia să rămână mai departe ca o dovadă vie a puterii lui Cristos, și a credinței în El, și ca martor plin de râvnă pentru adevărul creștinismului printre mohamedani."

Lui Zaremba nu i-a fost foarte ușor să fie nevoit să se despartă ceva mai târziu de Pfander. Acestuia i se ivise ocazia unei călătorii de recunoaștere în Persia, țara mahomendană care a fost întotdeauna închisă pentru Evanghelie. Locul lui a fost luat de un armean credincios, pe nume Mirsa Faruch care a devenit însoțitorul lui Zaremba în următoarea călătorie, care a avut drept țintă printre altele și orașul Baku.

"Creștinii" împotriva Evangheliei!

Știm între timp că influența lui Zaremba și a misionarilor s-a îndreptat tot mai mult spre armeni. Este drept că au încercat să vorbească și cu mahomedanii despre credință, dar acest lucru a eșuat mereu din cauza fanatismului islamic. Cât a fost de regretabil că și printre armeni, care se numeau creștini, a început să se miște și să se întărească opoziția! La început, unele uși au fost deschise. Și preoții salutaseră lucrarea misionarilor. Mai ales episcopul Narses, un creștin foarte credincios, ucenic viu

al lui Isus, a fost foarte binevoitor față de cei din Basel și s-a bucurat de faptul că Evanghelia clară se vestește poporului lui adormit spiritual. Apoi însă, superiorii clerului armean s-au împotrivit tot mai mult lucrărilor misiunii. Preoții se temeau într-un mod foarte egoist că-și vor pierde influența asupra enoriașilor. Influența lor părea periclitată, dacă toți oamenii ajungeau să aibă posibilitatea să cerceteze singuri Scripturile. Când tot mai mulți preoți simpli s-au arătat interesați de proclamarea misiunilor, atitudinea superiorilor a devenit și mai dușmănoasă.

Misionarii au tradus între timp Noul Testament în limba armeană curentă. Pentru tipărire a fost însă nevoie de aprobarea superiorilor bisericii. Aceasta a fost amânată tot mereu cu argumente transparente. Ca urmare, Zaremba a primit sarcina să-l viziteze în Etșmiadțin pe superiorul bisericii armene, numit "katholikos" și să obțină în sfârșit de la el și de la sinod, cea mai înaltă autoritate bisericească, aprobarea mult așteptată. A pornit în călătorie în februarie 1830, însoțit de credinciosul Mirsa Faruch. Situația politico-militară din vremea aceea a fost următoarea: după un război dintre Rusia și Turcia, ținuturile prin care a trecut Zaremba au aparținut oficial Turciei, dar au mai fost încă ocupate de trupele rusești. Acestea trebuiau să rămână acolo, până când turcii aveau să îndeplinească condițiile tratatului de pace de la Adrianopol din anul 1829. Sub protecția armatei ruse se putea călători fără primejdie prin acele ținuturi.

Pe drum, Zaremba a participat la un serviciu religios armean și a fost foarte impresionat de liturghia străveche, venerabilă și măreață ținută în limba bisericească, pe care aproape că nu o mai înțelegea nimeni. Dar s-a întristat simțind că lipsește adevăratul conținut al Evangheliei și

că ceremoniile și riturile exterioare nu puteau să-l înlocuiască. Nu s-a putut sătura să privească peisajul încântător din jurul muntelui Ararat. Când a traversat Eufratul, aproape că i-au dat lacrimile. Găsea că situația armenilor este apăsătoare. Rușii fuseseră salutați de armeni drept eliberatorii de jugul turcesc și, deci, mahomedan. Acum, însă, rușii urmau să părăsească din nou cea mai mare parte a ținuturilor pe care le-au ocupat. Care va fi atunci viitorul armenilor? Nu putea să fie decât tulbure.

Desigur că pe parcursul călătoriei lui, Zaremba nu a fost "un pește mut." Tocmai mahomedanilor le-a vorbit tot mereu și le-a împărțit literatură creștină. Clericii islamici au asmuțit poporul împotriva lui. Ei l-au anunțat pe generalul rus că viața străinului nu mai este în siguranță, dată fiind mânia gata să izbucnească. Martorul curajos a fost nevoit să-și întrerupă lucrarea.

După trei luni, Zaremba și însoțitorul lui au ajuns, în sfârșit, la Etșmiadțin, unde se afla reședința frumoasă și romantic așezată a patriarhului armean, acel "katholikos." Acesta, un bătrân de 79 de ani, a fost foarte binevoitor. Se putea observa însă că cei din jurul lui, doctori în teologie și membri ai sinodului, nu-l mai luau în serios. De aceea, Zaremba nici nu i-a mai prezentat lui problema cea mai importantă, adică aprobarea pentru tipărirea Bibliei. El s-a adresat mult mai mult aceluia care păreau că au un cuvânt de spus. Dar aceștia, printre care funcționari abili și călugări complet nespirtuali, au târânat și au sabotat problema, unde și cum au putut.

Când neobositului Zaremba i s-a făcut, totuși, promisiunea, că deocamdată se va putea tipări Evanghelia după Matei și după ce i s-a confirmat acest lucru aparent chiar în scris, printr-o scrisoare închisă, acesta a plecat într-un fel plin de speranță. Când a deschis mai târziu

scrisoarea - cu ce s-a trezit în mână? O coală albă de hârtie! Fusesse înșelat în mod infam!

Persecuția clericilor armeni și a autorităților bisericesti s-a accentuat și mai mult, atât în Șușa, cât și în împrejurimi. În plus, a mai venit încă o nenorocire groaznică: în Caucaz a izbucnit holera. Și coloniile germane au fost lovite. "Medicul misiunii" Hohenacker a plecat din Șușa pentru a lupta împotriva bolii. Saltet, misionarul din Basel, a căzut victimă holerei. Fusesse pastorul a șapte colonii germane. Săptămâni întregi alergase de la bolnav la bolnav, încercând să ducă bolnavilor de holera mângâiere și întărire, fără să-și cruțe propria viață. În cele din urmă, a căzut la pat. Zaremba a mai putut să-l viziteze și a cântat împreună cu câțiva prieteni lângă patul de moarte al lui Saltet cântecul preferat al acestuia: "Mi s-a arătat milă." Cel care a plecat acasă și-a exprimat siguranța pe care o avea în Dumnezeu prin cuvintele: "A trăi este Cristos și a muri este un câștig."

Întors la Șușa, și Zaremba a căzut bolnav la pat. Starea lui s-a înrăutățit atât de repede, încât frații s-au strâns în jurul patului lui, crezând că va muri. Însă Dumnezeu a făcut o minune: Zaremba s-a însănătoșit. Cu excepția câtorva cazuri, Șușa a fost cruțată de molimă. În mod evident, Zaremba a fost încă mult timp foarte slăbit. Nu numai holera a fost cauza stării lui, ci și multele călătorii oboseitoare din ultimii ani, care nu au trecut pe lângă el fără să lase urme. S-a dovedit că avea urgentă nevoie de o odihnă completă.

Șederea în patrie

În urmă cu un an, Zaremba poate ar fi ezitat să se odihnească. Era de părere că există mult prea multe lucrări urgente, care nu pot fi amânate. Acum, în starea lui slăbită, a primit o scrisoare de la unchiul lui, din patria copilăriei lui. Conținea vești triste. Soția unchiului murise și îl lăsase cu șase copii, majoritatea încă mici. Tânjea după mângâiere și ajutor și căuta aceste lucruri tocmai la nepotul lui preaiubit. Zaremba a crezut că aude chemarea lui Dumnezeu prin acea scrisoare. De atâta timp își făcuse datoria în străinătate, nu avea acum și propria lui familie un drept asupra lui? În acest sens, a scris la Basel: "Iată-mă cu sănătatea șubredă și acum și scrisoarea de la unchiul meu. Ce coincidență ciudată!"

Comitetul i-a dat cu plăcere încuviințarea pentru un concediu în patrie. La începutul anului 1831 și-a luat rămas bun de la Șușa. Care a fost situația spirituală în rândul armenilor lui dragi, când a plecat? Lucrarea de evanghelizare prosperase plină de speranță în mijloacelor. Ici și colo începeau să se miște "oasele uscate." Școlile misiunii, care se înființaseră ici și colo, aveau mulți elevi. Numărul preoților care veneau la credința creștea. Modul în care sămânța semănată începea să răsară era minunat. Cu un succes atât de frumos, ura și opoziția superiorilor bisericii a continuat totuși să crească. Despre acest lucru, frații scriu la Basel: "Domnii suspuși simt că liniștea și poziția lor se clatină de îndată ce lumina Sfinței Scripturi începe să lumineze în inimile oamenilor și îi îndeamnă să caute adevărata curățenie și dreptate numai în împăcarea cu Isus Cristos."

Pe de-o parte, inima lui Zaremba a fost plină de bucurie să întâlnească din nou după o perioadă atât de

lungă, oameni dragi, mai întâi în Polonia și apoi în Elveția și în Germania. Pe de altă parte, inima lui a fost îndurerată că își părăsește frații de la misiune și prietenii armeni în situația aceea atât de nesigură. A făcut cel mai bun lucru pe care putea să-l facă: a adus toate problemele înaintea Domnului lui divin, în rugăciune insistentă. Trăise aproape zece ani în Caucaz, fără nici o pauză, în lucrare și în luptă.

Până în 1833, Zaremba a rămas la unchiul lui în Ozu-pin. Apoi a călătorit mai departe spre Basel, unde a ajuns la începutul anului 1834. Venirea lui a trezit peste tot multă bucurie. La conferința misiunii, rapoartele lui despre Caucaz au fost în centrul atenției. Un tratament la Badenweiler în Pădurea Neagră i-a făcut bine corpului lui obosit. Oriunde a vorbit despre misiune, în Württemberg și în Elveția, nu a dus nicăieri lipsă de ascultători atenți. Cât de mult s-a bucurat că poate să ia cu el ca impresie generală faptul că dragostea și dăruirea jertfitoare pentru misiune a crescut peste tot! În aprilie 1835, dorul de iubitul lui Caucaz l-a dus din nou înapoi, după 15 luni de ședere în Elveția și în Germania. Cât timp a fost departe în patrie, inima lui a rămas totuși acolo, zi de zi, plină de dragoste și de rugăciuni.

Interzicerea lucrării misionare evanghelice

Întors la Șușa, Zaremba a găsit situația aproape neschimbată. Și totuși, a avut impresia că vede ceva mai multe semne de speranță decât înainte, atât printre armeni, cât și printre mahomedani. De exemplu, a întâlnit câțiva mulahi (preoți mahomedani) care aveau întrebări sincere relativ la adevărul biblic. Nici lui și nici cola-

boratorilor lui nu le trecea prin minte că întregii lucrări misionare i s-ar putea pregăti în curând un sfârșit năpraznic. Însă tocmai acest lucru s-a petrecut, spre întristarea lui și a celorlalți!

Regiunea Caucazului primise de curând un nou guvernator general. Acesta purta numele german de Rosen, dar era un opozant categoric al misiunii evanghelice. Și-a aplecat cu mare bunăvoință urechea la plângerile superiorilor bisericii armene împotriva lucrării misionare. Aceste plângeri le-a canalizat mai departe spre Petersburg. Acolo, timpurile evlaviosului, credinciosului țar Alexandru I, care fusese interesat de lucrarea misionară, erau de mult uitate. Țarul care domnea acum, Nikolai I, a preluat parola pe care a emis-o o mișcare fanatică slavă din rândurile sftenicilor lui: "Un țar, o credință!" Și această credință putea să fie numai cea ortodoxă. Toate celelalte credințe și comunități creștine au fost surghiunite între niște reglementări foarte stricte. Enoriașilor li s-a interzis să le calce și să treacă la o altă confesiune.

Interdicția țaristă a lovit misiune după misiune: misiunea fraților moravieni printre calmucii păgâni, începuturile misionare ale Misiunii din Londra printre triburile din Siberia, Misiunea Scoțiană din nordul Caucazului. La urmă, a venit și rândul Misiunii din Basel. La 23 august 1835, a ajuns la Șușa un ucas (ordin țarist) din Petersburg, care a interzis pe viitor întreaga lucrare misionară a misionarilor din Basel.

În ucas se subliniau în special trei puncte:

1. Misionarii ar fi pus pe planul doi lucrarea printre mahomedani, pentru care li se permisesese să se stabilească în Caucaz. În locul acestei lucrări ar fi încercat să câștige adepți dintre armenii creștini.

2. Lucrarea printre mahomedani trebuie considerată

fără nici un succes. Statistica nu prezintă deloc botezuri. Preoții bisericii ortodoxe ruse pot să prezinte cu totul alte date. (Ce s-a întâmplat? Cu tot felul de promisiuni și chiar amenințări, un număr de mahomedani au devenit creștini formali. Nu putea să fie vorba de o transformare lăuntrică prin credința creștină.)

3. Acum urma, de fapt, motivul principal al demersului împotriva misiunii evanghelice: Sfântul Sinod, autoritatea cea mai înaltă a bisericii ortodoxe, ar avea în vedere înființarea unei societăți misionare ruse pentru întregul Caucaz. Prin urmare, nu mai este necesar să fie chemați și tolerați alți misionari de alte confesiuni.

Desigur, misionarii din Basel nu s-au resemnat imediat cu acest ordin. Mai ales poliglotul Zarembo: a întocmit și a trimis autorităților o petiție detaliată în limba rusă. Calm și clar au fost prezentate încă o dată principiile de la care s-a plecat atât în lucrarea printre mahomedani, cât și printre armeni. Nu poate să fie vorba despre un prozelitism rău intenționat printre armeni. Niciodată nu s-a intenționat retragerea cuiva din biserică sa, ci oamenii au fost chemați să fie responsabili în relația lor față de credința și persoana lui Isus Cristos. Nu au fost interesați să facă creștini formali printre mahomedani. Poate că ar fi putut să câștige dintre aceștia. Lupta și rugăciunile au fost pentru transformarea și înnoirea inimii. În ultimul timp au început să se vadă unele semne că, ici și colo, încep să fie atinse și inimile mahomedanilor. Ar trebui să se dea misiunii posibilitatea să-și continue lucrarea în scopul prezentat.

Petiția a rămas fără rezultat. O durere adâncă i-a umplut pe misionari cu privire la întreruperea bruscă a lucrării pe care o iubeau. Dar le-a rămas convingerea că - în ciuda tuturor slăbiciunilor și imperfecțiunilor omenești

ale lucrării lor - au mers pe calea cea dreaptă. Ce se va întâmpla cu sămânța aruncată de ei, aceasta este sub controlul lui Dumnezeu. Puțină alinare le-a adus gândul că, cel puțin în rândul poporului armean, există acum o mulțime destul de mare de credincioși, care vor putea să lucreze mai departe ca sare și lumină în zona lor, chiar și printre mahomedani.

În nordul Caucazului, misionarii Lang și König au rămas mai departe activi, ca pastori ai coloniilor germane, cu condiția să renunțe la lucrarea misionară printre tătari. Și dintre misionarii staționați în Șușa, mai mulți au putut fi numiți ca preoți în colonii, astfel încât 15 misionari din Basel au rămas ca pastori în lucrare. Misionarul Pfander și un alt colaborator al lui Zarembo au pornit spre India, unde guvernul englez a deschis Misiunii din Basel ușa spre coloniile sale.

Zarembo și șeful tipografiei, misionarul Judt, au rămas deocamdată în Șușa. Câte un creștin armean mai auzea de la ei câte o vorbă de încurajare și alinare. Erau și o mulțime de alte probleme de rezolvat legate de lichidarea stabilimentului misiunii. Deosebit de complicate erau formalitățile legate de preluarea terenului misiunii de către statul rus. Pentru un timp scurt, a înviat speranța că se va putea relua totuși o parte a lucrării misionare. Guvernatorul von Rosen, care se arătase atât de dușmănos față de Misiunea din Basel, nu a guvernat mult timp, ci a fost curând demis din funcția sa. Situația se arăta deci din nou ceva mai favorabilă. În Petersburg, avocați influenți au intervenit pentru misiune. Conducerea din Basel i s-a părut că este mai bine să se continue lichidarea misiunii. Cât de ușor puteau să urmeze din nou tulburări și greutăți după această destindere a situației!

Zarembo a rămas până la urmă singur în Șușa. Judt

dăduse curs chemării de a fi părintele unui orfelinat din Pernau, în Lituania. În aprilie 1838, a trebuit să-și ia rămas bun și "ultimul de pe câmpul de luptă." Comitetul a ordonat ca Zaremba să mai rămână deocamdată încă un timp în Karass, fără să facă însă acolo o lucrare concretă. Acest lucru a fost foarte greu pentru bărbatul de numai 44 de ani! Mai târziu, o altă scrisoare l-a chemat înapoi la Basel. Acolo trebuia în primul rând să se odihnească. Apoi urma să se hotărască ce nouă sarcină se va găsi pentru el.

Primul "predicator itinerant" al misiunii

În călătoria sa, Zaremba a întărit și a adus bucurie prin vizita lui într-o serie de case parohiale din colonii. Planul lui a fost să plece cu vaporul pe Marea Neagră până la Odesa. Însă vaporul care avea curse rare plecase deja. Așa că a trebuit să pornească din nou pe uscat. Aceasta a însemnat un drum lung și obositor. Cu toate acestea, călătoria pe uscat i-a oferit ocazia să mai viziteze o serie de colonii germane situate în vestul Caucazului. Din fericire, în ciuda sănătății sale slăbite, a rezistat neașteptat de bine la toate greutățile și eforturile. Totuși, în Basel, unde era așteptat, toată lumea a răsuflet ușurată când, la sfârșitul lui septembrie, a sosit vestea că a ajuns cu bine la Linz, în Austria. A mai apărut încă o întârziere pentru că cel întors acasă și-a luat timp pentru vizite în Bayern - München, Augsburg și în alte locuri. Bayern era pe atunci încă o importantă zonă de influență a Misiunii din Basel. În sfârșit, în noiembrie 1838, Zaremba a ajuns la Basel.

Zaremba a considerat ca o deosebit de fericită hotă-

râre a lui Dumnezeu că l-a mai găsit încă în viață pe mult iubitul și respectatul președinte al misiunii, Christian Gottlieb Blumhardt, care zăcea grav bolnav și se pregătea pentru plecarea în patria cerească. A avut loc o ultimă întâlnire foarte mișcătoare a celor doi luptători ai lui Dumnezeu, despre care Zaremba a scris: "Aceasta a fost o mare binecuvântare pentru inima mea. La patul lui Blumhardt a existat întotdeauna pace și întărire. Este un lucru măreț să vezi îndeaproape un astfel de om al lui Dumnezeu pe pragul veșniciei, care va fi pentru el, prin harul lui Dumnezeu, pragul transfigurării."

Pe patul de suferință în care a zăcut timp de mai multe săptămâni, Blumhardt a fost mult preocupat de gândul unei noi slujiri desăvârșite în lumea lui Dumnezeu. Ultimele lui cuvinte, pe care le-a auzit și Zaremba, au fost: "Se apropie! Aleluia!" În ziua morții sale, în urma primului președinte mult binecuvântat al Misiunii din Basel au rămas mulți ani de activitate plină de abnegație. La moartea lui Blumhardt, Zaremba a afirmat: "În veșnicie se va bucura să audă mulți oameni din cele mai diferite popoare lăudându-L pe Isus, ca urmare a ceea ce li s-a întâmplat prin intermediul Misiunii din Basel."

Ce urma să se întâmple acum cu Zaremba, cel întors acasă? Prima iarnă și-a petrecut-o în casa misiunii. Acolo a participat din toată inima la problema importantă legată de cine va fi succesorul lui Blumhardt. Pe atunci, situația a fost de așa natură, că cei din Württemberg aveau un cuvânt mai mare de spus decât cei din Elveția, relativ la soarta Misiunii din Basel. Majoritatea "elevilor" proveneau din pietismul württemberghez. A devenit deci aproape de la sine înțeles ca, după șvabul Blumhardt, conducerea lucrării să fie preluată de un alt württemberghez. A fost ales cel de-al doilea preot din

Winnenden, Wilhelm Hoffmann. Era fiul cel mai mare al cunoscutului fondator al comunității fraților moravieni, Korntal.

Zaremba a primit alegerea cu mare bucurie. Și Hoffmann, la rândul lui, s-a bucurat că printre cei care se roagă și colaborează împreună cu el se numără și experimentatul Zaremba și că acesta dorește să slujească în continuare misiunea. I s-a trasat o sarcină care nu a mai existat niciodată sub această formă în Misiunea din Basel: Zaremba a devenit primul predicator itinerant al misiunii, care trebuia să viziteze prietenii și asociațiile de binefacere din Germania și din Elveția. Pentru această sarcină erau prevăzute lunile de vară. Iarna urma să locuiască în casa misiunii, rezolvând corespondența cu prietenii și frații din străinătate și păstorind "elevii."

Până atunci, vizitarea cercurilor de prieteni ai misiunii s-a făcut numai de misionari, în timpul concediilor lor în patrie. Acum, exista o personalitate care își dedica toate puterile, întregul foc al dragostei și al dăruirii pentru slujirea misiunii în patrie. Și acest lucru a fost foarte necesar. O perioadă lungă de timp, Misiunea din Basel a fost aproape singura misiune evanghelică - în afară de Herrnhut, misiunea fraților moravieni - și a cuprins o zonă de influență aproape mondială, care se întindea din Elveția până în Finlanda, din America de Nord până la coloniile germane din Caucaz. Între timp, luaseră ființă și alte societăți misionare, majoritatea ca rod al trezirilor la viața spirituală, dăruite de Dumnezeu. În primul rând, trebuie să numim aici Misiunea din Barmen, pe Rin.

Zaremba a fost și a rămas, desigur, cu toată bucuria un om al Misiunii din Basel. Drumul la Basel și apoi din Basel la lucrarea din Caucaz a fost numai călăuzirea lui Dumnezeu pentru el. Tot ca o călăuzire a privit acum și

noua sa sarcină de a călători prin patrie. În total, a slujit în acest mod 25 de ani, a fost mai mult timp activ în acest fel decât în lucrarea efectivă de pe "front."

Din punct de vedere al sănătății, contele a rezistat destul de bine în acești 25 de ani. Acest lucru nu a fost foarte normal după toată slăbiciunea și suferința trupească pe care a îndurat-o. În secolul al XIX-lea, călătorii nu cunoșteau multele înlesniri și comodități cu care suntem obișnuiți noi. De altfel, Zarembo nu a fost nici un vorbitor strălucit. Nu a avut o voce deosebit de puternică. I-a lipsit talentul oratoric pentru a ține discursuri pasionante în public. Dar putea să povestească minunat și plastic și aceasta făcea ca inimile ascultătorilor, mai ales ale copiilor, să i se deschidă.

Întreaga personalitate a lui Zarembo a avut un efect mai mare decât cuvintele care i-au ieșit din gură. Din multe păreri și mărturii care există despre el reiese în unanimitate că rar a mai existat un ucenic al lui Isus, care să fie atât de transformat de dragostea Mântuitorului în ființa și în comportamentul lui, ca și Zarembo. Într-o ocazie, a vizitat un orfelinat. Mai târziu, la școala duminicală s-a pus întrebarea: "Cine este dragoste?" Răspunsul așteptat a fost: "Dumnezeu este dragoste." Însă răspunsul a fost altul, și anume: "Zarembo este dragoste." Ce impresie puternică trebuie să fi făcut asupra copilului dragostea lui Zarembo cu ocazia vizitei lui! Această dragoste nu a avut nimic în comun cu sentimente molatice. Contele putea să se aprindă de mânie și de râvnă când vedea că slava lui Isus este atacată și că dragostea Mântuitorului nu este respectată!

Perioada călătoriilor dura anual din primăvară până în toamnă. Îl găsim pe Zarembo foarte mult în Württemberg, în Baden și în Elveția. Dar a călătorit mult și la

Hessen, Westfalen, Bayern, Thüringen și în nordul Germaniei. Calea ferată era pe atunci la începuturile ei. Zaremba a folosit-o foarte puțin. A călătorit cu poștalionul sau cu alte mijloace de transport nu tocmai confortabile și nu s-a dat înapoi nici de la marșuri lungi. Un singur exemplu despre modul în care se comporta Zaremba cu oamenii în timpul călătoriilor:

Într-o ocazie, vizitiul lui a fost un șvab destoinic, care a frecventat mult timp biserica, dar care s-a lăsat apoi de calea credinței. Zaremba l-a laudat tot mereu, când treceau de câte un loc primejdios, sau când nu biciuia calul când trebuia să urce o pantă. Plin de dragoste, însă fără insistență, omul a auzit din când în când și câte o avertizare spirituală. Vizitiul a fost atât de impresionat de toate, încât a spus la sfârșit: "Cu acest om aș călători în jurul lumii." La scurt timp a murit ca și creștin credincios, întors pe cale.

Pentru Zaremba a fost o bucurie deosebită când a ajuns odată în Siegerland, în acea regiune de unde era Jung-Stilling. Ne mai amintim că în urmă cu mulți ani a fost condus la credința vie în Isus Cristos citind biografia vieții lui Stilling? Acum putea să caute locul unde s-a născut cândva "părintele lui spiritual": moșia Hilchenbach. A străbătut pădurile în care a locuit copilul Heinrich cu bunicul său într-o căsuță de cărbunari și unde l-a ajutat pe bunic la arderea cărbunilor. Ghidul lui Zaremba prin Siegerland a fost un preot care îl venera și el pe Jung-Stilling. Fiul acestuia a fost și el de față la vizita lui Zaremba în casa părintească. Printre altele, a scris următoarele într-o relatare de mai târziu:

"Este una din cele mai frumoase amintiri din copilărie, căreia îi datorez și imboldul și dragostea pentru misiune, faptul că misionarul Zaremba a vizitat casa mea

părintească... Ori de câte ori am făcut o plimbare prin sat, s-a întreținut cu căldură și dragoste cu toți oamenii pe care i-am întâlnit. Efectiv nu putea să treacă pe lângă nici un copil fără să-l ia în brațe și să-l strângă la piept. Pentru fiecare avea un cuvânt atent și nici un copil nu era prea murdar ca să nu-l sărute la despărțire. Deja în a treia zi fugeau cu toții după el și-l trăgeau de haină când trecea prin sat. Seara însă era numai al nostru, al copiilor preotului. Atunci ne lua pe genunchi și ne povestea povestea vieții lui, aventurile lui din Caucaz, bucuriile și suferințele misiunii lui. A plâns multe lacrimi amare când a plecat de la noi."

Călătoriile se făceau - așa cum am spus - în luniile de vară. În lunile de iarnă petrecute în casa misiunii din Basel, fratele nostru nu a fost deloc inactiv. A fost adesea pastorul și încurajatorul fraților tineri. Și corespondența lui bogată din toată lumea creștea în fiecare an.

Încă o dată în Caucaz

Încă o dată în viața lui a părăsit Zaremba refugiul din Basel pentru a efectua o călătorie în Rusia și, special, în Caucaz. Din corespondența lui vastă făceau parte multe scrisori către coloniștii germani și pastorii lor din sudul Rusiei, cât și către unii armeni, cu care legătura dragoste frățești nu s-a rupt niciodată. Și din direcția opusă, dinspre est i se trimiteau lui Zaremba scrisori, care-l țineau la curent. Mare a fost bucuria lui când i s-a comunicat că Ohannes, katholikosul armean, dușmanul aprig al lucrării misionare, a murit și că în locul lui, la conducerea bisericii armenie, a fost numit evlaviosul episcop Narses, binecunoscut lui Zaremba. Aceasta a trezit spe-

rante îndreptăţite la mai multă libertate pentru vestirea Evangheliei prin misionari în poporul armean.

Misiunea, în general, şi Zaremba, în special, s-au bucurat de asemenea de faptul că între timp dinspre Rusia curgeau multe daruri spre Basel. La acestea s-au alăturat în tot mai mare măsură coloniştii germani din Caucaz, pe lângă aceştia numeroşi prieteni ai misiunii din provinciile baltice şi în cele din urmă cercurile misionare din capitala Petersburg. Conducerea misiunii a avut dorinţa să se întărească relaţia cu aceşti mulţi prieteni şi donatori şi să i se permită unui frate să facă o călătorie în scop de vizită. Însă cine era mai potrivit pentru aceasta decât credinciosul conte Felician? Au îndrăznit să-l întrebe pe Zaremba, care avea 62 de ani, dacă ar fi dispus la acest lucru. Răspunsul a fost Da! La 31 mai 1856, a pornit în îndepărtata călătorie. .

În primul rând, trebuia să ţină discursuri într-o limbă care a fost de fapt limba lui maternă, dar pe care practic nu a mai vorbit-o de zeci de ani: în poloneză. Vorbind-o, şi-a amintit-o repede. A mers mai departe spre rudele încă în viaţă din Lituania. A salutat încă o dată patria copilăriei lui, moşia unchiului din Polozk, pe Duna. Următoarea ţintă a fost Petersburg, unde, după moartea ţarului Nikolai I, fiul şi succesorul acestuia, Alexandru al II-lea, a dus o politică mai liberală decât cea a tatălui său - şi în problemele legate de religie şi de biserică. Bisericile luterane au fost redeschise şi Zaremba a putut să ţină discursuri în acestea. Aceeaşi situaţie a existat şi în Estonia, respectiv în Reval. Nici în Moscova situaţia nu a fost de altă natură.

Apoi, spre sudul Imperiului ţarist! Acolo Zaremba s-a simţit în mod special acasă! Pentru început, a fost rândul coloniilor germane de pe Volga, apoi călătoria a conti-

nuat prin stepă spre binecunoscutul Karass și mai departe spre Tiflis. Câte amintiri de odinioară îi reveneau peste tot în minte!

Însă a renunțat să viziteze locurile cărora le-a dedicat tot efortul. Nu a mai revăzut nici îndrăgitul Șușa, nici Baku și nici alte locuri. Care a fost motivul? Actualul guvernator la primit prietenos în timpul acestei vizite. El i-a spus lui Zaremba că poate să țină discursuri peste tot în sudul Caucazului. Totuși, i s-a interzis să viziteze anumite lagăre în care fuseseră deportați creștini de orientare evanghelică din biserica de stat rusească, dar și membrii ai multor secte din Rusia, în timpul domniei țarului Nikolai. Exact de acești oameni a fost atras Zaremba. Lor ar fi vrut să le ducă alinarea Cuvântului lui Dumnezeu. Acest lucru i s-a interzis însă. Prin urmare, a renunțat - nu cu inima ușoară - în întregime la o ședere în sudul Caucazului. Însă prietenii lui din acea regiune, germani și armeni, l-au vizitat în Tiflis și i-a putut întări și încuraja pe calea lor plină de lupte și atacuri.

Zaremba nu a trecut pe lângă coloniile germane. Prietenii lui cei mai credincioși erau în Helenendorf. Oamenii de acolo ar fi vrut să-l rețină de tot ca pastor. În vremea aceea, Helenendorf nu avea pastor; pastorul Roth, care păstorise mulți ani biserica, fusese transferat la Tiflis. S-a întocmit o cerere către comitetul din Basel, să le fie lăsat Zaremba ca pastor. Mai ales din cauza vârstei înaintate a lui Zaremba nu s-a dat curs cererii. În patrie, misiunea s-ar fi putut lipsi numai cu greu de robul experimentat al lui Dumnezeu și ucenicul matur al lui Isus. La sfârșitul călătoriei sale, Zaremba a avut parte de un program foarte variat, din care a făcut parte și minunata peninsulă Crimeea. Peste tot a avut ocazia să aibă părtașie cu credincioșii și să le vestească Evanghelia. În total,

neobositul călător a fost plecat timp de trei ani! Mulți au considerat o minune faptul că trupul lui șubred a rezistat acestei călătorii.

Ultima bucată de drum

Contele și-a continuat călătoriile în Germania și în Elveția încă cinci ani. Oriunde ajungea acest ucenic care semăna tot mai mult cu Ioan, "apostolul iubirii", lăsa în urma lui impresii de neșters. Apoi a trebuit să mai treacă printr-o școală foarte grea, de genul aceloră cu care Domnul nu-i cruță adesea nici pe cei mai credincioși. La începutul anului 1865, Zarembo a suferit în casa misiunii din Basel un ușor atac de apoplexie, care l-a lăsat fără grai timp de mai multe ore. Acest atac s-a repetat după câteva săptămâni și pentru a treia oară în toamna anului 1865. Din acel moment, Zarembo nu a mai putut vorbi coerent. Dacă, ocazional, mai încerca să rostească un cuvânt, abia dacă mai putea să-l înțeleagă cineva.

Biblia lui îndrăgită a devenit pentru el instrumentul de comunicare. O deschidea musafirului care-l vizita și arăta spre un anumit verset. În acest fel se putea afla ce-i umple inima și mintea. Mai putea să citească scrisori și să le înțeleagă conținutul. Astfel de salutări din partea prietenilor lui au ajuns la el până în ultima clipă, chiar și din îndrăgitul lui Caucaz și din sudul Rusiei. La 1 mai 1874, după opt ani de tăcere și de slăbiciune, pentru pelerin a sosit în cele din urmă ora eliberării din lanțurile trupului.

Într-un necrolog, cu ocazia plecării în patria cerească a lui Zarembo, s-a spus: "O dată cu el, a plecat de la noi și a fost strămutat în Biserica de sus ultimul reprezentant

al primei generații a misiunii noastre, pe care l-am putut avea aici în mijlocul nostru. Smerenia plină de abnegație și dragostea plină de râvnă a contelui rus, care, pentru a-i sluji Domnului, a părăsit toate și care a produs în ultima jumătate de secol în nenumărate inimi impresii și roade binecuvântate, va rămâne și pe viitor în Biserica lui Isus Cristos, prin mila lui Dumnezeu, un exemplu eficient."

Friedrich Wilhelm Baedeker

1823-1906

O viață în lumina soarelui lui Dumnezeu

În acest capitol vom relata despre un om care a fost rudă cu renumitul editor al ghidului turistic Baedeker. Unele din ghidurile valoroase cuprind rapoarte scrise de mâna lui, anume acelea care tratează despre țări îndepărtate. Însă Baedeker a fost numai marginal un ghid pentru obiective turistice. Lucrul mult mai important în viața și în activitatea lui a fost să călăuzească zeci de mii de oameni din multe țări spre orașul veșnic al lui Dumnezeu.

Născut în Germania, și-a ales ca patrie Anglia. Abia la 43 de ani, în 1866, a devenit un urmaș conștient și hotărât al lui Isus Cristos. După acest pas al credinței, au urmat 40 de ani ai unei vieți neobosite de mărturisire și de călătorii, care l-au dus tot mereu în ținuturile îndepărtate ale Rusiei. A străbătut Siberia de două ori.

Numele lui trebuie amintit alături de numele unui alt german, care a emigrat și el în Anglia: Georg Müller, cunoscutul părinte al orfelinatului din Bristol. Cei doi au fost prieteni foarte buni și căminul lor spiritual a fost în cercurile "fraților creștini după Evanghelie." Au fost membrii inimoși ai Alianței Evanghelice și au iubit toți copiii lui Dumnezeu. Baedeker se număra pe drept printre părinții "Conferinței Alianței de la Blankenburg." În anii de început ai acesteia, a propovăduit acolo Cuvântul

lui Dumnezeu aproape de 20 de ori și a avut părtașie cu credincioși din multe biserici de stat, biserici protestante și alte comunități. Să prezentăm de la început câteva cuvinte exprimate de unul din prietenii lui despre acest om unic, cuvinte cu care mulți alții sunt într-un acord: "Mulți, mulți bărbați și femei au încetat să se mai simtă triști din clipa în care dr. Baedeker le-a ieșit în cale. Trăsătura cea mai caracteristică pentru caracterul lui a fost în mod esențial dragostea, încât nu-l puteam privi fără să ne treacă prin minte gândul: Așa trebuie să fi arătat apostolul Ioan la vârsta lui."

Sau cuvintele unui alt prieten: "Dr. Baedeker a trăit în lumina soarelui lui Dumnezeu. Fața lui zâmbitoare, salutul lui din inimă îi transpuneau și pe ceilalți în această lumină a soarelui. Dacă îl întrebam ce mai face când îi dădeam 'bună dimineața', atunci răspunsul venea cu un râs bucuros: 'Dumnezeu e bun!' " Încă o a treia constatare, care are la bază faptul că Baedeker a avut toată viața lui o sănătate precară și, cu toate acestea, a călătorit adesea în ținuturi sălbatice sau semicivilizate: "Gândul la ceea ce i s-ar putea întâmpla nu-l preocupa deloc. Viața lui a avut pentru el numai scopul să o trăiască pentru Dumnezeu. Să o trăiască sau să și-o dea - îi era totuna, numai să fie spre slava lui Dumnezeu."

Ani nestatornici

Witten pe Ruhr, în Westfalia, este locul de naștere al lui Friedrich Wilhelm Baedeker. Tatăl lui a fost un ornitolog erudit (cunoscător al lumii păsărilor), o autoritate recunoscută în domeniu. Din cei șase copii, patru băieți și două fete, Friedrich Wilhelm, născut la 3 august 1823,

a fost penultimul băiat. La vârsta de 16 ani, băiatul poreclit Fritz a început o școală de comerț la Dortmund. După absolvirea acesteia, au urmat doi ani de armată în Koln. Fericirea unei căsătorii încheiate în anul 1851 a durat numai trei luni. Apoi tânăra femeie a murit.

Atunci a început pentru Baedeker o viață de călătorii și aventuri. A traversat Germania și în 1854 s-a îndreptat spre Londra. La bordul unui vas francez a plecat în Tasmania. A fost foarte aproape de moarte în timpul unei furtuni năpraznice. În total, a navigat o sută treizeci de zile. În Tasmania a ocupat postul de profesor de franceză și germană, la început la o școală particulară, apoi la un gimnaziu de stat. A rezistat în această profesie numai doi ani, apoi a plecat mai departe la Melbourne și Sydney, în Australia. A traversat întregul continent australian și s-a întors în Europa în 1858. Șederea în casa părintească din Witten nu a fost lungă. În 1859, Baedeker s-a întors pentru a doua oară la Londra.

Deocamdată se săturase de viața lui nestatornică de până atunci. A ales stabilitatea unui domiciliu și a deschis împreună cu un prieten britanic o școală particulară în Western-super-Mare, nu departe de Bristol. Curând a primit cetățenia engleză. În 1862, s-a căsătorit pentru a doua oară și anume cu doamna Ormsby, o văduvă bogată, mama unuia din elevii săi. La Bristol, Baedeker a început să studieze medicina. Între timp a mai călătorit în Germania și a obținut de la Universitatea din Freiburg titlul de doctor în filozofie. După aceasta și-a continuat studiile la Bonn.

Anul 1866. Baedeker avea vârsta de 43 de ani. Până atunci nu s-a ocupat de problemele spirituale și nici soția lui. Dar în acel an, în Western-super-Mare a avut loc o evanghelizare. Aceasta a fost ținută de un om al lui

Dumnezeu foarte remarcabil, lordul Radstock. Îl vom întâlni și în alte părți ale cărții noastre.

Convertirea și prima lucrare

Despre ce s-a întâmplat cu și în dr. Baedeker în timpul săptămânii de evanghelizare, există relatarea vie a unui prieten: "La insistențele unui domn care a fost el însuși un rod al evanghelizării lordului Radstock și pe care dr. Baedeker îl cunoștea, acesta din urmă a promis ezitând să participe la o adunare. I s-a trezit interesul. Și-a repetat vizitele, dar de fiecare dată avea grijă să ajungă la ieșire mai înainte ca nobilul evanghelist să ajungă la el la sfârșitul adunării.

După ce a participat la mai multe adunări, într-o zi, Baedeker a ezitat prea mult, sau a ajuns prea în față, astfel încât, datorită înghesuiei, nu a mai ajuns la timp la ieșire. În orice caz, lordul Radstock a reușit să ajungă până la el. I-a pus mâna pe umăr și i-a spus: "Prieten drag, astăzi seară Dumnezeu are prin mine un mesaj pentru dumneavoastră". Prin aceasta l-a invitat să intre în încăperea alăturată. Aceasta s-a petrecut în văzul tuturor. Curând, amândoi s-au plecat pe genunchi. În timpul acestor momente solemne, în sufletul dr. Baedeker s-a petrecut un proces lăuntric prin care necredința lui a dispărut pentru totdeauna. S-a plecat înaintea lui Dumnezeu. S-a încrezut în Mântuitorul lui și curând bucuria mântuirii i-a umplut inima. Experiența acestei nopți memorabile a exprimat-o viu prin cuvintele: "Am intrat ca un necredincios mândru și am ieșit ca ucenic smerit și credincios al Domnului. Dumnezeu fie laudat!"

Doamna Baedeker, pentru care cea mai mare plăcere

în viață a fost până atunci muzica și dansul, a făcut câteva zile mai târziu același pas al credinței ca și soțul ei. Acesta a experimentat nu numai convertirea sufletului lui, ci și o vindecare și întărire semnificativă a trupului lui. Baedeker avusese până atunci o sănătate foarte șubredă. Problemele de inimă îi dădeau multă bătaie de cap. Acestea au dispărut dintr-o dată, din acel moment nu a mai avut nevoie de medicamente. Înaintea lui stăteau 40 de ani în slujba Domnului. Împrejurările au fost adesea obositoare și cu mari eforturi. Doctorul, deși nu a fost niciodată cel mai robust, a rezistat fără să se îmbolnăvească vreodată foarte grav.

În primul rând, Baedeker a făcut călătorii în patria pe care și-a ales-o, în Anglia, ca și vestitor al lui Cristos. În 1874, și-a extins călătoriile pentru prima dată în patria sa germană și deja un an mai târziu i s-au deschis ușile spre Rusia. Imensul Imperiu țarist a devenit într-un mod deosebit locul activității sale. Mai întâi, a apărut în capitala St. Petersburg, unde l-a chemat tatăl lui spiritual, lordul Radstock, care i-a devenit între timp un prieten și un frate drag. Baedeker urma să-l ajute la acele adunări de evanghelizare extraordinare printre personalitățile de la curtea țarului, din guvern și armată, care au avut loc în vremea aceea și despre care se vor putea citi mai multe într-un alt capitol. Deja în 1877 doctorul a părăsit din nou Western-super-Mare - de data aceasta împreună cu soția și fiica - și a stat trei ani în Rusia, pentru a face în primul rând o lucrare evanghelistică în mijlocul populației germane, care nu era deloc neînsemnată ca număr. În anii care au urmat, cercul activității lui s-a mărit tot mai mult. A străbătut provinciile vestice și sudice ale Rusiei, în plus Boemia, Moravia, Ungaria, Galiția, Polonia, Finlanda și Elveția.

Printre primele roade binecuvântate pe care i le-a dat Dumnezeu doctorului Baedeker a fost convertirea unei domnișoare nobile, Toni von Blucher, în Berlin. Aceasta, la rândul ei, a început curând o lucrare vastă a credinței și a dragostei - în legătură cu frații creștini după Evanghelie, de care aparținea și Baedeker.

Baedeker a ținut prima adunare din Rusia în Mitau, Kurlanda. Nu a avut rețineri ca, imediat după sosirea lui, să-l caute pe guvernator, să se prezinte ca evanghelist din Anglia și să ceară un salon din locuința guvernatorului pentru o adunare. Într-adevăr, a primit un salon! Desigur, nu întotdeauna a reușit pe o cale atât de nebirocratică, atunci când a cerut aprobări și spațiu pentru adunări. Însă perseverența lui amabilă a repercutat unele victorii în fața unor funcționari duri și morocânoși. Mai târziu, a practicat adesea un principiu simplu: la începutul unei lucrări nu cerea aprobări. Începea pur și simplu și își spunea: "Înainte, până ți se strigă stai! Economisește timpul."

Doctorul stăpânea cursiv limbile germană și engleză. Se descurca și în franceză. Ocazional îndrăznea chiar să țină un discurs în limba rusă. Adesea avea nevoie de un translator care să-l traducă în multele limbi care se vorbeau în Imperiul rus. În general, putea să se bazeze pe un frate în credință, care să traducă discursurile lui în limbile finlandeză, rusă, letonă, estonă, georgiană, armeană, poloneză sau într-o altă limbă.

O legitimație unică

Ceea ce l-a făcut cunoscut în mod deosebit pe dr. Baedeker și ceea ce a rămas neuitat despre amintirea lui

sunt vizitele și răspândirea Bibliilor în închisorile rusești. I s-a acordat o permisiune unică. Timp de 18 ani, a fost singurul care a avut dreptul să viziteze fiecare închisoare din provinciile țării. Avea intrare liberă în Varșovia, cât și în lagărele de pe insula Sahalin, în închisorile cetăți din Caucaz în sud, până la pustietățile înghețate din nord, în Siberia.

A avut o legitimație oficială, care îi permitea astfel de vizite. În legitimație se afirma că are "sarcina specială să viziteze închisorile rusești și să doteze deținuții cu exemplare ale Scrierilor Sfinte." Cu mulțumire îl puteai auzi spunând: "În Rusia și în Siberia, numele meu a devenit cheia principală pentru ușile închisorilor. În spatele zidurilor închisorilor, am atâta libertate să-L predic pe Cristos, cât am și pe străzile Londrei, ba chiar mai multă." Să-l lăsăm să relateze singur pe ce cale și-a dobândit acest privilegiu:

"Cândva, nu am bănuit deloc ce mare parte a populației unor țări este păzită după gratii de fier și este prinsă în lanțuri. Când am ajuns să cunosc problemele din Rusia, dorința inimii mele a devenit să mi se deschidă ușile acestor închisori. Am îndrăznit să-mi destăinui dorința unei doamne suspuse din St. Petersburg. Am întrebat-o dacă ar exista vreo posibilitate. Tristă, a clătinat din cap că nu. Dar nu mi-a uitat dorința."

Într-o zi, cu totul neașteptat, "doamna suspusă" l-a întâlnit într-un magazin din Petersburg pe directorul general al închisorilor din Rusia. A folosit ocazia neașteptată și a prezentat problema în felul următor: "V-aș fi foarte recunoscătoare dacă ați vrea să-i procurați prietenului meu, un englez pe nume dr. Baedeker, o legitimație pentru vizitarea închisorilor și a deținuților. Desigur, nu are scopuri politice; vrea să le dea Biblii și să se ocupe de ei.

Cuvântul lui Dumnezeu, Evanghelia, poate să aibă numai un efect bun asupra lor." Legitimația dorită a fost acordată!

Să continuăm cu relatarea lui Baedeker: "Legitimația m-a găsit în Anglia, pe când eram pe punctul de a pleca în Rusia și am considerat-o o mare valoare. În grabă am plecat la Odesa și una din primele mele vizite am făcut-o la închisoare. Am arătat legitimația și a fost valabilă. Porțile închisorii s-au deschis, funcționarii au fost foarte amabili și politicoși și m-au sprijinit în tot felul. A fost cu adevărat un răspuns minunat la rugăciune. Majoritatea oamenilor nici nu știu cât de mulți oameni din fiecare țară au dispărut de pe fața pământului, fără ca cineva să se gândească la ei."

Ulterior, când dr. Baedeker a avut personal ocazia să stea de vorbă cu directorul general al închisorilor, a fost foarte bucuros când acesta l-a încurajat să meargă și în estul Siberiei. I s-a promis că pachetele cu Biblii, de care va avea nevoie în vizitele sale, vor fi trimise înainte la fiecare închisoare.

Condițiile din închisorile rusești au fost în general aspre, nemiloase, murdare, groaznic de neigienice. Dar nimic nu a putut să-l oprească pe "apostolul dragostei", cum era numit doctorul, să-și dedica inima și mâna celei mai mizerabile și mai de jos păături a societății, care se înghesuia adesea în închisorile supraaglomerate. Mulți deținuți fuseseră condamnați pentru delictе mai mari sau mai mici. Alții erau deținuți politici, care îi amenințaseră cu ideile lor revoluționare pe cei din conducere. Pentru dr. Baedeker, cea mai mare plăcere era să se întâlnească cu frații și surorile în credință care fuseseră condamnați de către oficialitățile statului și de biserica ortodoxă din cauza lui Cristos și a Evangheliei. Pentru ei, încurajarea

și mângâierea lui au fost întotdeauna o mare bucurie și întărire.

Într-o zi, doctorul a trăit surpriza neplăcută că, într-o înghesuială dintr-o gară, i s-a furat portmoneul cu bani, dar mai ales cu legitimația lui valoroasă. I s-a dat însă una nouă, fără nici o problemă. Legitimația era valabilă de fiecare dată pentru doi ani. Fără să ceară nimic, aproape la fiecare nouă eliberare a legitimației i se acordau drepturi mai mari decât cele pe care le avea deja. În Rusia cea mare, până departe în Siberia, au existat închisori-cetăți și lagăre de muncă ale căror porți au fost închise cu teamă pentru toți vizitatorii. Dar ele s-au deschis înaintea lui Baedeker. Ajutorul lui plin de abnegație pentru cei mai săraci dintre săraci, pentru bunăstarea lor vremelnică și pentru mântuirea lor veșnică a fost tot mai puțin împiedicată de lanțurile birocrăției. A avut voie să intre în orice celulă, chiar a celui mai periculos deținut.

"Cina de Crăciun" printre tătari

Omul care, asemenea doctorului, a fost tot mereu pe drum într-o țară necivilizată, așa cum a fost Rusia în mare parte pe vremea aceea, a fost în mod explicabil amenințat de multe primejdii. Însă ocrotirea lui Dumnezeu s-a confirmat tot mereu în viața lui Baedeker. De exemplu, a ajuns în spitale supraaglomerate, în care mirosul greu al bolilor contagioase infecta aerul. Chiar și medicii cădeau răpuși de boală. El, însă, venea și pleca nevătămat. A ajuns în ținuturi puțin populate, unde locuiau animale de pradă și oameni disperăți. Nu i-au făcut nimic. În timpul călătoriilor de noapte cu trenul, în compartimentul lui au intrat oameni care nu trezeau deloc

încrederea. Cuțitul le juca în mâini. Chiar dacă făceau o gălăgie asurzitoare cu muzica lor și cu instrumentele lor ciudate, doctorul reușea să rămână liniștit și chiar să le zâmbească recunoscător.

Baedeker s-a simțit chemat mai ales în închisori, ca să lase să lumineze în ele lumina Evangheliei prin împărțirea Bibliilor și prin mărturisirea lui verbală despre Isus. A avut întotdeauna la dispoziție traducători buni. Însă eficiența lui nu s-a limitat numai la atât. Oriunde, în orice regiune cât de îndepărtată, un grup mic de creștini îi cerea un mic serviciu sau unde se deschidea o ușă - indiferent pe ce cale -, doctorul nu ezita, era întotdeauna gata pentru mărturie. Aceste călătorii au fost adesea legate de aventuri, dintre care vom relata una aici.

A fost chiar înainte de sărbătoarea Crăciunului, când Baedeker a ținut câteva adunări în sudul Rusiei, în Transcaucaz, într-un sat creștin de armeni, sus în munți. În dimineața zilei de Crăciun și-a luat rămas bun, împreună cu traducătorul lui. În pustietatea largă, cei doi s-au rătăcit. Călăuza a ajuns repede la disperare și se vâita în gura mare că a fost o nebunie să se aventureze în acest anotimp în aceste ținuturi. Nu are să-și mai revadă niciodată patria. Doctorul nu s-a lăsat molipsit de văicăreala lui. S-a prăbușit pe genunchi și a înălțat spre cer o rugăciune copilărească, plină de încredere, atât de tipică lui: "Tată, nu putem să pierim pentru că suntem în mâna Ta și sub umbra aripilor Tale. Tu cunoști drumul. Trimite-ne ajutor în necazul nostru și du-ne la un loc sigur!"

Din depărtare, lătratul unui câine i-a întrerupt rugăciunea. Avea Tatăl un răspuns atât de rapid pentru copilul Lui? Cei doi călători rătăciți s-au luat după lătrat și

au ajuns o dată cu bezna nopții la o tabără de tătari. Surpriza acestora a fost, desigur, mare la vederea călătorilor. Nu mai văzuseră niciodată străini în ținuturile lor în luna decembrie. Era doar un anotimp în care puteau să se dezlănțuie oricând viscole sălbatice.

Pentru doctor, întâlnirea memorabilă a fost o ocazie binevenită să le prezintă mahomedanilor mărturia lui despre "Învățătorul" său: în acest caz concret, El a oprit viscoalele și marea Lui dragoste divină a trimis oamenilor prin minunea Crăciunului pe Mântuitorul. Ca "cină de Crăciun", Baedeker a primit o bucată de pâine neagră tătărească și un măr. Imediat a doua zi i-a scris soției lui că nici o friptură de Crăciun din Anglia nu i-a plăcut atât de mult ca și cina sărăcăcioasă printre tătarii din munții uitați de lume.

În largul lui și în "saloane"

Să părăsim acum domeniul lucrării dedicate a dr. Baedeker printre deținuții lui dragi și să ne îndreptăm atenția spre un strat social total diferit, spre care a avut, de asemenea, o ușă deschisă! Am aflat deja despre lordul Radstock, "tatăl spiritual" al lui Baedeker. Acesta a fost instrumentul ales și binecuvântat al lui Dumnezeu în trezirea din "saloanele St. Petersburgului" din 1874 și din anii care au urmat. El a făcut asemenea lui Barnaba, care l-a luat pe Pavel ca ajutor și întărire pentru cei treziți din orașul Antiohia (Fapt. 11:25). Radstock l-a chemat pe Baedeker în capitala rusă, unde membrii convertiți ai familiilor nobile - însă și credincioșii simpli - l-au primit cu inimile deschise și l-au ajutat după puterile lor în lucrarea evanghelică pe care a început-o.

Despre trezirea din Petersburg vom relata mai pe larg în capitolul dedicat vieții contelui Korff. Ea nu s-a oprit, dar a avut totuși o anumită dată limită, atunci când în 1884, doi dintre promotorii ei, contele Korff și colonelul Pașcov, au fost exilați de țară din patria lor, Rusia. Câteva din doamnele suspuse care s-au convertit - dintre care trebuie amintită în mod deosebit Natalia von Lieven - s-au bucurat însă în continuare de bunăvoința împăratului, mai ales pentru că au fost văduve. Dușmanii adevărului evanghelic, dintre care făcea parte în primul rând conducerea bisericii ortodoxe de stat, le-au hărțuit și pe aceste doamne nobile, însă Alexandru al II-lea i-a oprit: "Lăsați-mi văduvele în pace!"

Mai ales aceste văduve au fost cele care au organizat în saloanele lor ore de discuții biblice și adunări de rugăciune, fără să fie inoportune. La Natalia von Lieven, amintită mai sus, soții Baedeker - doamna Baedeker își însoțea ocazional soțul în călătoriile lui - au găsit o gazduire mărinimoasă atunci când s-au oprit în Petersburg. Prințesa a scris odată despre aceasta: "Dr. F. W. Baedeker a fost un oaspete des și foarte binevenit în căminul nostru. Multe din adunările lui, asemenea celor ale lui Georg Müller s-au ținut în casa mea. Consider că Dumnezeu mi-a făcut un mare privilegiu că am putut să ofer gazduire unor astfel de creștini de seamă.

Mulțumim Domnului nostru din adâncul inimii că l-a trimis pe credinciosul lui slujitor, dr. Baedeker, în Rusia. El a sădit aici multă dragoste. Frații simpli îl numesc "dedușca" (bunicuțul). Din inima lui s-a revărsat întotdeauna dragostea față de Domnul și Învățătorul lui. Adevse l-am auzit cântând cu inima mișcată:

De păcat ce m-a spăla?

Numai sângele lui Isus!

Numai sângele lui Isus!"

Despre o vizită, pe care doctorul a făcut-o fără soția sa, i-a scris acesteia imediat în ziua sosirii - a fost un corespondent foarte loial: "Am ajuns cu bine. Aleasa prințesă m-a așteptat și m-a salutat foarte sincer. Am fost foarte obosit după călătoria de noapte. Dar am avut ceva de rezolvat în oraș și la ora 6 am luat masa cu prințesa M., care este întotdeauna foarte bună. La 8:30 am participat la ora de studiu biblic la prințesa G. și a fost trecut de miezul nopții când am ajuns în pat. Azi de dimineață îmi merge bine, mulțumesc lui Dumnezeu. Numele Lui să fie laudat!"

Porțile conacelor nobililor ruși au fost întotdeauna deschise pentru dr. Baedeker. În nici un caz nu accepta o invitație dacă nu găsea o ocazie să depună mărturie despre Mântuitorul. Într-una din scrisorile lui găsim cuvintele sincere: "Am fost câteva zile la baronul S. și la soția lui. Este prieten cu prințesa X. și m-a rugat insistent să le fac o vizită. Nu e de mine să fac vizite nobililor lacomi de plăceri. Mai bine pâine uscată și muncă pentru Mântuitorul, decât serbări și plăceri, fără să miști degetul! Domnul a început să lucreze în rândul poporului și sunt mulțumit că pot să mă rog pentru aceasta."

Propovăduirea doctorului a fost însoțită de nenumărate discuții duhovnicești. Despre aceasta, câteva fragmente din scrisori: "Ieri am avut o discuție lungă cu principesa. Se pare că a interesat-o foarte mult. Biata, nefericita femeie! Și-a revărsat în fața mea toate plângerile. Am putut să vorbesc foarte sincer cu ea și la cererea ei, ne-am rugat împreună." - "Am fost chemat la un ambasador. Pare preocupat de mântuirea lui." - "Mai sunt și alții care vor să stea de vorbă cu mine. Este un câmp roditor pentru o muncă tăcută, continuă. Atâtea suflete care caută!" -

"Lucrarea Domnului se adâncește și se lățește. Slăvit să fie Numele Lui sfânt!" - "Ieri am plecat în sunet vesel de zurgălăi printr-o zăpadă mare în vizită la unul din copiii mei spirituali care îmi este foarte scump, dar care s-a întors în lume. Păstorul cel bun și-a căutat și și-a găsit copilul pierdut și a fost o mare bucurie pentru mine să le văd noua hotărâre. Am mâncat cu ea și cu soțul ei și le-am văzut cei trei copii care mi-au mângâiat fața."

Era mișcător modul în care grija credincioșilor din Petersburg avea în vedere toate nevoile lui Baedeker. Odată, a apărut istovit și slăbit în palatul Lieven, după o călătorie extenuantă prin închisorile din Caucaz. Dar îngrijirea bună i-a dat curând noi puteri. Prințesa Natalia a considerat, de asemenea, că paltonul de călătorie al doctorului arată foarte ponosit. El însuși credea că paltonul mai rezistă încă mult timp. Însă prințesa a rămas fermă în hotărârea ei nobilă, că oaspetele trebuie vârat în tr-un palton îmblănit, nou și călduros, împotriva iernilor rusești monstruoase. Și nu după mult timp, Baedeker nu a avut încotro și a stat în fața fotografului în noua îmbrăcăminte, de care mai aparținea și o căciulă din blană de castor. O fotografie minunată: barba lungă și albă a omului lui Dumnezeu se odihnește venerabilă pe gulerul lat de blană!

Ce mai "parohie"!

Dr. Baedeker și-a văzut și și-a confirmat sarcina în rândul celor bogați și nobili, care, în ciuda strălucirii și a fastului exterior, au trăit adesea în chin sufletesc amar și au căutat un sens pentru viața lor. Însă majoritatea timpului lui și a puterii dragostei lui, care nu a obosit

niciodată, a aparținut în primul rând celor uitați de restul lumii, celor care zăceau undeva în închisorile din Rusia cea mare. Înainte să ne întoarcem din nou la această lucrare din inimă a lui Baedeker, să lăsăm un bun cunoscător al vieții și slujirii lui să ne descrie într-o scurtă relatare mărimea și vastitatea "parohiei" apostolului dragostei:

"Dr. Baedeker a călătorit ca apostol a două continente de la malurile Rinului, în a cărui apropiere s-a născut, până la ultimele colonii uitate de pe insula Sahalin din estul îndepărtat al Asiei - de la palatele princiare ale nobililor credincioși, până la comunitățile primitive ale stundiștilor deportați de la picioarele Araratului, în Caucaz. De-a lungul și de-a latul Europei, de-a curmezișul Siberiei, cu trenul și cu vaporul, cu trăsuri rusești și siberiene (troică și tarantas) peste nesfârșite șosele și drumuri de țară; în sanie peste vastele câmpii înzăpezite ale stepei și de-a lungul albiilor înghețate ale râurilor: acest om neobișnuit a călătorit peste tot predicând Evanghelia. Călătoriile pe spinarea calului pe care le-a făcut John Wesley pentru evanghelizarea Angliei sunt incomparabil de mici față de neîncetatele călătorii de mii de kilometri pe care le-a făcut dr. Baedeker în slujba lui Isus. -

Micul popor, unic în felul lui, al molocanilor - quakerii Rusiei - au avut un loc deosebit în inima lui Baedeker. El s-a ocupat de ei, le-a admirat hotărârea curajoasă cu care refuzau să efectueze serviciul militar, ceea ce le-a adus atâta suferință și pagubă în marele stat militar rus.

Azi, doctorul se află în marele salon al unui palat austriac, al cărui proprietar convertit și-a chemat toți vecinii ca să audă mărturia oaspetelui; apoi, în curtea pătrată a unui orfelinat armean din Constantinopol; apoi, în Smirna în mijlocul unei mulțimi de greci, armeni, turci și

evrei, ținând șase discursuri într-o zi în fața unor oameni care ard de curiozitate să audă Cuvântul. Apoi vorbește din nou în amfiteatrul unei universități ungurești, rusești sau finlandeze, în fața unui public de studenți la teologie cărora le traduce unul din profesorii lor. Apoi, în München, în aceeași sală în care Karl Marx și-a ținut discursurile socialiste, printre adepții partidelor germane de stânga, proprii lui compatrioți, ucenicul plin de râvnă al lui Cristos încearcă să strângă oameni din cele mai diferite pături ale societății în Biserica lui Cristos. -

Cât de vastă a fost 'parohia' doctorului? Armenii ruși din Caucaz, refugiații din Turcia armeană și orfanii celor care au murit în măcelurile turcești; stundiștii pe care i-a determinat să se adune în taină, în locuri singuraticе, în tăcerea nopții, prin anunțuri grabnice, ca să primească de la el mesajele și darurile dragostei din partea fraților lor în credință din Anglia; bapțiștii ruși, urmașii coloniștilor harnici și cumpătați, pe care împărăteasa Ecaterina i-a primit cândva cu bucurie în împărăția ei; protestanții noi convertiți din mișcarea 'să-scăpăm-de-Roma', dintre care unii nu se puteau sătura să audă adevărata Evanghelie; în plus mulți alți oameni aparțin de 'parohia' acestui adevărat episcop al Bisericii lui Dumnezeu."

De-a curmezișul Siberiei - de la Perm la Irkutsk

Fiedrich Wilhelm Baedeker a străbătut de două ori Siberia, deci nordul Asiei, prima dată în primăvara și vara anului 1890. Avea oricum, deja 67 de ani! Prin ne-numărate scrisori, a lăsat-o pe soția sa să participe din Western-super-Mare la toate evenimentele. Aceste scrisori au fost desigur adesea mult timp pe drum, înainte ca

poștașul britanic să le poată înmâna soției nerăbdătoare.

Călătoria în zig-zag a durat în total șase luni - la început prin partea europeană, apoi prin cea asiatică a Rusiei. Călătoria de întoarcere a făcut-o prin Japonia și China. De cealaltă parte a marelui râu Ob locuiau pe atunci foarte puțini oameni. Siberia era în primul rând "patria" uitată și înfricoșătoare a celor deportați, pentru care fuseseră amenajate o serie întreagă de închisori și lagăre de muncă austere. În aceste pustietăți s-a aventurat pionierul crucii lui Cristos ca să vestească și acolo mesajul despre mântuire. Prezentăm acum fragmente din scrisorile lui Baedeker. Pe această cale avem cea mai vie și cea mai bună relatare. Ca translator l-a însoțit Johann Kargel, un frate predicator al creștinilor evanghelici ruși.

"Perm (în partea de vest a Uralilor), luni, 19 mai 1890. - Azi dimineată am ajuns aici. Am mers imediat la directorul închisorii și apoi la închisoarea mare în care sunt înghesuți în condiții groaznice peste 600 de deținuți. Cred că nu am mai văzut niciodată o închisoare în care oamenii să fie atât de înghesuți ca aici. Mai întâi i-am avut pe toți în fața noastră și le-am vorbit despre scopul vizitei noastre, despre nevoia sufletului lor și despre faptul că Domnul este gata să împlinească această nevoie. Când am început apoi să împărțim Noul Testament, a fost imposibil să se mențină ordinea. A trebuit să trimitem deținuții înapoi în celule și să-i vizităm acolo." -

"Ekaterinburg (Sverdlovsk, Ural), sâmbătă, 24 mai. - Am vizitat închisoarea de aici și am aflat că deținuții sunt aprovizionați cu cărțile pe care le-am lăsat anul trecut la director. Sunt aici câteva familii de englezi pe care le-am vizitat. Domnul și doamna Davidson de la Societatea Biblică Britanică și pentru Străinătate sunt foarte prietenoși. Domnul Davidson vrea să călătorească cu mine între

Tomsk și Irkutsk. Este o mare lipsă să nu am nici o scrisoare de la tine. Sper să găsesc o legătură mare de scrisori când voi ajunge cu voia lui Dumnezeu la Tomsk." -

"Tomsk (vestul Siberiei), miercuri, 18 iunie. - Am ajuns azi cu bine, după o lungă călătorie cu vaporul pe Ob. Domnul Davidson ni s-a alăturat. Scrisorile tale - ce bucurie! Domnul fie laudat pentru toată bunătatea Lui! Îmi merge bine și sunt într-o stare corespunzătoare pentru călătoria pe care o avem înaintea." -

"Tomsk, vineri, 20 iunie. - Seara am vizitat cea de-a treia închisoare. Deținuții merg peste zi la muncă și se întorc abia pe la ora 7 sau 8. Am mers pe la ora 8:30 și am fost bine primiți. Printre ei sunt foarte mulți evrei. Toți sunt foarte dornici să primească Noul Testament. Nici unul nu-l refuză.

Închisorile de aici nu sunt supraaglomerate. În unele locuri mai întâlnesc oameni care au primit cu un an în urmă Testamente sau Biblii. Mă salută cu un zâmbet plin de mulțumire și-mi arată cărțile pe care le-au citit și pe care le păstrează cu drag. Sunt semne aici că Cuvântul lui Dumnezeu nu a rămas fără efect asupra lor. Începe să mijească o primăvară spirituală.

Ieri l-am vizitat pe guvernator. A fost foarte amabil și ne-a dat un 'act' pentru călătoria noastră. Acesta ne înlesnește o călătorie mai rapidă, căci ne asigură schimbarea imediată a cailor la prețuri mai mici. Actul afirmă că avem 'sarcina specială să vizităm închisorile siberiene și să dotăm deținuții cu exemplare ale Scrierilor Sfinte'. Dacă avem nevoie de cai pentru poștalion, trebuie să ni se dea imediat cai de la guvern. Dacă nu au, trebuie să ne facă rost de alții pe orice cale. Vezi și tu că Domnul ne scoate peste tot în cale prieteni și ajutoare.

Avem aici toată libertatea de mișcare pe care ne-o

dorim. Am vorbit în fiecare celulă și apoi le-am mai vorbit sutelor de deținuți în curtea deschisă. Ca de obicei, mi-au fost date multe petiții care cer să se ușureze soarta deținuților. Am găsit un tânăr de 17 ani în compania a tot felul de delicvenți. Nu suport gândul să-l las aici fără o încercare de-al elibera. Nu a comis efectiv un delict. A ajuns într-o companie rea și și-a pierdut banii la cărți. Pe străzile din Tomsk a fost efectiv jefuit de tot ce avea și a fost găsit fără acte și a fost băgat la închisoare, unde stă într-o celulă cu alți delicvenți. Trebuie să vorbesc cu guvernatorul despre el. Fiecare zi pe care o petrece în celulă îl apropie mai mult de pierzare."

"Tomsk, luni, 23 iunie. - L-am căutat încă o dată pe guvernator. L-a eliberat pe tânărul amintit mai sus și ni l-a dat în grijă. Îl vom lua cu noi la Irkutsk, la mama lui, care locuiește acolo.

Am cumpărat cu 130 de ruble un tarantas. Domnul Davidson are unul propriu. Deci vom călători împreună. Cu greu îți poți imagina ce înseamnă o călătorie în tarantas. Seamănă cu o veche caleașcă de familie. Corpul efectiv al caleștii constă dintr-o împletitură care este tapitată cu covoare. Deasupra este un coviltir din piele. Din păcate nu poate fi vorba de arcuri corespunzătoare. Caleașca stă pe trei sau patru prăjini lungi, a căror elasticitate te apără puțin de tot de hurducăiala drumului prost, mai bine zis a potecii de care ne ținem cât putem. Avem trei cai înhâmați înaintea caleștii și deoarece caii din Siberia aleargă foarte iute, călătorul trebuie să se țină foarte bine până când se obișnuiește cu zdruncinăturile drumului. Dacă drumul are multe hopuri, ești aruncat fără milă sus în coviltir sau dintr-un colț în altul. În tot acest timp, caleașca este dormitorul nostru și, în caz de ploaie, locul în care luăm masa.

Servitorii de la hotelul din Tomsk au știut cum să încarce bagajele pe tarantas. Mai întâi, au împărțit pe poadea 500 de Biblii și de Testamente, în pachete de câte 40, ca un fel de balast. Apoi a urmat restul bagajelor - distribuite cât se poate de uniform. Deasupra s-a pus saltea și pernele pe care i-au loc călătorii. Trebuie să fii aprovizionat cu mâncare, ceai și zahăr. Stațiile de poștalion sunt dotate numai cu un samovar (încălzește apa pentru ceai) și în cel mai bun caz găsești ouă.

De la Tomsk la Krasnoiarsk (centrul Siberiei) sunt 500 de verse (o versă = veche unitate de măsură rusească, 1 versă = 1.066,8 m). Și de acolo la Irkutsk sunt 1.000 de verse. Poți să-ți imaginezi singură, ce călătorie ne stă înaintea. Însă nu regret nici o clipă că am început-o. Sper că îți păstrezi bucuria și pacea lăuntrică chiar dacă sunt atât de departe de tine pentru un timp. De la Tomsk la Krasnoiarsk sunt 27 de stații de poștalion. La fiecare stație schimbăm caii. De la Krasnoiarsk până la Irkutsk sunt 40 de stații de poștalion.

Această lucrare în închisori devine tot mai interesantă, cu cât mergem mai departe. Bărbații și femeile sunt foarte recunoscători. Lucrăm foarte planificat, fără tulburare sau dezordine. Ne bucurăm de toată libertatea pe care ne-o dorim. Nimeni nu intervine; mai mult, funcționarii și deținuții ascultă foarte atenți. Închisorile cele mai mari sunt încă departe, dincolo de lacul Baikal." -

"Krasnoiarsk, duminică, 17 iulie. - Și-ar fi făcut mare plăcere să ne fi văzut ieri seară, după ce am ajuns la ora 10, mâncând un cotlet considerabil cu salată și cartofi. A fost o adevărată plăcere după o călătorie atât de obositoare de la o stație de poștalion la alta, fără nici o singură masă caldă. Am fost întotdeauna mulțumiți dacă ne

așteptau cai odihniți.

La 70 de verse de aici, la Alexandrovskaja, se află o mare închisoare centrală cu 2.300 de deținuți. Sperăm să facem o vizită acolo. Între Krasnoiarsk și Irkutsk am avut ocazia să vizităm o închisoare intermediară, să vorbim cu 255 de oameni și să le împărțim Biblii. De două ori a trebuit să ne reparăm tarantasul. Roțile rupte sunt ceva obișnuit pe aceste drumuri. Și am scăpat mai bine decât majoritatea călătorilor." -

"Irkutsk, duminică, 20 iulie. - Am fost în marea închisoare din Alexandrovskaja. Am pornit de aici vineri seara la ora 10 și am ajuns ieri dimineață la ora 8. Acolo sunt 2.500 de deținuți. Funcționarii ne-au dus imediat în cea mai fierbinte luptă pe câmpul de bătălie al lui Dumnezeu. Am avut la fel de multă libertate ca pe străzile Angliei, ba chiar mai multă. Funcționarii de servicii aranjaseră totul pentru noi. Așa că am avut o adunare a deținuților sub cerul liber și le-am vestit Cuvântul lui Dumnezeu liber și fără reținere. Seara au venit 400-500 de oameni de la muncă. Au format un careu și eu și Kargel ne-am urcat pe căruța care ne-a transportat cărțile și le-am vorbit. Și funcționarii au ascultat cu atenție și câțiva au fost adânc mișcați.

Toată ziua a trecut așa. Când am terminat, ne-am întors la stația de poștație, am plecat seara la ora 11 spre Irkutsk și am ajuns cu bine azi de dimineață la ora 9. A fost o zi fericită, plină și ne simțim plăcut de obosiți după ea."

În centrul sistemului de închisori siberiene

"Tșita (dincolo de lacul Baikal), miercuri, 30 iulie. -

Suntem bine și teferi. Am ajuns ieri la ora 5, exact la cinci zile după ce am părăsit orașul Irkutsk. Tarantasul nostru a fost transportat peste lac cu vaporul. Aici începe cu adevărat teritoriul închisorilor. Închisoarea din loc este mică. Peisajul dintre lac și Tșita este cu adevărat minunat, în special de-a lungul râului Selinga. Marea de flori pe care am văzut-o te-ar fi încântat și pe tine. În fiecare zi ni s-a părut că descoperim noi specii. Printre multe altele am văzut edelweis și alte flori de munte cu nuanțele lor închise. A fost o plăcere să le vedem și am oprit de mai multe ori ca să culeg flori. Din păcate se ofilesc repede.

Tșita este unul din orașele din Siberia aflat la cea mai înaltă altitudine. Este așezat într-o vale, sus în munți, la 1.220 m peste nivelul mării. Toate mijloacele de existență trebuie urcate aici cu mari cheltuieli dinspre vest sau est. Aici nu mai cresc cereale.

Hotelul nostru ne oferă o cazare foarte precară. Este foarte primitiv în ceea ce privește comoditățile și avansat numai în ceea ce privesc prețurile. Dar acceptăm acest lucru bine dispuși. Paturi? Nu există! Avem o saltea subțire care se pune direct peste scândurile tari. Sunt foarte mulțumit de salteau mea pneumatică și de așternutul de pat și de prosoape, căci nu ni se dă nici așternut și nici perini." -

"Nertșinsk, duminică, 3 august. - Ne aflăm acum în centrul sistemului de închisori siberiene. Pe o rază de aproximativ 500 sau 600 de verse se află Akatui, Algatși, Pakrovski, Cerentui, Alexandrovskaia, Zavod și Kara. Acesta este programul nostru pentru această săptămână. Trebuie să luăm cu noi o mulțime de cărți pentru aceste închisori și va fi greu să găsim suficient de mulți cai ca să le transportăm din loc în loc. Câteva zile vom

avea o caravană întreagă, un tarantas și două căruțe acoperite cu cârți! Dar avem o pază bună; căci Dumnezeu ne-a trimis și El este cu noi, ajutorul Lui este mereu aproape în vreme de nevoi." -

"Stretensk, sâmbătă, 16 august. - Azi de dimineață ne-am întors cu bine și sănătoși din expediția noastră în munți și în mine printre deținuții condamnați la muncă silnică. Tarantasul nostru s-a comportat minunat. Am putut lucra foarte bine în toate închisorile și am avut libertate neîngrădită să predicăm și să le vorbim oamenilor. Unii din ei au fost profund mișcați. În nici una din aceste închisori nu s-au mai împărțit până acum Biblii sau Testamente. Îi mulțumesc mult lui Dumnezeu că am putut vizita aceste locuri. Nimeni nu a fost vreodată aici și să fi arătat un interes față de deținuți, din care majoritatea sunt delicvenți duri, criminali etc. În sfârșit, am găsit un colț de lume în care Evanghelia nu a fost niciodată auzită, sub nici o formă. În aceste locuri trăiesc 10.000 de bărbați și femei. Granița cu China este în unele locuri la o depărtare de numai opt până la zece verse.

Sănătatea mea a rămas într-o formă excelentă, Îi mulțumesc lui Dumnezeu și tot drumul nu am suferit de nimic. Într-o călătorie printr-o țară locuită de delicvenți nu am văzut nici o privire dușmănoasă. Nu am avut nici un accident, nici o întâlnire cu un animal sălbatic. Nu ni s-a clintit nici un fir de păr de pe cap. Tatăl nostru din cer să fie slăvit pentru aceasta!" -

"Stretensk, joi, 21 august. - Îți cer scrisori, iubită soție. Dar trebuie să am răbdare. Nu mai vreau să plec niciodată atât de mult timp și atât de departe de tine. Dar nu sunt nici ca Iona. Dumnezeuul meu este cu mine și îmi pregătește fiecare pas pe cale.

Am vândut tarantasul pentru 80 de ruble. Aici sunt

multe de vânzare. Pare dur să ne comportăm atât de fără milă cu vechea căruță. Dar asta îi este soarta. Ne-a făcut multe servicii bune, ne-a transportat nu numai pe noi, ci și unele sute de cărți. Ne simțim cu adevărat atașați de tarantasul în care ne-am simțit de atâtea ori oasele, dar în care am avut și atât de multe bucurii și mângâiere, în care a răsunat multă slavă pentru Dumnezeu. În regiunea de mine nu ne-am fi descurcat fără el. A fost casa noastră, a fost totul pentru noi." -

Cu aceasta încheiem fragmentele din scrisorile dr. Baedeker către soția sa. Au mai urmat o lungă călătorie cu vaporul pe Amur și o călătorie spre renumita insulă Sahalin, insula deportaților, departe în estul Siberiei, chiar față în față cu Japonia. Cu privire la lunile petrecute în Siberia, amintirea plină de mulțumire a lui Baedeker este: "Am avut privilegiul nemăsurat să împart în această călătorie aproximativ 12.000 de exemplare ale Cuvântului lui Dumnezeu și să predic Evanghelia Sa la peste 40.000 de deținuți."

Călătoria acasă a "călătorului prin lume în treburile lui Dumnezeu" s-a efectuat prin Japonia. La 23 august, din Tokio a plecat o telegramă spre Western-super-Mare cu textul scurt: "Eben-ezer." Alte opriri au mai fost: Shanghai, Hong Kong, Kanton, Saigon, Singapur. În Singapur, doctorul a ținut mai multe adunări în sala de festivități a orașului, le-a predicat chinezilor sub cerul liber prin translator și a vizitat și închisori, unde a fost, de asemenea, tradus. Șederea în Singapur s-a prelungit la 14 zile care au fost folosite în muncă plină de râvnă pentru Domnul. Apoi Baedeker și-a continuat călătoria spre casă și a ajuns în Anglia, prin Colombo și Port Said, la începutul lui decembrie, 1890.

Baedeker și Mathilda Wrede

Până în 1917, Finlanda s-a aflat sub stăpânire rusă. Dumnezeu, care l-a dus pe dr. Friedrich Wilhelm Baedeker în închisorile Rusiei ca mesagerul Bibliei și ca martorul lui Isus, l-a călăuzit să viziteze și închisorile din Finlanda. Cunoaștem data exactă în care doctorul a intrat pentru prima dată într-un penitenciar finlandez. A fost data de 3 iunie 1887, și anume în capitala Helsingfors, azi Helsinki. Știm, de asemenea, cine l-a însoțit și i-a slujit ca translator. A fost cunoscuta baroană Mathilda Wrede, care poartă titlul de onoare de "îngerul deținuților." Avea abia 23 de ani. Și la vizitele ulterioare ale doctorului ea a rămas ajutorul și translatorul lui credincios. În cartea noastră i-am dedicat un capitol special, deci nu este nevoie să povestim aici istoria vieții ei.

Mathilda Wrede a fost o translatoare așa cum doctorul nu și-ar fi putut dori una mai bună. S-a întâmplat ca profesori universitari educați să-și ofere serviciile. Odată, în timp ce a tradus un astfel de profesor universitar, deținuții au stat înșirați și au ascultat cu atenție. Însă fețele lor au fost ca împietrite. A fost evident că nu sunt deloc mișcați de cuvintele lui Baedeker. La următoarea lui vizită în același loc a fost însoțit și tradus de baroana Wrede. Deja de la primele lui propoziții, unora li s-au umezit ochii. Inimile tuturor s-au deschis pentru Vestea Bună.

Motivul pentru comportamentul complet schimbat al oamenilor, i l-a destăinuit doctorului un funcționar al închisorii:

"Cauza, domnul meu, a fost deosebirea de traducere. Prima dată, când v-ați adresat ascultătorilor: 'Dragi prieteni', sau 'Frații mei', profesorul învățat a spus rece și dur: 'Oameni', sau 'Deținuți'. Doamna, însă, a tradus e-

xact în finlandeză așa cum v-ați exprimat dumneavoastră în germană: 'Dragi prieteni', sau 'Frații mei'. Bărbații de aici nu sunt obișnuiți cu aceste cuvinte sincere de dragoste și afecțiune. Aceste cuvinte le-au deschis inimile." Patruzeci de ani îi despărțeau, ca vârstă, pe tânăra finlandeză și pe mai vârstnicul evanghelist german. Însă pe amândoi i-a umplut dragostea lui Isus Cristos. Mathilda Wrede a avut numai 19 ani când și-a început lucrarea în duh de dragoste printre deținuți. În scrisorile pe care le-a scris Baedeker din Finlanda către soția sa din Westernsuper-Mare, Mathilda Wrede este amintită adesea cu recunoștință și înalt respect: "I-am făcut baroanei von Wrede propunerea în scris de a face împreună cu ea o nouă călătorie prin închisorile finlandeze. Am lucrat acum minunat împreună în închisoarea din Abo. Am vorbit la aproximativ 400 de oameni, dintre care mulți sunt condamnați pe viață. Directorul a fost total copleșit și mi-a mulțumit cu lacrimi în ochi în fața tuturor deținuților. Eu, la rândul meu, l-am îmbrățișat în fața tuturor, deținuți, și funcționari, și paznici și l-am pupat. Dumnezeu să fie lăudat pentru darul Lui nemăsurat și pentru propovăduirea liberă în fața directorilor și a deținuților!"

Și câteva rânduri dintr-o altă scrisoare: "Am avut bucuria să pot vorbi în fața multor deținuți, mai întâi la Helsingfors, apoi în Tavastehus, Abo și Wilmanstrand. Baroana von Wrede m-a tradus. Ea este singura persoană căreia i se permite accesul la deținuți. Consider că este un mare har de la Domnul că baroana m-a dus în aceste închisori. Nu voi putea uita ușor scena: majoritatea bărbați puternici, frumoși, cu fețe inteligente, dar legați cu lanțuri grele!"

O propoziție a doctorului din una din scrisorile lui ne descoperă toată inima și ființa lui: "Tânjesc după închi-

sorile din Finlanda!" Același lucru s-a petrecut cu Mathilda Wrede. Cei doi mesageri ai dragostei lui Cristos se potriveau de minune! Încă o părere a lui Baedeker despre tânăra lui însoțitoare: "Draga baroană își supraevaluează puterile. Dar este atât de radioasă de fericire în lucrare. Pentru nimic în lume nu s-ar cruța puțin. Pur și simplu, nu poate să se gândească la ea. Este bine să fii sub paza Domnului, gata să-L slujești!"

Doctorului i s-au deschis nu numai ușile închisorilor din Helsingfors. A fost primit bine și în amfiteatrele Universității. Discursurile lui în fața profesorilor și a studenților au fost binecuvântate. Despre unul din aceste discursuri a scris acasă: "Sala a fost plină și atenția ascultătorilor a fost încordată timp de două ore și jumătate. Mai mulți profesori ai Universității au fost treziți și primesc cu blândețe Cuvântul sădit în ei. Dumnezeu să fie slăvit!"

În Finlanda, printre prietenii lui Baedeker s-au numărat mulți din nobilii credincioși. La fel în Suedia. În Stockholm, până și regina l-a invitat la o discuție. Baedeker nu a fost un străin nici în cea de-a treia țară scandinavă - Norvegia. Într-o scrisoare a doctorului, atunci deja în vârstă de 76 de ani, din Christiania, azi Oslo, citim: "Te-ai bucura dacă ai vedea mulțimile de oameni din sâlile în care pot să povestesc minunata istorie despre Isus și dragostea Lui. Mi-au deschis și porțile închisorilor."

O sarcină din partea lui Georg Müller

Pe dr. Baedeker l-a legat o mare și sinceră prietenie și dragoste frățească de cunoscutul tată al orfanilor din

Bristol, Georg Müller. Viețile celor doi au unele lucruri comune. Amândoi s-au născut în Germania și au ajuns, prin călăuzirea lui Dumnezeu, în Anglia și au devenit cetățeni britanici. Și-au găsit căminul spiritual în cercurile fraților creștini după Evanghelie, dar au iubit copiii lui Dumnezeu din toate bisericile și confesiunile și au fost însuflețiți de convingeri sincere de alianță. Este cu adevărat o frază mișcătoare cea pe care am citit-o într-o veche descriere a vieții dr. Baedeker: "În anul 1892, în Viena, Georg Müller, în vârstă de 86 de ani, și-a pus mâinile peste la fel de tânărul dr. Baedeker, în vârstă tot de 86 de ani și l-a pus de-o parte pentru lucrarea deosebită printre frații deportați, încredințându-l dragostei Tatălui nostru ceresc. - Cu adevărat, o scenă demnă de penelel unui pictor!"

Un bătrân de 86 de ani îi dă unui bătrân de 86 de ani o sarcină de o natură deosebită! Desigur, cel care dădea sarcina a fost, în cele din urmă, Dumnezeu cel viu și Mântuitorul Isus Cristos Însăși. Sarcinile lui Dumnezeu pot să fie transmise uneori direct, fără mijlocirea unui om, însă adesea, alți credincioși ai lui Dumnezeu participă la transmiterea sarcinii. Așa s-a întâmplat și în capitala austriacă în anul 1892.

Cine sunt "frații deportați", la care a fost trimis Friedrich Wilhelm Baedeker, prin punerea mâinilor de către Georg Müller? Sunt acei ruși credincioși evanghelici și cu convingeri biblice clare, care au fost foarte suspecti în ochii autorităților de stat și bisericești din vremea aceea, care chiar i-au urât și i-au persecutat. Printre aceștia, s-au numărat în primul rând bapțiștii și "stundiștii." Despre originea și mișcarea "stundistă" vom vorbi mai pe larg în altă parte a cărții noastre, cât și despre suferințele și persecuțiile la care au fost supuși stundiștii de către

episcopii și preoții bisericii ortodoxe de stat și de către polițiștii și funcționarii țariști ostili.

Cum putea oare soarta lor să-l lase indiferent pe un om ca Baedeker? În călătoriile lui, oriunde a întâlnit astfel de bărbați și femei, care erau frații și surorile lui în credință, el a știut că are sarcina specială să ducă dragoste și mângâiere.

Așa cum odinioară Pavel, înainte de convertirea lui, "făcea prăpăd în Biserică", tot așa făceau înalții demnitari spirituali ortodocși în rândul stundiștilor.

Ca un înger al lui Dumnezeu la datorie, dr. Baedeker i-a căutat pe acești bieți stundiști adesea puși în lanțuri prin cele mai întunecoase locuri și unghere, ca să ducă rănilor sufletului și trupului lor uleiul și vinul compasiunii și al ajutorului. Este cel mai bine să-l lăsăm pe doctor să relateze câte ceva despre întâmplările și slujirea lui printre stundiști:

"Acești sfinți răbdători sunt transportați de obicei împreună cu ceilalți deținuți, adesea în lanțuri, până ajung la locul de destinație. Apoi au libertatea să se stabilească într-o zonă care le este repartizată și anume sub strictă supraveghere polițienască. În unele locuri unde sunt trimiși este aproape imposibil de trăit. Într-un oraș locuit de tătari, într-un loc îndepărtat, dincolo de Caucaz, am găsit un număr de frați deportați într-o stare de totală neajutorare. Un fericit, care știa să mânuiască condeiul, a găsit o slujbă într-un birou, cu care câștiga cinci ruble pe lună. Locuia împreună cu o familie de șapte capete într-o cameră, pe care o mai împărțeau cu încă o altă familie. Ajutorul pe care i l-am putut băga în mână a dus la un șuvoi de lacrimi de mulțumire...

În Tiflis am mers la una din marile închisori pe care am mai vizitat-o înainte. Au fost aduși trei frați în lanțuri.

Au case, soții și copii în apropiere de Moscova. Ce gruzime!...

Translatorul meu și cu mine am vizitat deținuții din Baku, Elisavetpol și Tiflis și am avut din nou bucuria să putem mângâia un număr de frați care se aflau împreună cu familiile lor pe drumul deportării. În închisoarea din Tiflis am dat peste șapte frați, cu familiile lor, în total 27 de suflete. Printre ei era și o buncă. Ea ne-a povestit că este cea de-a 11 închisoare prin care sunt târâți... În Grusi, o localitate departe în munți, am dat peste mulți frați care sunt deportați aici, în pustietatea aceasta tristă. Bucuria lor să ne vadă și bucuria noastră să-i putem vizita au fost o adevărată sărbătoare a inimii: scurtă, dar dulce. Frații de aici se adună ici și colo, prin case, să cânte și să se roage împreună...

Din Caucaz vin vești foarte triste. Câțiva frați, care au fost deportați pentru cinci ani și care se bucurau deja de apropiata lor eliberare, au primit poruncă să mai rămână încă cinci ani. Motivul este că 'deportarea care li s-a impus nu pare să-i fi schimbat'."

Frații și surorile lui, stundiștii, au avut un loc cald în inima lui Baedeker. Aceasta a fost și a rămas însă deschisă pentru toți deținuții. Acest lucru ni-l arată clar această propoziție scrisă de condeii lui: "Să vizitez închisorile și să slujesc bietelor suflete care se află sub stăpânirea îngrozitoare a păcatului și a întunericului este cu adevărat mult mai bine pentru mine decât să fiu ospătat de îngeri!"

Dr. Baedeker și țara lui natală

Într-o scurtă prezentare a vieții și lucrării lui Friedrich Wilhelm Baedeker am găsit următorul fragment:

"Baedeker - straniu! Doi mari călători prin lume ai secolului al XIX-lea poartă acest nume: Karl, librarul, care a stră- bătut lumea în slujba călătorilor, întemeietorul renumitelor ghiduri turistice. Și Friedrich Wilhelm Baedeker, eruditul, care a călătorit peste mări și țări ca și "călătorul lui Dumnezeu", un duhovnic binecuvântat în saloanele alese și în celulele cutremurătoare ale închisorilor multor po- poare."

"Călătorul lui Dumnezeu" - acest nume se potrivește cu adevărat pentru doctorul în filozofie de naționalitate germană. Până la vârsta de 83 de ani a fost tot mereu pe drum, chiar dacă la această vârstă nu a mai avut în program să străbată Siberia. Să ne amintim că l-am întâlnit în Norvegia pe bătrânul călător de 76 de ani! Doamna Baedeker a fost uneori tovarășa de călătorie a soțului ei. Dar de mult mai multe ori a adus jertfa nu întotdeauna ușoară a singurătății în Western-super-Mare, locuința pe care a împărțit-o până în 1891 cu fiica lor adoptivă, Emmy - copii proprii nu au avut bucuria să aibă. Apoi Emmy s-a măritat cu un misionar din Scoția și a plecat cu el în China.

Baedeker și-a petrecut ultimii ani de viață mai mult în frumoasa stațiune din sudul Angliei, unde își aveau casa. Acolo, înfățișarea lui respectabilă, cu lunga barbă albă, era cunoscută în tot orașul. În biserica fraților creștini după Evanghelie a slujit cu Cuvântul și a participat la părtașia în rugăciune și la Cina Domnului. Pregătirea săptămânii anuale de rugăciune a Alianței a fost în mâinile lui. Vara, duminica seara se alătura altor frați la evanghelizările sub cerul liber.

Unul din prietenii lui foarte apropiați a păstrat ca ultim salut din partea lui din străinătate o scrisoare cu relatări despre adunările din Dresda, Praga, Viena și

Budapesta. Scrisoarea a fost scrisă cu o mână tremurândă de bătrânul ucenic, trecut deja de vârsta de 80 de ani. Sfârșitul pământesc al vieții sale l-a ajuns pe doctor la o conferință în Clifton, lângă Bristol. Acolo, o răceală a dus la o aprindere de plămâni și după o boală de câteva zile, martorul credincios, apostolul dragostei, prietenul deținuților a plecat în patria lui cerească în data de 9 octombrie 1906. Acolo a avut parte de ceea ce a fost auzit murmurând adesea: "Îl voi vedea pe Rege în splendoarea Sa." Așa s-a spus și la mormântul lui: "A plecat să-L vadă pe Rege în splendoarea Sa, mântuit prin scump sângele lui Isus Cristos."

Vrem să încheiem această descriere a vieții lui, însoțindu-l încă o dată pe cel chemat în patria veșnică în patria sa pământescă, țara lui natală, Germania. Baedeker a vizitat tot mereu Germania. A fost un vorbitor ascultat cu plăcere la, pe atunci, cunoscutele conferințe ale credinței, cum au fost cele din Tersteegensruh lângă Mulheim, pe Ruhr, sau în Neukirchen, lângă Mers. În anul 1886, când în Bad Blankenburg, în Thüringen, a avut loc, pe atunci în cadru restrâns, prima Conferință a Alianței, mai târziu devenite atât de cunoscute și atât de mult binecuvântate de Dumnezeu, Baedeker a participat deja la ea. Mulți ani a fost unul din organizatorii acestor conferințe și, în 21 de ani, a lipsit numai de trei ori. Adesea a fost auzit intonând cântarea sa preferată: "Oh, Doamne Isus, dacă nu te-aș avea pe tine."

O doamnă credincioasă, scriitoare de profesie, l-a întâlnit pe bătrânul de 83 de ani într-un tren călătorind spre Berlin. Bătrânul făcea acea călătorie destul de dificilă pentru vârsta lui pentru a mângâia o rusoaică necăjită care își pierduse soțul în vâltoarea primei revoluții rusești din 1905. În anul morții sale, el a mai vizitat încă

o dată mult îndrăgita lui misiune St. Chrischona din Bettingen, lângă Basel. Acolo, s-a păstrat una din vorbele lui: "Nu studia greutățile, studiază-L pe Mântuitorul minunat!" Și de această dată le-a lăsat ca o moștenire tinerilor frați studenți o mărturie la fel de neuitată, legată de o provocare:

"Cuvintele care s-au confirmat tot mereu în viața mea - și afară în Rusia sau Siberia -, au fost: 'Deschide gura, și ți-o voi umple!' Din aceasta am putut să trăiesc, acest lucru vreau să vi-l pun pe inimă: deschideți-vă și voi gura mare și El are să v-o umple!"

Modest Modestovici Korff

1842-1933

De mic copil la curtea țarului

Contele Modest Modestovici Korff și-a sărbătorit la 22 iunie 1922 cea de-a 80-a aniversare a zilei de naștere departe de patria sa iubită, Rusia. A fost exilat din St. Petersburg, capitala de atunci a Rusiei, deja în anul 1884, ca urmare a intoleranței religioase a Imperiului țarist și a bisericii ortodoxe de stat și a fost silit să părăsească țara. Pașii l-au purtat spre Europa de vest, unde, mai întâi Germania, apoi Elveția au fost pentru mulți ani țările în care a trăit și a lucrat. Bătrânul, de toți veneratul ucenic al lui Dumnezeu, a fost rugat adesea să-și scrie experiențele cu Dumnezeu, tocmai acelea din vremurile de suferință. Ca octogenar s-a apucat în sfârșit de această lucrare.

În prefața manuscrisului lui citim: "Prin îndurarea Domnului am putut și eu să mă nasc din nou în anul 1874 și să fiu martorul neuitatei mișcări de trezire din Petersburg. Aceasta a fost cel mai important eveniment al vieții mele și dorința inimii mele este să mărturisesc despre Acela care a făcut în mine minunea minunilor, când a luat asupra Lui păcatele mele. Dumnezeu m-a călăuzit, și m-a condus, și mi-a deschis ochii inimii pentru întreaga plinătate pe care o avem în Cristos (Col. 2:9). Dar El m-a învățat și că sunt lut în mâinile unui olar (Ier. 18:6)."

Se merită să răsfoim și azi vechile însemnări care au fost scrise în vara anului 1922 în Oberhofen, lângă Thun, în cantonul Bern. Călăuzirea minunată a lui Dumnezeu în viața alor Lui este vizibilă și ne uimește. Să extragem încă o dată cele mai importante lucruri pentru noi, în ziua de azi.

Tatăl lui Modest Korff a fost un înalt demnitar rus, care i-a slujit cu mare loialitate și dăruire pe ambii țari, Nikolai I (1825-1855) și Alexandru al II-lea (1855-1881). Ultima lui funcție a fost de președinte al camerei legislative a consiliului de stat. Amândoi țarii l-au prețuit foarte mult și i-au acordat bunăvoința și întreaga lor încredere. Micul lui fiu i-a fost prezentat țarului deja la vârsta de cinci ani, în palatul împăralesc din Țarskoie Selo, reședința de vară. Acesta l-a luat cu drag în brațe pe băiețelul înfricoșat și l-a dus soției lui, ca să-l vadă și să-l mângâie și ea.

Din fragedă copilărie Modest a avut dorința să ajungă la curtea țarului și această dorință s-a împlinit. Primii opt ani, copilul a fost educat acasă. Băiatul de opt ani purta deja uniforma de paj și saluta pe stradă ofițerii care treceau. La 18 ani, tânărul bărbat a intrat în slujba statului. Un an mai târziu a fost chemat deja la curte, în slujba de camerier. Mai târziu a ocupat funcția de maestru de ceremonii și în final cea de mareșal al curții.

Tânărul Korff ducea o viață respectabilă obișnuită, participa la serviciile religioase ortodoxe, se întreținea cu plăcere cu preoții și nu lipsea de la spovedania anuală. Considera că relația lui cu Dumnezeu este în ordine, dar nu știa nimic despre o relație personală cu Isus Cristos. O mare parte a timpului său era ocupat de evenimentele din viața socială de la curte. Relația cu familia țarului a devenit curând și mai strânsă. În 1865, prințul moștenitor al

Rusiei a murit în timpul șederii în străinătate, la St. Remo, în Italia și fratele care urma după el ca vârstă - cel care a devenit mai târziu Alexandru al II-lea - a fost desemnat ca prinț moștenitor. Tatăl lui Modest a primit sarcina să-l pregătească pe viitorul urmaș la tron pentru sarcina lui viitoare și să-i predea constituția țării. Aceasta s-a petrecut în palatul împărațesc de vară de la Tarskoie Selo, unde i s-a dat o locuință splendidă.

Mama lui Modest a stat mult timp în străinătate, din motive de sănătate și Modest a împărțit cu tatăl său locuința regală. Serile și le petreceau aproape întotdeauna - la invitația unui aghiotant împărațesc - cu familia țarului. Putem să spunem deci fără să exagerăm că familia Korff s-a aflat într-o relație foarte strânsă cu casa domnitoare și că Modest a cunoscut de mic viața și activitățile de la curtea țarului.

Biblia la două expoziții

Anul 1865 a devenit un an foarte important pentru istoria vieții tânărului conte Korff. A vizitat Franța și a ajuns să cunoască și Parisul și expoziția mondială organizată pentru prima dată acolo. Să-l lăsăm pe el însuși să ne relateze ce s-a întâmplat:

"Deodată am văzut o mică clădire a expoziției pe care era un steag pe care scria "Biblia." Pe atunci cunoșteam din Biblie numai cele patru Evanghelii. Nu știam absolut nimic de existența Societății Biblice Britanice și pentru Străinătate, căreia îi aparținea pavilionul. M-am gândit că este vorba despre vreo nouă descoperire. Pe toate laturile pavilionului am văzut ferestre mici cu numele diferitelor țări și la un geam scria în limba france-

ză: Rusia. Am întrebat un funcționar: 'Ce vrea să însemne faptul că aici scrie 'Rusia' sub steagul cu 'Biblie'?'

Tânărul englez mi-a răspuns foarte prietenos că Societatea Biblică Britanică împarte gratuit diferite părți ale Scierilor Sfinte și a mai adăugat: 'La acest ghișeu puteți să primiți Noul Testament în limba rusă'. Acest lucru a fost complet nou pentru mine; căci Vechiul Testament nu fusese încă tradus în limba rusă modernă și în biserică auzisem numai câteva lucruri din Noul Testament.

A urmat o discuție și englezul și-a exprimat fără rețineri bucuria să poată discuta lucruri importante cu un tânăr rus. Numai din simplă politețe am dat curs discuției. Ea a luat sfârșit atunci când domnul prietenos mi-a cerut numele și adresa din Petersburg. Cunoșteam încăpățânarea englezilor și mi-a fost frică să nu fiu implicat în propaganda acestui cuvânt 'Biblie' și am refuzat: 'Cenzura rusă nu lasă să treacă granița nici o Biblie trimisă de Societatea Britanică'. Perspectiva de a împărți părți ale Bibliei mi-a stricat toată bucuria de a vizita expoziția.

Când m-am întors la Petersburg și mi-am deschis corespondența, primul lucru pe care l-am citit a fost că din Anglia au fost trimise pe adresa mea 3.000 de exemplare din Evanghelia după Ioan. Am fost pus într-o situație penibilă și nu am știut cum să reacționez și cui să împărtășesc vestea. Tatăl meu m-a sfătuit să mă adresez sfântului sinod, conducerea bisericii ortodoxe de stat și să cer permisiunea de a împărți Evangheliile. Am trimis cererea și am crezut puternic că voi fi refuzat. Însă omul gândeste și Dumnezeu împlinește. Am primit răspunsul foarte repede. Sfântul sinod a aprobat introducerea lor în țară și mi-a dat dreptul să împart Evangheliile. Așa a devenit întâlnirea mea cu englezul prietenos de la expoziția din Paris sub steagul 'Biblie' prima chemare în lucrare în

Împărăția lui Dumnezeu."

Memorabilul an 1874

Apoi a venit memorabilul an 1874, care a adus marea trezire din saloanele nobilimii din Petersburg! Instrumentul lui Dumnezeu în această lucrare nu a fost un rus, nici un german - pe atunci trăiau mulți oameni de origine și limbă germană în Imperiul țarist -, ci un englez: lordul Radstock. Acesta luptase în 1855, ca tânăr ofițer englez, împotriva rușilor în așa-numitul război al Crimeii, și ajunsese ca urmare a unei boli la un pas de moarte. Evenimentul tragic a devenit pentru el ocazia convertirii lăuntrice, drumul către Dumnezeu. S-a însănătoșit și în patria sa a devenit un martor neobișnuit de plin de râvnă al Domnului lui. S-a alăturat cercului fraților creștini după Evanghelie și a simțit curând dorința să meargă cu vestea mântuitoare la poporul împotriva căruia luptase cândva: la ruși.

Zece ani s-a rugat pentru o posibilitate să meargă în Rusia. După acest timp îndelungat s-a aflat din nou la Paris și a ținut acolo adunări evanghelistice și de mărturisire. Parisul era o țintă îndrăgită a călătoriilor aristocrației ruse, care vorbeau aproape toți cu plăcere și bine limba franceză. Radstock i-a cunoscut pe câțiva din ei și o mare principesă, care l-a început l-a ocolit, l-a invitat să vină la Petersburg și să țină în palatul ei adunări asemănătoare celor din Paris. Inima lui Radstock s-a umplut de bucurie că rugăciunea i-a fost ascultată!

În primele luni ale anului 1874 s-a aflat pentru prima dată în capitala rusă. Mai târziu s-a mai întors încă o dată - cu familia - pentru un timp mai îndelungat. Însă

trezirea de durată, Dumnezeu a făcut-o în timpul primei sale șederi în Rusia. Cum a fost prins de această trezire contele Korff, pe atunci de 32 de ani, să ne povestească din nou el însuși:

"Lordul Radstock nu a fost un vorbitor talentat, însă cuvintele lui sincere veneau dintr-o inimă înflăcărată și pătrundeau în inimă și în conștiință. În cercul cunoștințelor mele s-a început să se povestească despre noul 'sfânt'. Doamnele din societate mi-au povestit batjocoritor că a întrebat mult de mine și că s-a interesat foarte mult de mine. Cunoșteam deja destule despre caracterul englezilor și m-am gândit foarte liniștit că și lordul a auzit de activitatea mea de răspândire a Bibliei și că acum dorește să mă cunoască.

Apoi a venit ziua în care ne-am cunoscut. A stat înaintea mea - nu numai un lord englez, ci un om care trăia într-o părtășie personală cu Isus Cristos și care era pe deplin convins de inspirația divină a Bibliei. Aceasta a făcut asupra mea o impresie profundă. Dragostea simplă, copilărească pentru Cristos și Cuvântul lui Dumnezeu îi uimea pe toți. Întreaga lui personalitate era marcată de o credință sinceră și profundă în Mântuitorul lui. Se supunea Cuvântului lui Dumnezeu așa cum un copil mic se supune voinței părinților lui.

Una din primele întrebări pe care mi le-a pus lordul, a fost: 'Credeți că sunteți mântuit?' Răspunsul meu a fost negativ: 'Aici, pe pământ, nimeni nu poate să știe dacă este mântuit sau nu. Aceasta vom afla numai când vom fi în cer.' - 'Pentru cine a fost scris Cuvântul lui Dumnezeu,' a întrebat lordul, 'pentru locuitorii cerului, sau pentru oamenii de pe pământ?' - 'Desigur că pentru oamenii care trăiesc pe pământ', am răspuns eu.

Apoi lordul mi-a prezentat un text după altul și mi-a

demonstrat că cei care cred în Cristos au siguranța că El a purtat pe cruce păcatele noastre și că viața veșnică ne-a fost dată nu pe baza faptelor noastre bune, ci numai prin jertfa de pe cruce. Cristos bătea la ușa inimii mele și dorea să intre.

La 4 martie 1874 - era într-o seară după o întrunire - câțiva din prietenii mei au rămas la mine, printre ei și adjutantul și medicul personal al țarului. Lordul Radstock se afla în mijlocul lor. I-am rugat să se roage pentru mine, căci doream sincer să mă predau Domnului, dar nu puteam să mă hotărâsc încă pentru acest pas atât de important.

În inima mea se dădea o luptă aprigă. Întreaga putere a lui Satan părea să mă oprească să-mi predau inima lui Dumnezeu. Dușmanul îmi șoptea: 'Dacă te convertești, viitorul ți-e distrus. Pierzi încrederea și bunăvoința țarului, care te iubește. Îți întristezi bătrânii părinți, al cărui singur fiu ești'.

Însă Dumnezeu a ascultat rugăciunea prietenilor mei. Dintr-odată mi s-a părut că cineva întreabă: 'Unde este adevărul?' Atunci mi-a devenit clar că adevărul nu poate să fie în două părți diferite. În Cuvântul lui Dumnezeu nu poate să existe nici o umbră de neadevăr. Cristos este adevărul și El spune: 'Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați și Eu vă voi da odihnă'.

Cristos m-a chemat și pe mine și mi-a deschis ochii inimii. Am recunoscut și am înțeles că El mi-a purtat cu adevărat păcatele și am putut primi mântuirea veșnică prin sângele lui Isus. Această eliberare a fost deplină, o dată pentru totdeauna. În acel moment am strigat: 'Vin la Tine, Cristoase, așa cum sunt'. O povară grea mi s-a rostogolit de pe umeri și nu a mai fost pusă niciodată pe umerii mei. Duhul lui Dumnezeu i-a dat duhului meu

dovada că am fost primit ca și copil al lui Dumnezeu. Născut din nou de sus, am început să cresc în cunoașterea Mântuitorului meu. De atunci, i-am închinat Lui întreaga mea viață și m-am străduit să-L urmez în toate lucrurile pe Mântuitorul meu."

Cel mai bun prieten al lui Korff: colonelul Pașcov

Să-l lasăm pe Korff să povestească mai departe cum a devenit lordul Radstock instrumentul pentru convertirea bărbatului pe care contele l-a numit în scrupulos timp prietenul lui cel mai bun. Acesta a fost colonelul de cavalerie Vasili Alexandrovici Pașcov:

"Pașcov a fost unul din cei mai bogați moșieri din Rusia. Casa lui din Petersburg era grozavă, avea săli imense în care se aduna adesea cea mai aleasă societate și familia împărătească la serbări fastuoase.

Colonelul Pașcov a primit cea mai bună educație, dar problemele religioase nu-l interesau. În anul 1874, când a auzit de sosirea lordului Radstock, a plecat la Moscova, pentru a evita să-l cunoască. Soția lui îl cunoscuse pe lord deja în Anglia și ajunsese prin el să-L cunoască pe Cristos. Pașcov i-a îngăduit soției sale nevinovata plăcere de a-și invita cunoștințele ca să-l asculte pe acest sfânt original; numai pe el să-l lase în pace.

Cât de mare i-a fost mirarea când, întors din călătorie, și-a găsit palatul luminat și a aflat că lordul ținea o întrunire de seară. Din politețe a intrat înăuntru și a fost câștigat încă în aceeași seară de Cuvântul lui Dumnezeu. A fost în același an și în aceeași lună în care L-am cunoscut și eu pe Isus Cristos prin intermediul lordului. Deși colonelul Pașcov era cu zece ani mai în vârstă decât

mine, a devenit curând prietenul meu cel mai bun. Ne mărturiseam reciproc păcatele, ne atrăgeam reciproc atenția asupra greșelilor celuilalt și mergeam mână în mână pe urmele lui Isus. Nu ascundeam nimic unul față de celălalt și această prietenie a durat până la moartea colonelului. Când nu a mai putut deja să vorbească, și-a luat rămas bun de la mine cu o strângere puternică de mână, până la revederea acolo sus, unde Îl vom vedea pe Domnul nostru Isus."

Pașcov a devenit curând centrul comunității de aristocrați treziți la credință. Și-a pus viața și marea lui avere în întregime în slujba lui Cristos. A înființat o societate de broșuri și multe lucrări caritabile, printre care mese de prânz pentru studenți și ceainării pentru birjari. Spitalele și închisorile, în general murdare și arhipline, îl aveau adesea pe nobilul domn ca vizitator. I s-a îngăduit să trăiască experiența de a vedea oameni în situații fizice sau spirituale aproape fără ieșire care găseau calea salvatoare la Cristos. Un singur exemplu:

Anarhiștii sunt revoluționari care refuză orice fel de autoritate și care cer libertatea neîngrădită a individului. Dintr-aceștia existau mulți în Rusia. În sudul țării, dintr-un astfel de cerc de anarhiști făcea parte un tânăr deosebit de talentat. El a stârnit neîncrederea camarazilor lui, pentru că nu părea să împărtășească întru totul părerile lor și ei se temeau că-i va trăda. L-au ademenit într-un loc retras, l-au atacat și l-au rănit grav. Tânărul și-a pierdut cunoștința și dușmanii lui i-au turnat peste față, piept și mâini un acid usturător, care arde. Poliția l-a găsit pe jumătate mort. Autoritățile știau că Gorinovici - acesta a fost numele tânărului - este un anarhist. Așa că tânărul a fost dus la St. Petersburg într-o închisoare preventivă.

Colonelul Pașcov l-a găsit pe Gorinovici la infir-

mieria închisorii. L-a vizitat adesea. Tânărul complet desfigurat purta o mască, acoperindu-și astfel cicatricile îngrozitoare. Putea să vorbească numai cu mare greutate. Pașcov a fost în elementul lui când a putut să-i mărturisească acestui suflet dintre cele mai amărâte dragostea lui Isus, Vestea Bună despre mântuire. Minunea s-a produs: Gorinovici l-a primit pe Cristos drept Mântuitorul și Domnul lui. Imediat a devenit un martor și un instrument al lui Dumnezeu pentru mântuirea multor alora. O privilegiu cutremurătoare: tot ce se vedea era un cap acoperit de o mască neagră, din a cărui gură arsă, mărturia mântuirii lui Isus a pătruns în inimile și conștiințele multor deținuți. Tribunalul l-a eliberat pe Gorinovici. După eliberarea din închisoare și din spital a putut să vestească Evanghelia fără nici un obstacol.

O perioadă binecuvântată

Să-l părăsim deocamdată pe Pașcov, prietenul drag al lui Korff! Ulterior vom mai vorbi despre el. Să mai amintim încă două nume din timpul minunatei treziri din Petersburg din anul 1874. Ministrul țarist al telecomunicațiilor și transporturilor a fost pe vremea aceea contele Alexei Pavlovici Bobrinsky. El făcea parte din una din cele mai vechi familii de nobili din Rusia. El își bătea joc de prietenii lui care alergau la adunările străinului Radstock, pe care el îl considera nebun, și care declarau apoi că s-au convertit și au fost născuți din nou. Odată, când s-a întâlnit cu lodul englez, a afirmat provocându-l, că Biblia este plină de contradicții. El a întocmit și o listă cu astfel de "contradicții" și a crezut că îl va reduce pe Radstock definitiv la tăcere cu aceasta. Ce a pățit însă la

discutarea acelor presupuse contraziceri, aflăm din propriile cuvinte ale lui Bobinsky:

"Fiecare verset al Bibliei pe care l-am citat pentru a-mi susține părerea a devenit o săgeată împotriva mea și în timpul conversației mele am simțit influența puternică a puterii Duhului Sfânt. Nu am putut să-mi explic ce s-a întâmplat cu mine; dar am fost născut din nou de sus." De atunci înainte, influentul ministru s-a alăturat credincioșilor și a devenit apărătorul lor înfocat.

La fel s-a comportat și prințesa Natalia Lieven, al cărei soț era mare maestru de ceremonii al țarului Alexandru al II-lea. Dintre doamnele nobile care au fost cuprinse de trezire, ea a ieșit în mod deosebit în evidență. Înainte fusese o foarte strictă creștină ortodoxă, în timp ce soțul ei a fost complet indiferent față de problemele religioase. După ce a găsit calea către Cristos, a avut curând ocazia să-și conducă și soțul la Domnul. Din acel moment, marele palat al familiei Lieven și-a deschis porțile pentru propovăduirea Evangheliei și pentru adunările credincioșilor.

Și în alte case, ale căror proprietari deveniseră credincioși, s-a întâmplat la fel. Korff a participat odată într-un palat la o adunare de 700 de persoane! Așa ceva nu se mai întâmplase niciodată înainte în Petersburg, ca laicii fără pregătire teologică să vorbească despre dragostea lui Cristos și să vestească Cuvântul lui Dumnezeu și ca să vină atât de mulți ca să asculte.

Să-l lăsăm pe Modest Korff să ne prezinte și alte evenimente din acele vremuri unice: "În primii ani ai mișcării de trezire nu a existat nici o opoziție, nici din partea stăpânirii, nici din partea clericilor ortodocși. Toți cei care îl primeau pe Cristos puteau să mărturisească liber și fără opreliști despre aceasta, prin cuvânt și faptă, că Isus

Cristos aduce o viață nouă și că învie ceea ce a fost mort. Întreaga Biblie a devenit Cuvântul viu al lui Dumnezeu. Multor credincioși din cercurile suspuse li s-a permis accesul în închisori. Pe atunci, comandantul orașului era generalul Treptov și el a permis și a sprijinit activitatea din închisori. Pe atunci am fost membru în comitetul închisorii și am putut să le vestesc deținuților liber și nestingherit Vestea Bună a mântuirii.

Vreau să dau aici un exemplu, despre cum se poate ajunge în Cristos la adevărata părtășie între nobil și om simplu. Am vizitat-o odată pe prințesa Lieven, care era peste tot un martor al Mântuitorului. Am intrat în salonul mare. Tavanul era susținut de patru coloane de malahit și tot salonul era mobilat cu mobilă luxoasă. Am observat un miros puternic de grajd și, fără să vreau, am spus: 'Ce interesant să miroase aici atât de puternic a grajd!' - 'Nu este deloc ciudat', mi-a răspuns prințesa, 'nu demult a avut loc aici o adunare de rugăciune la care au participat toți vizitiii noștri. Casa mea Îi aparține Mântuitorului. Eu sunt numai administratorul ei.'

O, dacă s-ar raporta toți copiii lui Dumnezeu în acest fel la bunurile pământești! Mirosul de grajd din acel salon mi-a vorbit mai mult decât orice predică.

Nu numai prințesa Lieven și colonelul Pașcov și-au deschis casele, ci și alți copiii ai lui Dumnezeu; da, fiecare locuință a unui credincios a devenit un loc în care oamenii se adunau să se roage și să citească Biblia. Și la noi au venit oamenii invitați, deși locuința noastră nu a fost așa de mare. Scaunele din jurul mesei și băncile din bucătărie nu au fost adesea suficiente pentru cei adunați. Am trăit multe convertiri neașteptate. Pentru oameni a fost ceva cu totul nou să audă despre mântuirea prin jertfa de pe cruce a lui Isus.

Pe atunci, în Petersburg existau mulți birjari. Veneau adesea de la țară ca să-și câștige pâinea închiriindu-și trăsurile. Toți împreună aveau o locuință cu o bucătărie comună și cu un grajd comun. Birjarii ne-au rugat să-i vizităm și să le vestim Evanghelia. Au invitat vecini și prieteni și când am ajuns noi acolo, locuința a fost atât de plină, încât au trebuit să stea în picioare atât vorbitoarii, cât și ascultătorii. Adunările s-au repetat; oamenii puneau întrebări și le plăcea să asculte Cuvântul lui Dumnezeu.

În vremea aceea am fost secretar la nepoata țarului, președinta comitetului de femei al închisorii. Trebuia să mă deplasez adesea la diferitele închisori ale orașului și am folosit prilejul pentru a sta de vorbă cu birjarii. Iarna acest lucru era foarte ușor, căci săniile erau ușoare și mici și alunecau fără zgomot pe zăpada moale."

Birjarii din Petersburg și alți oameni sinceri au fost prietenii deosebiți ai contelui Korff. Printre ei a găsit trei "profesori ai teologiei practice", cum îi numea el cu mulțumire și respect pe cei trei bărbați. Se merită să-i cunoaștem mai îndeaproape:

Primul: din discuția cu el, Korff a aflat că birjarul lui este un om mântuit prin harul lui Dumnezeu din patima beției. Acesta l-a invitat să vină cât mai curând în locuința birjarilor și să li-l propovăduiască pe Cristos. Conteștii a răspuns cu plăcere la invitație. Când a ajuns la adunare, toți erau deja strânși laolaltă. În timpul predicii, prietenul nostru care l-a invitat pe conte nu a părut să fie prea mulțumit. L-a tras în total de trei ori pe vorbitor de poala hainei, ceea ce l-a cam încurcat pe conte, astfel încât a încheiat mai devreme decât își propusese. Înainte să plece acasă, Korff a vrut să afle care a fost scopul acestor întreruperi. Răspunsul a fost: "Ați vorbit despre

mântuire. La această temă nu te poți exprima niciodată suficient de simplu și de clar. Din păcate, nu ai fost suficient de simplu și de clar."

Distinsul aristocrat nu s-a enervat din cauza criticii frățești a omului sincer, ci a acceptat-o ca pe un sfat important. Ulterior, ori de câte ori a mărturisit undeva sau cuiva despre mântuirea prin Cristos, îl vedea aeeva în fața ochilor pe birjar și auzea avertizarea lui: "Vă rog, clar și simplu!" Iată propriile lui cuvinte despre întâmplarea descrisă: "Acel om simplu mi-a făcut un mai mare serviciu decât mi-ar fi putut face cele mai bune cunoștințe de teologie dogmatică."

Acum, cel de-al doilea "profesor": acesta a vorbit despre porunca divină a sfințirii celei de-a șaptea zi, "ziua de odihnă." El a amintit de camarazii lui, dintre care mulți lucrau și duminica și câștigau astfel mult mai mult decât el. Înainte făcuse și el acest lucru. Dar acum, pentru el ascultarea de Dumnezeu devenise mai importantă decât banii. În plus, nu a suferit nici o lipsă prin faptul că nu a mai lucrat duminica. Dumnezeu i-a purtat întotdeauna de grijă lui și familiei lui prin munca de peste săptămână. Încheierea originală a fost: "Dumnezeu se gândește chiar și la căluțul meu. Am un singur cal și pentru că acum are o zi de odihnă, a devenit mult mai sănătos și mai puter-nic."

Și cine a fost cel de-al treilea? Să-l lăsăm din nou pe Korff să ne povestească el însuși: "Vara, când locuiam la țară, casa era păzită și administrată de un soldat simplu. I-am dat un exemplar din Noul Testament. Odată, când am intrat în vestibul, se afla acolo pe genunchi, citind din carte. "Ia-ți un scaun", i-am spus și el mi-a răspuns: "Alteț, este frumos să citești Cuvântul lui Dumnezeu pe genunchi." Ce adevăr adânc a rostit acest soldat simplu! De

am vrea să ne plecăm mereu așa înaintea lui Dumnezeu! Am citi atunci cu adevărat Cuvântul lui Dumnezeu pe genunchi (pe genunchii fizici, sau pe cei spirituali, sau pe amândoi). Să ne plecăm genunchii spirituali înaintea Cuvântului lui Dumnezeu și să-L citim cu rugăciune, așa cum m-a învățat cel de-al treilea profesor al teologiei practice!"

Otto Stockmayer și Georg Müller în Petersburg

Este foarte interesant să aflăm de la contele Korff că Petersburgul a fost vizitat ocazional de oaspeți din străinătate care le-au slujit credincioșilor. Doi dintre aceștia trebuie remarcați în mod deosebit: Otto Stockmayer și Georg Müller. Născut în 1838, după terminarea studiilor teologice în Tübingen, șvabul Stockmayer nu a intrat în slujba bisericii din orașul său natal din Württemberg, ci a plecat ca învățător particular în Elveția franceză. Mama elevilor lui l-a ajutat să găsească drumul spre credința vie. S-a alăturat bisericii libere ("Eglise libre") din cantonul Waadt și a activat în ea ca și pastor și evanghelist. În 1874 a participat la renumitele adunări de sfințire din Oxford și și-a petrecut următorii ani călătorind. Începând din anul 1878 s-a aflat la conducerea spirituală a căminului de recuperare și consiliere Schloss Hauptwil din cantonul elvețian Thurgau. Au avut loc și vindecări trupești. Stockmayer a considerat că sarcina lui constă în primul rând în mărturisirea despre vindecarea biblică, despre puterea transformatoare, ocrotitoare și împlinitoare a harului. El a fost una din cele mai importante personalități ale mișcării germane a adunărilor. Aceasta l-a considerat unul din "părinții" mișcării.

Și cel de-al doilea vizitator al credincioșilor din Petersburg din acei ani de trezire spirituală a fost un german, Georg Müller, născut în 1805 în Croppenstedt, Halberstadt. Drumul vieții lui l-a dus în Anglia, unde a participat la început la "adunările creștine" ale lui John Nelson Darby. S-a despărțit de acesta mai târziu și a devenit unul din principalii vorbitori ai fraților creștini după Evanghelie. Din acest cerc de credincioși a făcut parte și o altă personalitate din cele prezentate în această carte: dr. Friedrich Wilhelm Baedeker. Georg Müller a devenit cunoscut în toată lumea drept "părintele orfelinatlui din Bristos." Orfelinatele întemeiate de el au oferit un cămin la 2.000 de orfani. El a cunoscut și a experimentat secretul efectului rugăciunii credinței. În 1875, după ce a predat conducerea așezămintelor ginerei lui său, a mai întreprins călătorii evanghelistice prin în total 42 de țări de pe toate continentele.

Să-l lăsăm acum pe contele Korff să ne relateze cum au ajuns în Rusia cei doi martori ai lui Cristos, Otto Stockmayer și Georg Müller și ce au putut să facă acolo prin harul lui Dumnezeu:

"Noi, cei care am venit la credință prin lordul Radstock, nu cunoșteam deloc Biblia. În special Vechiul Testament ne era necunoscut. Ca adevărați ruși ce eram, cunoșteam desigur Evangheliile și Psalmii, din Vechiul Testament. La atât se rezumau cunoștințele noastre. În biserica ortodoxă este drept că se citeau și epistolele apostolului Pavel. Dar pentru că acest lucru nu-l făcea preotul sau diaconul, ci un așa-numit slujitor al bisericii, se considera, în general, că nu trebuie să li se acorde atenție.

În dragostea noastră dintâi, am depus plini de curaj mărturie despre Cristos, dar eram copii în cunoașterea

Cuvântului lui Dumnezeu. Din acest motiv l-a invitat colonelul Pașcov pe Stockmayer, omul lui Dumnezeu cunoscut în cercurile creștine. El a petrecut câteva săptămâni în capitala rusă și a discutat cu noi în franceză în saloanele palatului familiei Pașcov și a predicat în bisericile evanghelice. Am învățat multe din discuțiile cu Stockmayer. Mai ales sfințirea a devenit foarte importantă pentru noi. Și lordul Radstock a mai revenit în anii următori încă o dată la Petersburg; dar nu am mai trăit o trezire atât de generală ca la prima lui vizită.

După vizita lui Stockmayer a fost invitat și bătrânul Georg Müller din Bristol, Anglia. Să fi fost prin anul 1880. A petrecut trei luni de iarnă în Petersburg. L-am apreciat foarte mult și am fost mult binecuvântați prin el. Stockmayer și Georg Müller ne-au ajutat pe noi, copiii lui Dumnezeu din Rusia, să creștem în cunoașterea Mântuitorul nostru și în sfințirea și dăruirea înaintea lui Dumnezeu. În fiecare săptămână, Georg Müller a ținut în casa noastră studii biblice în limba germană. Aceste întâlniri aveau un caracter privat și noi puneam multe întrebări. Nu uit cum mi-a spus odată la sfârșitul unui astfel de studiu biblic: 'Sunt uimit ce întrebări copilărești mi se pun'.

Această observație nu m-a mirat deloc. Mulți dintre noi nu cunoșteau deloc Biblia și nu ne era rușine să întrebăm atunci când nu înțelegeam ceva. Doream doar să fim copii ascultători ai lui Dumnezeu și să trăim după Sfânta Scriptură."

În vizită la stundiști

În vara anului 1874, la scurt timp după începerea

mişcării de trezire din Petersburg, Modest Modestovici Korff a călătorit la Kiev, capitala Ucrainei. Acolo a vrut să cunoască mişcarea evanghelică cunoscută sub denumirea de "stundism." Această mişcare a început prin activitatea lui Johann Bonekemper, originar din Numbrecht (aria lucrării cunoscutului pastor Jakob Gerhard Engels), care fusese instruit în Misiunea din Basel și care veghea asupra unei biserici germane evanghelice din Rohrbach, lângă Odesa. Biserica decăzută a trăit o trezire profundă. S-au înființat "ore" ("Stunden") care au fost conduse de un sfat frătesc. Ulterior, când fiul lui Karl i-a luat locul, acesta a ținut "ore" în limba rusă și pentru țărani și muncitorii ruși. Acestea au dus la treziri între ucrainieni și s-au răspândit curând și în alte localități. Mişcarea "stundismului" s-a dezvoltat și duşmănia clerului ortodox s-a strâns împotriva ei. "Stundiştii" sinceri, credincioşi Bibliei au fost stigmatizaţi ca oameni care, prin așa-zise învățături eretice, pun în pericol stabilitatea și unitatea dintre biserică și stat.

Spre acești oameni a fost atras deci contele Korff, proaspăt convertit. Pe ei dorea să-i cunoască mai bine, să aibă părtașie cu ei și să le întărească credința și curajul în prigoană. S-a oprit mai întâi la Moscova și l-a vizitat acolo pe conducătorul academiei spirituale. În focul dragostei dintâi pentru Mântuitorul a depus în fața acestuia o mărturie elocventă despre convertirea lui și despre bucuria mântuirii. A fost foarte mirat și fericit când reacția arhimadritului (acesta a fost titlul bisericesc al partenerului lui de discuție) a fost următoarea:

"Vă înțeleg deplin și împărtășesc bucuria dumneavoastră și mă bucur cu dumneavoastră pentru că Isus Cristos v-a răscumpărat și că ați fost mântuit prin El. Dar nu mai sunteți ortodox. Ce ne pasă nouă? Vă citez ce a

spus apostolul Pavel. La Filipeni 1:18 el spune: 'Ce ne pasă nouă? Oricum: fie de ochii lumii, fie din toată inima, Cristos este propovăduit. Eu mă bucur de lucrul acesta și mă voi bucura.' Dacă apostolul Pavel s-a bucurat de faptul că Cristos era predicat și nu s-a uitat în ce mod se făcea aceasta, atunci pot și eu să mă bucur că l-ați cunoscut pe Cristos." O astfel de părere îngăduitoare și tolerantă din partea unei înalte fețe bisericesti a fost însă la vremea aceea o voce singuratică în pustie. Fanatismul intolerant a fost mult mai frecvent.

Ajuns la Kiev, Korff l-a vizitat imediat pe guvernatorul local, care nu a avut nimic împotriva vizitelor lui la stundiști. El nu trebuia însă să se prezinte ca fiind contele Korff, căci țaranii simpli nu trebuiau să afle că deține o funcție înaltă la curtea țarului. Oriunde a făcut Korff vizite, peste tot a ajuns să respecte cu recunoștință cunoștințele de Biblie, loialitatea credinței și seriozitatea morală a stundiștilor atacați și disprețuiți de atât de mulți oameni.

Să alegem vizita făcută unei țărănci de 35 de ani! Aceasta i-a povestit lui Korff că a fost închisă nouă luni datorită Cuvântului lui Dumnezeu. Acest timp s-a transformat pentru ea într-o mare binecuvântare. Când contele a vrut să afle mai exact în ce a constatat această "binecuvântare", a auzit următorul lucru: "Am fost închise zece femei stundiste. Ne adunaserăm în căsuțele noastre la rugăciune și citirea Bibliei. La insistențele preoților a venit poliția și ne-a dus la închisoare. Am fost închise toate într-o celulă și am putut să ne rugăm împreună și eu am învățat să citesc și să scriu, ceea ce nu am știut până atunci. Acum pot să citesc singură Cuvântul lui Dumnezeu - nu este aceasta o binecuvântare?"

Șeful unui raion l-a însoțit pe Korff în unele sate. Nu

i-a rămas necunoscut faptul că înaltul vizitator din Petersburg are aceeași credință ca și stundiștii. Fără să i se ceară, și-a spus părerea despre stundiști: "Dacă toți locuitorii raionul meu ar fi ca și stundiștii, atunci aș putea să dorm liniștit. Printre ei nu există nici o fărâdelege, nici o nelegiuire sau crimă. Nici măcar bețivi nu întâlnești printre ei."

În Kiev, Korff a auzit despre 12 stundiști care erau închiși într-o mănăstire. Erau tot timpul încolțiți de călugări, care voiau să obțină dovezi ale devierii lor de la învățătura adevărată. Acești călugări însă abia cunoșteau ei înșiși Sfânta Scriptură și nu se puteau măsura nicidecum cu cei 12 țărani bine înrădăcinați în Biblie. O mână de fân în colțul celulei era tot "patul" acestor oameni. Când contele i-a întrebat în ce constă hrana lor, a primit un răspuns care - conform propriilor lui cuvinte - "l-a mișcat până la o tăcere plină de venerație": "Aceasta este pâinea noastră", a spus un stundist și și-a pus mâna plină de teamă sfântă pe Biblie.

O discuție pe teme religioase

Până în 1882, Korff, colonelul Pașcov și prietenii lor și-au putut desfășura activitățile evanghelice și sociale în Petersburg aproape netulburați. Comandantul orașului, generalul Treptov, care le era favorabil, nu le-a pus nici o piedică. Și țarul care a domnit în acea vreme, Alexandru al II-lea, s-a dovedit tolerant. În popor, a fost iubit și respectat printre altele pentru că i-a eliberat pe țărani din iobăgie. Însă în 1881, când țarul Alexandru a fost omorât de revoluționari, vântul a început să bată dintr-o altă direcție. Curând, adunările publice ale evanghelicilor au

fost interzise. Creștinii au găsit o soluție, organizând în diferite cartiere ale orașului seri cu lucru de mână. Acestea au fost permise timp de doi ani. În fiecare cartier, o soră credincioasă a preluat împreună cu o ajutoare conducerea unui astfel de cerc de lucru de mână. Ele îi vizitau și pe săraci la ei acasă. Contesa Korff li s-a alăturat cu multă râvnă. La aceste adunări se făceau tot felul de lucruri de mână. Contele se alătura apoi femeilor, citindu-le din Cuvântul lui Dumnezeu și le propovăduindu-le pe Mântuitorul Isus.

Din perioada activităților libere și netulburate mai trebuie să amintim misiunea pentru broșuri și lecturi. De aceasta s-a ocupat "Societatea pentru promovarea lecturii spiritual-morale." Colonelul Pașcov a fost președintele, Korff a fost adjunctul. Scrierile au trebuit totuși să fie verificate de cenzura bisericească sau de cea seculară și, în timpul vizitelor lui la autoritățile de cenzură, contele a auzit de mai multe ori următoarele cuvinte: "Scrierile voastre prezintă învățăturile lui Luther, Calvin, Zwingli, Wesley și ele lovesc în biserica ortodoxă și sunt de aceea periculoase." Majoritatea materialelor au putut totuși să fie tipărite și răspândite.

Cei care au privegheat asupra învățaturii ortodoxe au vrut să le dea odată "ereticilor", așa-numiților "pașcovici" (adeptii lui Pașcov), o grea lovitură în public. I-au provocat pe aceștia la o discuție publică. Au ales, însă, un moment în care Pașcov și Korff au lipsit din Petersburg și au invitat doi bărbați simpli, din popor, proprietarul unui magazin de pește și un comerciant de făină. Au fost ferm convinși că totul va fi o joacă de copii cu acești oameni "needucați." Discuția pe teme religioase urma să aibă loc într-o duminică și s-a ales cea mai mare sală de manej a orașului drept locul discuției.

Până atunci, astfel de dezbateri publice spirituale nu au fost un lucru cunoscut și oamenii au dat năvală în mare număr. Sala a fost plină. În mijlocul sălii a fost amenajată o platformă. Acolo au luat loc un călugăr erudit, care trecea drept expert în știința cultelor și cei doi frați simpli. Călugărul a pus tot felul de întrebări pe care partenerii lui de discuție nu le-au știut mai dinainte. Dar răspunsurile lor au fost atât de clare, concise și convingătoare, încât ascultătorii nu conteneau să se mire. Cei doi bărbați s-au dovedit a fi călăuziți de Duhul Sfânt. Dragostea lor și cunoașterea Cuvântului lui Dumnezeu a fost în avantajul lor. După terminarea discuției, în public se puteau auzi remarci de genul: "Pașcovicii nu sunt deloc oameni de care să te temi. Țștia știu ce cred și trebuie respectați." Sau: "Este minunat modul în care cunosc Biblia acești oameni simpli."

Călugărilor și preoților ortodocși le-a căzut foarte greu această "înfrângere." Atitudinea autorităților statului și ale bisericii a devenit tot mai intolerantă și mai fanatică față de credincioși. Domnia țarului Alexandru al II-lea, a cărui omorâre în 1881 am aminti-o deja, începuse în 1856 foarte promițătoare. Ca tânăr monarh, țarul salutașe atunci inițiativa "sfântului sinod", cel mai înalt organ conducător al bisericii ortodoxe ruse, de a produce o traducere a Sfintei Scripturi în limba rusă modernă. După terminarea acestui proiect, în martie 1877 a apărut o "preaînaltă scrisoare către preasfântul sinod" cu următorul conținut:

"În anul 1856, când mi-am pus pe cap coroana părinților mei, sfântul sinod s-a sfătuit la o conferință despre sarcina unei mari răspândiri a Sfintei Scripturi în rândul poporului ortodox rus și a gășit că este necesară traducerea Sfintei Scripturi în limba rusă. După terminarea

acestei munci atât de importante și având în vedere binefacerea spirituală adusă turmei bisericii prin aceasta, consider că este de datoria mea să-mi aduc mulțumirile sincere sfântului sinod, care s-a distins prin toată osteneala imaginabilă în cadrul desăvârșirii acestei mari lucrări. Mă rog Celui Atotputernic să descopere puterea vindecătoare a Cuvântului Său pentru creșterea poporului drept-credincios rus în credință și în evlavie, în care constă adevărata fericire a țării."

Dacă aceste cuvinte ale țarului ar fi fost luate în serios, ar fi trebuit ca statul și biserica să se bucure de oameni ca Pașcov și Korff. Căci ei nu s-au dăruit nici unei alte lucrări, decât răspândirii Sfintei Scripturi, cu vestea ei despre mântuire și sfințire, în rândurile poporului rus, ca mulți să ajungă astfel la o credință personală vie și să persevereze în ea. Dar tot mai mult se aliau clericii ortodocși și poliția pentru a reduce la tăcere astfel de martori ai lui Cristos, ca și Pașcov și Korff, datorită influenței lor spirituale.

O scrisoare memorabilă și ce a urmat după aceea

Colaborarea frățească, sinceră amintită deja adesea a celor doi conducători ai mișcării de trezire, a mai vârstnicului Pașcov și a mai tânărului Korff - celui din urmă îi plăcea să spună că este un ajutor al celui dintâi - a dus în martie 1884 la redactarea și expedierea unei scrisori memorabile. Cuprinsul a provenit de la Pașcov, dar Korff a fost întru totul de acord cu acesta și a împlinit rugămintea prietenului lui de a o semna, fără să ezite și fără să se îndoiască.

Cercuri de creștini existau între timp deja în multe

părți ale marii Rusii. Dar se cunoșteau puțin între ei și erau și diferiți în unele privințe, cum ar fi învățătura și stilul evlaviei. Erau una în ceea ce privește faptul că Isus Cristos este singurul Mântuitor și Domn și că credința în El duce la primirea iertării de păcate și la viața veșnică. Pașcov și Korff aveau pe inimă ca credincioșii răspândiți în toată țara să ia contact unii cu alții și să-și manifeste odată efectiv unitatea lor în Cristos. Aceasta a fost intenția și scopul scrisorii amintite, datată 24 martie 1884. A fost expediată din St. Petersburg și a fost adresată stundiștilor, bapțiștilor, menoniților și membrilor altor comunități creștine, care funcționau toate independent de biserica oficială de stat ortodoxă, ceea ce aducea cu sine multe greutăți și adesea dușmănie și prigoană.

Din scrisoarea lui Pașcov și Korff prezentăm câteva propoziții: "Nu credeți și voi, scumpi frați, că este datoria noastră să ne amintim, ca și mădulare ale unui trup, botezați cu un Duh, chemați la părtășia cu Tatăl și cu Fiul și că Cristos așteaptă realizarea unității trupului Său?"

Nu credeți și voi că este timpul să împlinim testamentul capului Bisericii, Cristos (Ioan 17: 'ca toți să fie una')? Chiar dacă realizarea unității tuturor bisericilor creștine nu ar depinde numai de noi, și tot am fi obligați să încurajăm unirea bisericilor acolo unde ne-a pus Dumnezeu.

Propunem acum, fraților, să trimiteți la Petersburg un reprezentant, pe care Duhul lui Dumnezeu l-a pus în biserică voastră ca păstor al turmei, cu gândul de a participa la o dezbatere în rugăciune înaintea Domnului pentru a cunoaște căile pe care le-a plănuit El Însuși pentru realizarea unității Bisericii lui Cristos."

Având în vedere distanțele imense, este uimitor faptul că această scrisoare de invitație a ajuns curând în multe

locuri din multe regiuni și că a avut foarte curând un ecou pozitiv. Constatarea lui Korff a fost: "Deja la 1 aprilie au venit la Petersburg peste 70 de frați din toate părțile țării."

Să-l lăsăm pe conte să relateze ce s-a întâmplat la acea întâlnire: "Toți s-au bucurat de întâlnire. Am pus înaintea delegaților șase paragrafe pe care le-am redactat cu ocazia acestei conferințe a reprezentanților diferitelor cercuri evanghelice din Rusia. Paragrafele au fost formulate de cinci frați: dr. Baedeker din Anglia, un student, Jakob Deljakov din sudul Rusiei, E. G. Kargel, prezbiterul bisericii baptiștilor germani din Petersburg, contele Korff și V. Pașcov. Conținutul acestor paragrafe a fost, în sens restrâns, simbolul credinței diferitelor biserici și s-a referit în unul din puncte în termeni foarte generali la botez și la Cina Domnului. Deoarece toți cei cinci făceam parte din diferite confesiuni, dar eram întru totul de acord în privința acestor lucruri, am crezut că și delegații din țară vor fi de acord cu acest paragraf, fără nici o opoziție. Din păcate ne-am înșelat. În special problema botezului a declanșat o ceartă fără sfârșit și nu am putut să ajungem la nici un consens. Prezint aici acest paragraf, așa cum l-am redactat noi:

Noi recunoaștem botezul ca o poruncă introdusă de Dumnezeu și prin botez se manifestă ascultarea față de Dumnezeu. Cum trebuie să fie împlinită această cerință lăsăm în seama conștiinței fiecăruia și a cunoașterii de către fiecare a Cuvântului lui Dumnezeu. Diferitele concepții legate de această problemă nu trebuie în nici un caz să slujească la dezbinarea copiilor lui Dumnezeu.'

După prima întrunire, am plecat acasă în pace, în ciuda puternicelor discuții și am hotărât să continuăm discuția despre problemele abordate în casa prițesei

Lieven (prima întâlnire a avut loc într-o casă a lui Pașcov). Abia am început cea de-a doua întâlnire și am abordat din nou problema botezului, când a intrat în sală un englez, o cunoștință a lui Pașcov. Când a înțeles despre ce vorbim, a spus foarte hotărât în puține cuvinte: 'Fraților, pe genunchi! Unitatea noastră este în Cristos. El este viața noastră. Să-i dăm Lui cinste și laudă!'

Ne-am plecat genunchii și spre tronul lui Dumnezeu s-au înălțat rugăciuni fierbinți. Au fost rugăciuni de închinare. Am mărturisit că nu suntem suficient de mult în Cristos și că stingem Duhul. Când ne-am ridicat de pe genunchi, a domnit o atmosferă de bucurie generală printre cei adunați și am simțit unitatea trupului lui Cristos în care ia sfârșit și cearta cu privire la botez. Nu voi uita niciodată această întâmplare. A fost o lecție pentru toată viața mea. Nu trebuie să căutăm unitatea într-o redactare a dogmei, ci în Duhul și în adevărul pe care-l trăiesc credincioșii în Cristos. Sincera unitate lăuntrică nu depinde de câteva deosebiri în mărturisire, care vor exista întotdeauna la copiii lui Dumnezeu."

Întrunirea de la Petersburg care a ajuns acum pe o cale atât de bună și de promițătoare a avut însă parte de un sfârșit tragic. Să-l ascultăm din nou pe Korff: "Ziua următoare am apărut la ora stabilită la întrunire, dar spre uimirea mea nu era prezent nici unul din frații delegați. Nu ne-am putut explica situația. Când m-am întors acasă, mi s-a înmănat o bucată murdară de hârtie pe care scria numai: 'Suntem la închisoare și vom fi expediați din Petersburg'. Lipsea orice semnătură.

În ciuda tuturor silințelor noastre, nu am reușit să vedem nici un frate. Abia după câteva zile am primit lămuriri prin scrisori. Poliția, care luase urma întâlnirilor, i-a ținut pe frați închiși câteva ore și le-a obținut pro-

misiunea scrisă că vor părăsi imediat capitala și se vor întoarce acasă."

Exilat din patrie

Au trecut între timp zece ani de la începutul trezirii din Petersburg, care a început în 1874 prin activitatea evanghelică a lordului Radstock. În prima perioadă - așa cum am amintit - nu a existat nici o opoziție din partea autorităților statului și ale bisericii împotriva mișcării evanghelice. Între timp, acest lucru s-a schimbat, așa cum am arătat. Dar acum, în primăvara anului 1884, pentru credincioși situația a devenit absolut grea și primejdioasă. Au fost interzise toate adunările și au fost supravegheați foarte strict de poliție. Procurorul general al sfântului sinod - acesta era președintele laic al celui mai înalt for conducător al bisericii ortodoxe ruse - i-a raportat țarului în detaliu evenimentele din aprilie și a explicat că este necesar să se ia urgent cele mai severe măsuri împotriva mișcării pașcoviste. Printre altele, la 24 mai 1884 s-a interzis tipărirea și răspândirea broșurilor.

În acea perioadă, Korff a locuit la Țarskoie Selo, acea localitate la sud de Petersburg, unde țarii își aveau locuința de vară. Doar era mareșal al curții în slujba țarului, care a fost pe atunci Alexandru al III-lea. Și casa lui a ajuns să fie supravegheată strict de poliție. În iunie 1884 a primit o invitație din partea ministrului poliției. Cei doi se cunoșteau personal foarte bine și întâmpinarea a fost foarte caldă și prietenească. Nu același lucru se poate spune despre hârtia pe care ministrul i-a dat-o lui Korff din porunca țarului. Prin această hârtie, Korff trebuia să promită cu semnătura lui că nu va mai predica,

nu va mai organiza adunări, nu se va mai ruga în cuvinte proprii și că va rupe orice relație cu stundiștii și cu alte cercuri religioase. Conștiința nu i-a permis să fie de acord cu o astfel de cerere. Clar și cu curaj i-a spus ministrului:

"Îl cunosc pe țar. Îl prețuiesc mult și îl respect, îl cunosc ca pe un om bun și onest, cu un suflet mare. Știu că maiestatea sa respectă oamenii, dar nu pot să fac nimic împotriva convingerilor și a conștiinței mele." La care ministrul a răspuns: "Dacă nu vrei să semnați, țarul doarește să părăsiți Rusia."

Korff: "Mă plec înaintea voii domnitorului meu și rămân supusul lui credincios. Îl voi iubi din toată inima și aceste sentimente de profund respect le voi păstra până la sfârșitul vieții mele."

În timpul în care a avut loc discuția la ministerul poliției din Petersburg, în casa prințesei Gagarin se adunaseră câteva femei credincioase. Evanghelistul și rusofilul de origine germano-engleză, dr. Friedrich Wilhelm Bae-decker era în mijlocul lor. S-au rugat pentru contele Korff. Când acesta li s-a alăturat, pentru a le relata cele întâmplate, a găsit o telegramă de la soția lui din Țarskoie Selo, care conținea cuvintele: "Stai tare în credința în Domnul și nu te abate nici un pas de la Cuvântul lui Dumnezeu!"

Soarta exilului l-a lovit și pe Pașcov. Și acesta a refuzat să semneze o hârtie cu un conținut asemănător celei prezentate spre semnare contelui Korff. În cele din urmă, și prințesa Lieven, a cărei casă a fost în mod deosebit deschisă întotdeauna pentru credincioși, a trebuit să promită să pună capăt acestor întâlniri. Ea a refuzat, dar a fost scutită de sentința exilului. Ei, unei doamne, pe care a considerat-o mai puțin periculoasă, țarul i-a lăsat mână

liberă. Conteles Korff, exilat, a văzut în aceasta mâna lui Dumnezeu. I s-a părut ca o minune faptul că în palatul prințesei s-au putut aduna în continuare credincioșii și că poliția nu a acționat împotriva lor.

La această răscruce a vieții lui, să-i mai dăm încă o dată cuvântul contelui Korff: "Trebuie să mărturisesc că părăsirea patriei mele, a activității mele de martor al lui Isus mi-a fost, omeneste vorbind, foarte grea. Dar că am putut să părăsesc totul și să-L urmez pe Domnul meu, că am putut să-i duc jugul, aceasta a fost pentru mine nu numai o mângâiere, ci și o adâncă bucurie.

Greutățile unei plecări în exil atât de rapide - mi s-a dat timp numai două săptămâni - au fost mari. A trebuit să părăsim totul; dar nu ne-am mâhnit pentru aceasta, pentru că am acționat conform convingerilor credinței noastre, în deplina încredere că Mântuitorul nostru nu ne ve părăsi.

La 27 iunie am părăsit Țarskoie Selo. Iubita mea soție aștepta un copil și medicul îi prescrisese odihnă strictă. Dar nu a vrut să mă lase singur. Când am ajuns în regiunea Parisului, unde locuiau părinții soției mele, Dumnezeu ne-a dăruit un fiu sănătos. Lunga călătorie nu i-a dăunat nici mamei, nici copilului.

Vestea exilării mele și a lui Pașcov s-a răspândit foarte repede în Rusia. Când scumpii noștri frați din diferitele raioane au aflat despre acest lucru, au hotărât că trebuie să fim înlocuiți. Ni s-a comunicat faptul că în locul celor doi frați, Pașcov și Korff, au fost aleși alți 17 care să preia sarcina noastră în toate bisericile, nu numai în Petersburg. Căile Domnului sunt nepătrunse (Rom. 11:33-34). Dar în toate vedem dragostea Lui și toate slujesc la atingerea scopurilor Lui."

Acasă, în Elveția

Tot ce am citat despre Modest Modestovici Korff în paginile anterioare a fost scris de el la vârsta pe 80 de ani în Elveția. El își încheie amintirile cu următoarele cuvinte: "Averea noastră, toate posesiunile noastre pământești ne-au fost luate prin catastrofa rusească, dar putem să mărturisim împreună cu apostolul Pavel: 'Neavând nimic și totuși stăpânind toate lucrurile' (2 Cor. 6:10). Ducem o viață de credință și Isus este mângâierea și puterea noastră. Pot să mărturisesc acest lucru la vârsta de 80 de ani."

La cei 80 de ani amintiți de Korff, Dumnezeu a mai adăugat încă 11. La vârsta de 91 de ani, la 9 noiembrie 1933, Korff a fost chemat în patria cerească. În anii lungi pe care a trebuit să-i petreacă departe de patria lui, Rusia, a găsit mulți prieteni în vest. Despre plecarea lui acasă, Maria Kroeker, soția lui Jakob Kroeker, cunoscutul predicator și scriitor menonit de origine ruso-germană, care este și întemeietorul asociației misionare "Lumină pentru răsărit" (azi Editura Lumina lumii), a scris:

"Cui i s-a permis să-l viziteze în ultimii lui ani de viață în camera lui, a simțit marea pace și bucuria launtrică care răzbăteau din toate discuțiile cu el și din rugăciunile lui. Și până la ultima lui suflare, slujba lui a constat în mântuirea altora. În anul 1932 a fost complet imobilizat în camera lui datorită unui picior fracturat. După ce s-a ridicat de pe patul de boală, a rămas în continuare dependent de îngrijitoarea lui. Dar și camera bolnavului a fost un loc al păcii și al slavei. Prietenii au vrut să-l ducă la Basel în timpul iernii 1933/34, ca să-l îngrijească. Nu au știut și nu au crezut că va muri acolo. În timpul călătoriei cu mașina la Basel, contele s-a îmbolnăvit brusc de inimă și a închis ochii fără nici o luptă."

Pavel Nicolaievici

1860-1919

Karl Heim îl întâlnește pe baronul Nicolai

Bărbatul căruia îi este dedicat următorul capitol al cărții noastre a fost pionierul mișcării studentești din Rusia în anii dinaintea primului război mondial. Înainte de a relata despre viața și activitatea lui, să ascultăm cum l-a descris o persoană care a fost impresionată și binecuvântată de el. Și această persoană nu este nimeni altcineva decât renumitul profesor de teologie Karl Heim (1874-1958).

Înainte ca Heim să se dedice activității academice, între anii 1900-1903 a fost secretarul itinerant al Uniunii Studenților Creștini din Germania (USCG). Această activitate l-a determinat să călătorească peste hotarele Germaniei. În 1900, a participat la Paris și Versailles la o conferință a Federației Mondiale a Studenților Creștini (World Student Christian Federation). Nu a fost vorba despre o conferință internațională generală a studenților, ci despre o conferință a lucrătorilor implicați în conducerea mișcărilor studentești din multe țări. Lucrările conferinței au fost conduse de președintele Federației Mondiale, americanul John Mott.

Cu această ocazie, Karl Heim l-a întâlnit pe baronul Pavel Nicolai, originar din Finlanda. Finlanda făcea parte din Imperiul țarist, deși avea unele drepturi limitate de autoguvernare (parlament propriu, un guvern, numit

senat, sub conducerea guvernatorului general rus). Despre întâlnirea cu Nicolai citim în memoriile lui Karl Heim, "Îmi amintesc de vremurile de odinioară":

"Înainte de terminarea conferinței de la Versailles, am făcut cunoștință cu delegatul rus, baronul Pavel Nicolai. Acest om era deosebit de important pentru conferința noastră, căci, făcând parte din aristocrația rusă, stăpânea mai multe limbi. Putea deci să conducă întrunirile de rugăciune în care oamenii vorbeau și se rugau în limbi diferite. Chiar și atunci când am prezentat un scurt referat despre 'Credință și gândire' în engleza mea pe atunci foarte slabă, abia reușind să-mi expun ideile, Nicolai a intervenit cu ajutorul lui. El a transformat 'păsăreasca' mea în cuvinte inteligibile.

Urmarea acestei relații care s-a înfiripat între noi a fost că m-a rugat să merg în Rusia în 1903, pe cheltuiala lui, pentru a punele bazele unei mișcări studentești creștine și printre studenții ruși. Prin aceasta, activitatea mea de secretar itinerant al Uniunii Studenților Creștini și-a propus un nou scop, anume Rusia, care era pe atunci încă acea Rusie veche, condusă de țar, dar în care izbucneau deja peste tot nenumăratele semne ale revoluției și ale marilor tulburări care au izbucnit apoi câțiva ani mai târziu în 1905 și care au culminat cu marea revoluție comunistă din octombrie 1917. Planul meu a fost să călătoresc prin Dorpat și Riga spre St. Petersburg (Leningradul de mai târziu), unde urma să mă aștepte ocrotitorul călătoriei mele, baronul Nicolai."

Din păcate, trebuie să sărim peste întâmplările trăite de Heim în Dorpat și Riga, pentru că ne grăbim să aflăm despre reintâlnirea cu Nicolai. Să-l lăsăm din nou pe Heim să ne relateze:

"Am fost întâmpinat la gară cu multă bucurie de

Nicolai însuși, fiul unui senator rus și proprietarul unor mari moșii în Finlanda. M-a dus la locuința lui din Petersburg, în care locuia cu mama lui bătrână, dar încă în putere, el nefiind căsătorit. Niciodată în viața mea nu am locuit într-o astfel de casă distinsă, care a pus în umbră tot ce am văzut eu în Germania la conți și la curțile prinților. Casa mișuna de servitori îmbrăcați în livrele roșii pline de fireturi de aur. La masă, în spatele fiecăruia stătea un servitor care îi oferea musafirului mâncărurile și băuturile. La fiecare ușă stătea un servitor care deschidea și închidea ușa. Înainte de ora de sculare apărea pe vârfurile picioarelor un servitor care lua hainele și le aducea înapoi curățate și călcate.

La masă, conversația s-a purtat în limba franceză. Despre problemele religioase s-a vorbit în engleză, cu servitorii s-a vorbit când în rusă, când în finlandeză. Când era prezent un musafir german, în cinstea lui se vorbea o dată și în germană, limbă pe care o înțelegeau toți cei prezenți la masă. După ce am trăit eu însumi această experiență, am înțeles de ce la conferința internațională a conducătorilor mișcărilor studentești creștine numai baronul Nicolai a fost în stare să conducă o întrunire de rugăciune."

În Petersburg, Heim a fostul martorul tulburărilor revoluționare organizate de muncitori și studenți și a fost nevoit să-și țină discursurile într-un oraș cu o atmosferă politică foarte tensionată. Peste tot mișunau agenții poliției secrete. În timpul unei plimbări cu Nicolai în apropierea palatului de iarnă, în care locuia țarul cu familia lui, Heim a avut ocazia să-l vadă pe țar. Acesta tocmai urca într-o caleașcă trasă de patru cai minunați și s-a uitat cu o privire înfricoșată la dreapta și la stânga. Se temea de vreo bombă, care ar fi putut să explodeze în

orice moment?

În această situație periculoasă și nesigură, baronul Nicolai a rămas credincios sarcinii sale de a prezenta studenților Evanghelia și vizitatorul lui din Germania trebuia să-l ajute la aceasta. Heim a avut ocazia să cunoască și preoții din Petersburg, orașul în care gazda lui atât de mărinimoasă era la ea acasă. Nicolai l-a luat cu el la o adunare a "stundiștilor", care a avut loc în palatul prințesei Lieven, o nobilă originară din țările baltice. Aceste întruniri erau ca un spin în ochii bisericii ortodoxe și, de fapt, erau ilegale. Țarul știa însă că unii din înalții lui demnitari și mai ales soțiile lor fac parte dintre "stundiști" și nu permitea ca aceștia să fie spionați și urmăriți peste tot, așa cum insistă biserica. Însă adunările credincioșilor au avut peste tot în jurul lor o boare de primejdie și de ilegalitate. Nu se știa niciodată dacă și când va interveni poliția. Pe unii, soarta i-a lovit cu concedierea și exilul. Nicolai nu s-a temut.

Să ascultăm ce ne spune Karl Heim în raportul lui detaliat despre acele adunări pe care le-a vizitat împreună cu baronul Nicolai: "Nu am mai trăit niciodată ceva care să-mi amintească atât de puternic de vremea în care biserica primară s-a adunat în catacombele Romei în timpul prigoanei. Toate deosebirile de clasă au fost ca anulate. Într-o părtașie impresionantă în rugăciune, prințesa era îngenunchiată lângă țăranul cu cojoc de oaie. Acolo, marele moșier a îngenunchiat lângă servitorul lui iobag. Deși nu am putut să înțeleg fiecare rugăciune, pentru mine a fost o mare încurajare să pot să îngenunchiez împreună cu acești frați și surori și să fiu purtat de duhul rugăciunii care adia aici și de care erau purtați cu toții, ca de un mare curent."

Nici un "aproape creștin"!

Karl Heim l-a cunoscut pe Nicolai în adevărata lui lucrare a vieții, munca de pionierat în răspândirea Evangheliei printre studenții ruși și l-a ajutat o perioadă scurtă în această muncă. Prin el a fost introdus în mișcarea stundistă rusească. Această mișcare i-a asigurat gazdei lui nobile importante impulsuri spirituale. El descrie drept cea mai importantă întâmplare a sa din Rusia faptul că a ajuns în contact cu această "mișcare de creștinism primar", cum a numit-o el. Heim a păstrat în inimă pentru tot restul vieții lui amintiri de neuitat și de recunoștință a dragostei frățești a baronului ruso-finlandez. Să privim acum puțin la anii vieții lui Nicolai, anteriori epocii hotărâtoare a activității lui în Împărăția lui Dumnezeu.

Strămoșii baronului, născut la 14 iulie 1860, au fost suedezi. O ramură a familiei s-a stabilit la Lübeck și a emigrat mai târziu în Alsacia. În cele din urmă, familia s-a stabilit în Finlanda. Moșia imensă Monrepos, din apropierea orașului Wiborg a fost proprietatea familiei, de care au fost legate apoi cu multă dragoste toate generațiile ulterioare. A rămas adevăratul lor cămin, chiar dacă drumurile și sarcinile i-au dus pe diferiții membrii ai familiei în multe alte locuri. Tatăl lui Pavel a fost un timp ministru rus și apoi ambasador în diferite capitale europene. Așa se explică faptul că Pavel s-a născut la Berna.

Tatăl a murit în 1869. Văduva lui, o baroană din țările baltice din casa Meyerdorff, s-a mutat cu cele trei fiice ale ei și cu singurul fiu, Pavel, mai întâi la Monrepos și apoi la Petersburg, unde putea să facă mai mult pentru educația și instruirea copiilor ei. A fost o femeie evla-

vioasă, de la care băiatul a preluat de mic dragostea pentru citirea Bibliei și pentru rugăciune. Fiul a fost înscris la un gimnaziu bun și a participat la cursurile catehetice de confirmare ale bisericii germane St. Annen. Capitala rusă nu ducea lipsă de locuitori germani sau vorbitori de limbă germană. În primul rând, erau germanii din țările baltice, dintre care mulți dețineau în Imperiul țarist poziții importante și influente.

Conform tradiției din vremea aceea, confirmarea lui Pavel a avut loc după ce a împlinit vârsta de 19 ani. Chiar dacă atunci nu a fost un credincios conștient în sens biblic, totuși, ceea ce a scris atunci au fost cuvinte sincere: "Lucrul principal rămâne să-ți recunoști starea de biet păcătos și să primești cu bucurie recunoscătoare iertarea Domnului din chiar mâna lui Isus."

În iarna 1880/81 a început să studieze dreptul la Universitatea din Petersburg și a locuit la unchiul lui, care a fost pe atunci ministrul culturii. Restul familiei a făcut o călătorie în Italia. Mai importantă decât progresul făcut la universitate a devenit pentru el prietenia înnodată atunci cu tânărul conte Constantin von der Pahlen, al cărui tată fusese ministrul justiției și care era însuflețit de o evlavie sinceră. Prin el, Pavel a fost introdus în casa prințesei Natalia Lieven. Această casă a fost centrul unei mișcări de trezire care cuprinsese uimitor de mulți din nobilii din Petersburg. Instrumentul lui Dumnezeu în această lucrare a fost în primul rând lordul Radstock, care făcea parte din cercul "fraților creștini după Evanghelie", dintre care făceau parte și alți bărbați renumiți ai lui Dumnezeu, ca dr. Friedrich Wilhelm Baedeker și părintele orfanilor, Georg Müller.

Radstock a venit pentru prima dată la Petersburg în iarna anului 1874 și ulterior s-a întors în capitala rusă

împreună cu întreaga sa familie pentru un timp mai lung. Una din cele mai remarcabile convertiri care a avut loc a fost cea a adjutantului țarului, colonelul de cavalerie Vasili Alexandrovici Pașcov, care mai târziu a fost exilat din Rusia. Pavel a participat și la adunările din casa acestuia. Creștinismul ferm și plin de bucurie pe care a ajuns să-l cunoască la acești creștini l-a impresionat profund dar nu l-a dus încă la o dedicare personală, profundă față de Domnul.

Dar aceasta nu s-a lăsat mult așteptată. O primă etapă a fost în ianuarie 1888, când a luat pentru prima dată cuvântul la o adunare în palatul Lieven. Curând după aceea a plecat la Helsingfors, Helsinki de azi, unde a ocupat pentru prima dată un loc în parlamentul finlandez, ca reprezentant al familiei sale. Prin aceasta, dragostea lui pentru Finlanda, ca adevărata lui patrie, aflată sub ocupația rusă, s-a întărit foarte mult. A cunoscut multe familii finlandeze și s-a bucurat de ospitalitatea lor. Printre acestea a fost și casa Wrede, a căror fiică, Mathilda, a ajuns cunoscută ca binefăcătoarea deținuților. Pavel a vizitat împreună cu ea câteva închisori din Finlanda.

Odată a vrut să participe la o oră de studiu biblic, dar a ajuns acolo cu mare întârziere. Motivul pentru întârzierea lui a fost o reprezentație la circ. În timpul studiului biblic a căzut apoi cuvântul "aproape-creștin." Una din doamnele nobile a fost cea care l-a folosit. Pavel a vrut să afle mai târziu de la ea ce și la cine se referă acest cuvânt. Răspunsul a fost foarte clar: "O, de exemplu, la cineva care vine la studiul biblic direct de la circ." Din acel moment, Pavel a început să mediteze adânc la ce este "lumea", la care trebuie să renunți dacă vrei să fii un ucenic dedicat al lui Isus Cristos. I-a devenit clar, fără să facă din aceasta o lege pentru alții, că "plăcerile lu-

mești", ca de exemplu, seratele cu dans și balurile mascate atât de la modă în societatea nobililor ruși, nu mai intră în discuție pentru el. Pentru că a simțit că este dependent și de tutun și băutură, a renunțat și la acestea. A spus adio și vânătoarei, pe care o practica cu pasiune.

Toate aceste hotărâri personale nu au fost deloc legate de o lege îngustă, căreia să trebuiască să i se supună și alții. Pentru a-L urma însă pe Cristos și pentru sarcina lui în Împărăția lui Dumnezeu acestea au fost însă piedici care au trebuit înlăturate din cale. La sfârșitul anului 1888, a hotărât ca esența și scopul vieții lui să fie o dedicare deplină pentru Domnul, "o legătură trainică cu Mântuitorul meu Isus Cristos" - cu propriile lui cuvinte. În această hotărâre a fost întărit și stimulat atunci când a luat parte la cunoscuta conferință a credinței și sfințirii de la Cheswick, din Anglia, în iulie 1890.

Printre pescari, ofițeri, birjari și deținuți

Zelul misionar, pe care Pavel Nicolai l-a manifestat mai târziu în lucrarea printre studenți, s-a îndreptat la început spre câștigarea unei cu totul alte grupări profesionale și a altor oameni la credință: anume, spre pescarii și spre micii hangii care își câștigau cu greu existența pe nenumăratele insule și insulițe de-a lungul coastei finlandeze. De la moșia familiei Monrepos, distanța până la coastă nu era prea mare. După terminarea studiilor de drept și după ce a intrat în serviciul de stat rusesc, pentru tânărul baron lunile de vară au însemnat în cea mai mare parte vacanță și le-a folosit pentru activitatea lui misionară. A făcut acest lucru cu ajutorul iahtului său "Lady", foarte drag pasionatului velist; ba mai mult, conform

propriilor lui cuvinte, a făcut din iaht "un idol." Acest idol a fost închinat acum lucrării lui Dumnezeu. Însoțitorul lui Pavel a fost adesea prietenul lui, Henrik Wrede.

Din fire, Nicolai a fost orice altceva decât un tip agresiv. Trebuia tot timpul să-și biruie reținerea și timiditatea în fața oamenilor atunci când intra în colibe pescărești cu un geamantan plin de broșuri și de Biblii. Își împărțea literatura și mai adăuga o scurtă mărturie personală, punând cu plăcere interlocutorului lui întrebarea: "Ai pace cu Dumnezeu?" Deși a fost finlandez, a vorbit destul de greu limba finlandeză. În casa părintească dominașeră limbile rusă, germană și franceză. Și suedeza o stăpânea destul de bine. Acum nu s-a odihnit până nu a ajuns să stăpânească și limba finlandeză. Dragostea pentru Cristos a fost cea care l-a îndemnat la aceasta.

Din punct de vedere al limbii, îi era mult mai ușor când intra în vorbă cu ofițerii și marinarii din marina rusă, a căror vase erau staționate în jurul moșiei Monrepos. Mulți se minunau că un membru al înaltei aristocrații apărea în fața lor ca un simplu mesager al Bibliei și împărțind broșuri.

Dacă lunile de vară ale anilor 1890 au fost pline de activitatea misionară descrisă mai sus, în timpul petrecut la Petersburg, Pavel Nicolai nu a fost un ucenic leneș și nefolositor. A făcut vizite în spitale, a discutat cu birjarii despre credință, a activat în Asociația Creștină Germană a Tinerilor Bărbați, a ținut discursuri în cadrul societăților de abstenență germane și finlandeze și a fost un martor binevenit al Domnului lui la adunările din palatul prințesei Lieven.

Mai trebuie să amintim activitatea lui care a durat până în 1905, din închisorile ruse veșnic aglomerate. Pentru această lucrare l-a avut ca exemplu și stimulent

pe dr. Friedrich Wilhelm Baedeker, născut în Germania, domiciliat în Anglia și călător prin toată lumea, un ucenic al lui Isus, adept sincer al spiritului de alianță.

În 1875, din însărcinarea Societății Biblice Britanice, Baedeker a vizitat pentru prima dată închisorile din Rusia. Autoritățile ruse i-au dat ulterior un document pe baza căruia a putut să viziteze orice instituție de detenție. Prin el, Nicolai a ajuns să cunoască mizeria din închisorile rusești. Și admirația lui pentru Mathilda Wrede a făcut ca inima lui să se deschidă pentru deținuți. Baronul l-a slujit cu plăcere pe dr. Baedeker ca translator, la răspândirea Bibliilor și prin mărturisire. De asemenea, a vizitat și singur închisorile din partea europeană a Rusiei, dar și până în Siberia.

În cadrul acestor călătorii nu s-au văzut rezultate spectaculoase. Dar și numai aceste călătorii l-au bucurat și l-au încurajat pe mesagerul dragostei lui Cristos, sau când vedea deținuți ruși, estoni, letoni, finlandezi sau de alte naționalități primind cu lacrimi în ochi Biblia în limba lor maternă și strângând-o la piept. Nicolai a fost sigur că în cer va vedea cum unele din semințele aruncate de el pe pământ vor fi adus roade veșnice.

Personal, Pavel Nicolai nu a fost deosebit de pretențios. Dar a fost totuși puțin cam răsfățat, ca aristocrat, în ceea ce privește condițiile de locuit și mâncarea. Acum, în timpul călătoriilor sale, a trebuit să se oprească adesea în hanuri mizerabile și murdare, unde reușea cu greu să adoarmă. Și nesfârșitele călătorii cu trenul în compartimentele cu aer pestilențial, străzile nedescris de murdare pe care se chinuiau să înainteze birje neîngrijite și incomode - toate acestea au fost o fericire cam neagră. Dar nimic din toate acestea nu l-au putut opri pe Pavel Nicolai din călătoriile lui de evanghelizare.

Toată viața lui a avut o sănătate precară. Foarte des a fost gripat și a fost bolnav de malarie de mai multe ori. Fiind un aristocrat bogat cu avere, și-a putut permite mai multe călătorii de refacere și de tratament în țările din vestul Europei. Însă uneori îl rodeau muștrările de conștiință, dacă este corect să cheltuie atâția bani pentru trupul acesta muritor. În 1894, îl găsim, de exemplu, în localitatea bavareză Wörishofen, unde mai trăia încă pastorul Sebastian Kneipp, inventatorul hidroterapiei. Adevsea a stat în Elveția, pentru a se întrema în minunatul aer de munte, ca de exemplu, în Adelboden din podișul Bern. Pentru el a fost întotdeauna importantă hrana spirituală și provocarea omului lăuntric. De aceste lucruri a avut parte printre altele în două familii creștine: la Samuel Zeller din Männedorf, lângă Zürichsee și la pastorul Otto Stockmayer din Hauptwil.

A venit și anul 1899. Printr-o notă din jurnalul lui aflăm despre o dezamăgire omenească peste care a trebuit să treacă Pavel: "La fel ca majoritatea oamenilor, am avut o speranță frumoasă. Dar Dumnezeu nu mi-a îndeplinit această speranță." A fost visul la căsnicie și la dragostea unei femei, de care nu a fost străin. Dar nu a vrut să sufere prea mult. Hotărârea lui a fost: "De acum înainte, scopul vieții mele va fi numai slava lui Dumnezeu prin jertfă de sine și mărturisire." 1899 a fost anul în care a părăsit serviciul de stat. Înaintea lui stătea sarcina care avea să fie hotărâtoare în viața lui și care avea să-i transforme viața: slujirea misionară și duhovnicească a studenților, în primul rând a studenților ruși, dar și a studenților din întreaga lume.

La început au fost patru

Deja în primăvara anului 1899, Pavel Nicolai - în limba rusă, Pavel Nicolaievici - a avut prima tangență cu noua lui muncă. În Helsingfors s-a întâlnit cu doi bărbați care lucrau deja de mai mult timp în mișcarea studențească. Unul din ei a fost, deja pe atunci renumitul american, dr. John Mott, care era activ în toată lumea în lucrarea lui Cristos printre tinerii studenți, iar celălalt a fost liderul studenților din Suedia, dr. Carl Fries. John Mott voia neapărat să treacă din Finlanda în Rusia și voia să afle de la Nicolai cum evalua el șansele acestei lucrări. Răspunsul a fost: "Nu putem să vă promitem adunări. Însă, așa cum a spus cineva cândva, Rusia este țara posibilităților nelimitate și se merită să facem o încercare. Veniți și vedeți personal ce se poate face! Între timp, ne vom ruga în continuare pentru această problemă."

Nicolai a fost profund impresionat de John Mott, o personalitate cu o voință puternică și dinamică. Părerăa lui despre Mott a fost: "Un bărbat liniștit, cu o credință puternică și care știe ce vrea." Cu plăcere s-a pus la dispoziția lui Mott ca și secund, ghid și translator, atunci când acesta a călătorit efectiv la Petersburg. Acolo a putut să ia legătura cu studenții numai în câteva cercuri foarte mici. Prințesa Natalia Lieven i-a pus la dispoziție palatul ei, pentru o adunare mai mare, generală. În timp ce Mott a încercat să convingă auditoriul de necesitatea lucrării printre studenți, Nicolai și-a pus întrebarea dacă este cumva cineva prezent, care și-ar putea asuma răspunderea pentru această lucrare. S-a uitat în jur, dar nimeni nu i s-a părut potrivit. S-a speriat atunci când întrebarea din mintea lui a devenit mai personală: "Nu ar trebui să pui tu însuși mâna, în loc să-i cauți pe alții?"

I-a fost tot mai greu să ocolească răspunsul: "Iată-mă, trimite-mă!" I-a fost clar de la început că prin această disponibilitate nu va porni pe un drum ușor și comod. Dintre studenții ruși, care trebuiau să trăiască în mare parte în condiții sociale demne de milă, mulți erau deschiși pentru idei revoluționare, anarhiste și nu aveau nici o legătură cu creștinismul oficial, egoist al bisericii ortodoxe de stat. Cine se dădea religios, trecea în ochii lor drept un reacționar iremediabil.

Pavel Nicolaievici s-a pus pe lucru. L-a chemat la Petersburg pe Heinrich Witt, secretarul de atunci al Uniunii Studenților Creștini din Germania, care, mai târziu, a fost trimis de misiunea Liebenzell în China și în locul căruia a fost numit Karl Heim. Witt a răspuns la chemarea lui Nicolai tocmai când acesta a primit permisiunea să se retragă din serviciul de stat. Le-a vorbit studenților germani. Patru din aceștia s-au întâlnit la 18 noiembrie 1899 în casa librarului german Grote și au fondat primul cerc biblic studentesc din imensul Imperiu țarist.

Mișcarea studențească creștină a luat deci ființă în Rusia ca și un mic grup format din germani. Nicolai a scris în jurnalul său: "Așteptăm ca Dumnezeu să ne călăuzească pas cu pas și suntem deplin conștienți de importanța acestui mic început, pentru că știm că dintr-o mică sămânță de muștar poate să crească un copac mare. De aceea este important să începem pe o temelie bună!"

În perioada următoare, lucrarea nu a depășit faza seminței de muștar. Au trebuit biruite multe opoziții, printre care cea din cadrul pastoratului luteran. Acesta a crezut că descoperă în mișcare tendințe sectante, antibisericești. Numai treptat au început oamenii să-l creadă pe Nicolai atunci când sublinia iar și iar: "Noi nu suntem pentru și împotriva bisericii, ci numai pentru Dumnezeu

și împotriva păcatului." Pentru început, grupul din Petersburg a trebuit să lucreze ca o filială a lucrării Uniunii Studenților din Germania. Până în al doilea an de la înființare, numărul vizitatorilor acestui grup nu a depășit trei, patru studenți. Baronului aproape că i-a dispărut tot curajul.

O mare întărire a credinței în această grea perioadă de început a fost pentru Nicolai faptul că a putut să participe în cursul anului 1900 la diferite conferințe studențești din Finlanda, Germania și Franța. Conferința germană s-a ținut în august la Eisenach. Acolo s-a întâlnit, printre alții, cu contele Eduard von Puckler, care avea un rol de conducere în mișcarea studențească germană. L-a cunoscut și pe baronul Jasper von Oertzen din Hamburg, care era foarte activ în cadrul Asociației Creștine a Tinerilor Bărbați și care era considerat unul din fondatorii Asociației din Gnadau. El a relatat despre începutul modest al lucrării studențești din Rusia și a cerut oameni care să se roage și care să fie dispuși să călătorească la Petersburg și să ajute lucrarea de acolo.

Din Eisenach, baronul a plecat la Blankenburg și a participat acolo la Conferința Alianței. În final, a plecat la odihnă în Elveția, unde l-a întâlnit pe fondatorul și conducătorul misiunii din China, Hudson Taylor.

Lucrarea cu studenții ia amploare

Cu timpul, în Petersburg s-a ajuns la situații în care, la diferite ocazii, în care erau invitați vorbitori din străinătate, au participat 40-50 de vizitatori. În anul 1902 a început apoi un progres îmbucurător. Pentru prima dată au apărut studenți care făceau parte din biserica ortodoxă

rusă. Până atunci s-au avut în vedere numai studenții evanghelici, care erau aproape toți de origine germană. A luat ființă un studiu biblic în limba rusă care se ținea tot la două săptămâni. Când numărul studenților ruși a crescut și mai mult, s-a trecut complet la limba rusă, pe care o stăpâneau și studenții germani. S-a ajuns la convertiri sincere, din mijlocul cărora s-a format un grup spiritual demn de încredere atât pentru lucrare, cât și pentru rugăciune.

Prin seri de discuții s-a încercat să se ajungă la cei care stăteau încă de-o parte. În tot acest timp, Nicolai nu și-a pierdut niciodată din vedere țelul clar: "Scopul nostru în toate aceste adunări este să aducem sufletele la Cristos și la o convertire temeinică." Pentru a îndeplini această sarcină, și-a făcut tot mereu timp pentru îngrijire duhovnicească personală. Nu au fost rare cazurile în care studenții mărturiseau în urma unei întâlniri cu Nicolai: "Am trăit fără Dumnezeu. Existența își pierduse pentru mine orice valoare și am fost deja gata să renunț să mai exist. Acum, însă, L-am găsit pe Dumnezeu." Reacția lui Nicolai a fost: "Ce tânăr talentat, activ și prietenos! Și cât pe aici să renunțe la viață! Ce bucurie să-l văd acum mântuit și fericit!"

Grupul de tineri credincioși hotărâți a crescut, chiar dacă baronul mai era bântuit de descurajare, în special în dese perioade de boală. Anul 1903 a adus cu sine o extindere plină de speranțe a lucrării: au început să participe și studentele, numite "kursistchi." Desigur că de ele s-au ocupat femei energice și credincioase, dar și în cazul lor, responsabilitatea i-a revenit tot lui Pavel Nicolai.

Cine dorea să fie acceptat în grupul central, fie de băieți, fie de fete, trebuia să semneze actul de mărturisire a Asociației Studenților Creștini Ruși, întocmit în 1905

și care conținea următoarele cuvinte: "Pe baza Evangheliei cred în Domnul Isus Cristos ca Fiul lui Dumnezeu, am fost înnoit lăuntric, m-am predat Domnului și știu că El m-a primit." O mărturisire de credință similară, formulată mai lung sau mai scurt, pe care o semnează grupul central al "membrilor activi", este un lucru obișnuit și în alte lucrări ale Împărăției lui Dumnezeu, ca de exemplu, Societatea Tinerilor Creștini (EC).

Cel mai loial prieten și colaborator al lui Nicolai din lucrarea din Petersburg a fost Alexandru Maximovici. Avea o funcție executivă importantă și era cunoscut și respectat de toți ca un om bun și drept. Dar tocmai el a fost persoana asupra căreia a avut loc în 1907 un atentat din partea unei studente fanatice, care a vrut prin fapta ei să lovească în statul țarist pe care îl ura. A fost împușcat în biroul lui. Până în ultima clipă de viață s-a rugat pentru criminală. Pierderea acestui prieten a fost o mare durere pentru Nicolai, dar în același timp un nou imbold în lucrare.

Atentatul sângeros de care am amintit mai înainte a fost cu atât mai inutil, cu cât guvernul țarului Nikolai al II-lea tocmai adoptase o poziție politică ceva mai tolerantă. În 1905, în special în Petersburg au avut loc revolte sângeroase din partea mășelor asupraite de țărani și muncitori. Este vorba de prima revoluție rusă. S-a introdus o constituție cu câteva licăriri de speranță de democrație (dar care nu a fost pusă ulterior în practică). În orice caz, de politica mai liberală a ministrului Witte a profitat un timp și lucrarea creștină de trezire din rândul studenților. La adunările studenților au fost prezenți mult mai frecvent vorbitori și evangheliști din străinătate și baronul Nicolai, cu talentul lui strălucit pentru limbi, a putut să slujească des ca translator.

Când avea de-a face în grupele de studiu biblic cu noi veniți, începea de cele mai multe ori cu Evanghelia după Marcu. În anul 1906, a editat o mică broșură despre această Evanghelie. A fost o broșură simplă, conținând mai ales întrebări și răspunsuri. Studenții, cărora începea să li se deschidă lumea mesajului biblic, aveau doar cunoștințe foarte reduse în acest sens.

Deceniul trezirii

În anul 1907, lucrarea studentească s-a extins spre Moscova, care, pe vremea aceea, a fost pe locul doi după capitala Imperiului, Petersburg. Aici, o studentă a devenit o colaboratoare deosebit de activă. Despre ea se spunea că luptă ca o leoaică pentru Cristos. În anul 1910, mișcarea a trecut la Kiev, în Ucraina. Nicolai a scris într-o scrisoare: "Am vorbit de două ori în fața a 500 de studenți și studente despre dumnezeirea lui Cristos și cu altă ocazie despre problema: 'Cum devine Cristos în viața noastră o realitate practică?' Rezultatul acestei vizite de 14 zile au fost un grup de 10 studente și două grupe de 5 sau 6 studenți, colaboratori demni de încredere, după ce s-a vânturat pleava. Dumnezeu ne-a ajutat plin de îndurare să găsim conducătorii corespunzători, pe care se pare că El îi pregătise deja dinainte. Trebuie să spun că holdele sunt coapte, dar începutul este mic."

Următoarea țintă a fost Odesa, la Marea Neagră. Acolo, Nicolai a găsit - conform propriilor lui cuvinte - "un amestec unic de popoare și de credințe." Dar a trăit experiențe încurajatoare: "Domnul a pregătit calea, a deschis ușile și a înlăturat obstacolele. Am văzut cu

ochii mei cum a mers înaintea noastră și a condus singur lucrarea."

După șase, șapte ani, perioada mai liberală de după edictul tolerant din anul 1905 s-a apropiat de sfârșit. Nicolai, sfătuit de John Mott, elaborase statute pentru Asociația Studenților Creștini Ruși, care se aflau pe biroul ministrului de interne pentru confirmare. Aprobarea lor ar fi conferit lucrării o poziție legală, dar opoziția a fost puternică, în special din partea cercurilor influente ale bisericii ortodoxe. Dosarele înaintate au dispărut ani de zile în teancul de acte al ministerului. Spre sfârșitul anului 1917, când au fost din nou "dezgropate" și când a urmat într-adevăr o confirmare a statutelor, țarul fusese deja rasturnat. După o nouă, relativ scurtă perioadă de libertate, a urmat apoi înăbușirea religiei în Rusia prin comunismul ateist.

Dar să ne întoarcem la anul 1912! Nicolai a raportat în Finlanda: "În Moscova, lucrarea este grav amenințată, pentru că biserica ortodoxă are acolo cea mai mare putere. Am vrut să împărțim printre studenți 10.000 de invitații la adunări. Dar poliția nu ne-a lăsat. Este atât de obositor să plutești mereu într-o stare de nesiguranță și să lupți cu tot felul de instituții." Dar apoi răzbate un ton plin de credință și speranță: "Apoi îți vine din nou gândul că nu trebuie să te neliniștești; căci Domnul "nu-și va lăsa în mod sigur lucrarea, ci o va duce biruitoare prin toate greutățile, așa cum a scos Israelul din Egipt cu mână tare și braț puternic, cu toate că perspectivele au fost disperate. Totuși sunt foarte, foarte recunoscător pentru rugăciunea prietenilor mei, care mă întărește."

Să prezentăm un exemplu foarte concret, despre cât de ostilă și de mincinoasă a fost lupta dusă tocmai de clericii ortodocși împotriva lui Nicolai și a mișcării studen-

țești creștin-misionare. Un cunoscut profesor din Kiev a publicat într-o publicație bisericească un pamflet, care se încheia cu cuvintele: "Dacă se dorește distrugerea statului și a bisericii, atunci mișcarea studentească va fi de cel mai mare ajutor."

În ciuda întregii opoziții și a tuturor greutăților pe care le-a avut de înfruntat lucrarea condusă de Nicolai, se poate spune fără exagerare că deceniul dinaintea primului război mondial a fost deceniul trezirii în rândul studenților ruși. În Moscova s-a întâmplat ca sălile în care s-au ținut adunări ale studenților să fie atât de arhipline, încât făcea deja parte din program ca patru sau cinci participanți să leșine în aerul consumat și să fie necesar să fie scoși afară.

Pavel Nicolai a avut o corespondență bogată cu secretarul general al Federației Mondiale a Studenților Creștini, americanul John Mott. Și John Mott, care avea pe inimă Rusia, i-a chemat tot mereu pe studenții din toată lumea să se roage pentru această țară și pentru lucrarea lui Dumnezeu din ea. Cât de mult a prețuit baronul puterea acestor rugăciuni, se vede din următoarea relatare despre o adunare, la care au stat înghesuiți 500 de studenți:

"Era ceva în aer care efectiv m-a înălțat spre cer și care i-a făcut pe ascultători mai atenți ca oricând, ceva, care a determinat 60 de studenți și 75 de studente să-și lase adresa și prin aceasta să-și exprime dorința să mai fie invitați și cu alte ocazii. Pot să-mi explic totul numai ca și rezultat al zilei de rugăciune care s-a ținut în întreaga lume pentru Rusia, o țară săracă și care zace în întuneric. John Mott a avut dreptate când ne-a îndemnat să organizăm adunări în ziua de rugăciune și în zilele imediat următoare. Și în Petersburg s-a adunat un mare

număr de studenți în ziua de rugăciune și rezultatul a fost bun."

Suntem în posesia unei de mult epuizate biografii despre viața baronului Pavel Nicolai, ieșită de sub condeiul cunoscutei poete de cântări și scriitoare Hedwig von Redern. Să o lăsăm pe ea să ne vorbească despre tema tocmai abodată: "Da, mii de rugăciuni s-au înălțat pentru Rusia, țara săracă și care zace în întuneric. Tineretului din Rusia i s-au întins mâini de ajutor, pentru a-l sprijini în lupta fierbinte pentru trezire religioasă și morală și, deși guvernul i-a refuzat recunoașterea oficială, mișcarea studenților creștini ruși a început să se facă observată ca un factor care a jucat un rol în conștiința generală a lumii studentești. Aceasta a fost situația la izbucnirea primului război mondial. Ce s-a întâmplat până la acea dată trebuie considerat rodul lucrării pe care a început-o Pavel Nicolai cu frică și cutremur."

Această stare de "frică și cutremur" nu l-a părăsit pe baronul nostru niciodată. Nu a făcut niciodată lucrarea Împărăției lui Dumnezeu din rutină. A rămas un om care și-a subliniat întotdeauna nevrednicia și slăbiciunea, ba chiar susținea adesea că mai degrabă stă în calea lucrării lui Dumnezeu, decât să o facă. Însă tocmai pentru că a fost un om atât de smerit, a avut parte de atât de multe roade și de un seceriș atât de bogat. Despre aceasta a fost vorba și în necrologul citit la mormântul lui de o colaboratoare apropiată:

"Prin prietenul nostru, multe sute de suflete disperate, pierdute au găsit calea spre o credință vie în Dumnezeu. S-au transformat în oameni fericiți, care au găsit în asociația studenților creștini împlinirea idealului și puterea de a trăi o viață mai bună. Baronul Nicolai este urzitorul unei noi epoci în viața religioasă a Rusiei. Mișcarea

studentească a dăruit Rusiei profesori creștini, capabili să dea răspuns la cele mai grele întrebări; medici care nu stau neajutorați în fața bolilor sufletului; muncitori calificați care au învățat să-și facă munca cu credincioșie și corectitudine spre slava lui Dumnezeu și spre binele oamenilor."

Hedwig von Redern îl descrie pe baron

Pentru ca să avem o imagine cât mai plastică a activității și influenței lui Pavel Nicolai, să facem loc unei descrieri vii a scriitoarei Hedwig von Redern:

"Pavel Nicolaievici este numele la a cărui rostire încep să strălucească nenumărați ochi, amintindu-și de el. La câți oameni nu numai că le-a întins o mână de ajutor ca să-i salveze din genune, ci i-a și ajutat să pornească pe un drum și, având pământ tare sub picioare, să înceapă o viață nouă!

Mulți studenți își amintesc cum obișnuia el să înceapă adunările, salutându-i pe fiecare în parte în modul lui liniștit și prietenos, întrebându-i de sănătatea și de munca lor, încurajându-i pe cei descurajați printr-o vorbă bună sau chiar făcând câteodată o glumă. O adunare fără el părea goală și seacă, chiar și atunci când nu trebuia să fie el vorbitorul.

Dar dacă se ridica să vorbească, cuvintele lui pătrundeau mai adânc decât cuvintele oricărui vorbitor versat, cu toate că nu avea un plan sistematic. Nu se adresa niciodată sentimentelor ascultătorilor, dar știa întotdeauna cum să vorbească voinței și conștiinței lor.

Și apoi la conferințe! Cine poate să uite acea seară de toamnă, când 90 de studenți au coborât din tren în

Wiborg, stația de tren a moșiei Monrepos și au văzut imediat fața strălucitoare și prietenoasă a lui Pavel Nicolaievici, care le ura bun venit agitându-și pălăria deasupra capului? A avut grijă să se poată ajunge bine la Monrepos. Se gândise la lanterne și fiecare a primit câte una ca să-și găsească locul de cazare. Dragostea și grija lui se puteau simți până în cele mai mici detalii. Și, pentru toți cei care veneau din locuințele strâmte și aerul poluat al orașelor, cât de frumoase au fost nu numai orele de conferință și partea spirituală, ci și plimbările prin pădure! Au primit flori, lapte, tot felul de plăceri necunoscute, pentru ei aproape paradisiace.

Baronul Nicolai se înarma apoi cu conuri de brad, îi bombardea pe cei care mergeau înaintea lui și curând începea o adevărată bătălie: râsete nevinovate și bucurie sănătoasă!

Când se afla în Petersburg, toți aveau voie să-l viziteze sau îi vizita el pe ei și le împărțea grijile și lipsurile. Niciodată nu s-a gândit să se odihnească, nici când s-a simțit epuizat. El singur povestește cum s-a simțit odată mânat să se ocupe de un student, pe care l-a găsit apoi într-o stare jalnică și pe care a reușit să-l convingă să se predea în întregime lui Dumnezeu. A încercat să-i vaccineze pe studenții nedisciplinați și sfâșiați de sentimente cu stăpânire de sine și să le explice valoarea muncii stabile și liniștite.

Și în alte probleme i s-a cerut sfatul și părerea. Când și-a amenajat 'cartierul general' - care a fost foarte modest -, și-a făcut singur rost de toată mobila și s-a îngrijit de o canapea suficient de mare ca, în anumite situații (care au fost destul de frecvente), să poată dormi pe ea doi studenți fără locuință. Odată, i s-a adus un student bolnav, pe care colegul lui nu a vrut să-l lase singur în

mica locuință rece și sărăcăcioasă. Nicolai l-a trimis la medic, l-a dus la hotel și i-a purtat de grijă ca un tată. Pe un alt student, un tânăr din Caucaz, l-a vizitat zilnic până când a decedat la spital. A mers apoi după sicriul lui până la un cimitir îndepărtat, sincer trist de plecarea lui dintre cei vii.

Și apoi, Pavel Nicolai a mai avut o modalitate prin care îi ajuta mai ales pe aceia pe care nu putea să-i ajute altfel: se ruga pentru ei. Rugăciunea a fost o mare parte a lucrării lui cu studenții și adesea le-a cerut prietenilor lui să-l asiste în această luptă în rugăciune. Aproape toate scrisorile lui în care amintește numele diferiților studenți, se încheie cu cererea pentru rugăciune. Un student, de care s-a îngrijit mult timp și care a întors spatele și mișcării, a început în cele din urmă să caute din nou părtașia creștină. Nicolai a scris: 'Slavă Domnului! Această experiență trebuie să ne încurajeze să ne rugăm în continuare cu credincioșie pentru el'.

Mulți i-au admirat răbdarea cu care îi căuta tot mereu pe studenți. Prin aceasta a devenit pentru studenții ruși un exemplu de loialitate și statornicie. Nimic nu a putut să-l rănească sau să-l doboare; pentru că a lucrat pentru Dumnezeu și nu pentru oameni." Acestea au fost cuvintele scriitoarei Hedwig von Redern.

Marținkovschi - unul din copiii spirituali

În necrologul citat a fost și propoziția: "Mișcarea studențească a dăruit Rusiei profesori creștini, capabili să dea răspuns la cele mai grele întrebări." Unul din acești profesori pe care i-a câștigat Nicolai pentru Domnul, a fost Vladimir Filimonovici Marținkovschi, care ulterior

a devenit urmașul lui spiritual. În anul 1903, fusese introdus în cercul lui Nicolai din Petersburg de un coleg. Să-l lasăm să ne povestească ce a trăit atunci:

"Adunarea nu începuse încă. Studenții beau ceai. Unii stau, alți câțiva au o discuție aprinsă. Printre ei sunt studenți la universitate, la politehnică, la comunicații. Cineva bate din palme: suntem rugați să ne terminăm de băut ceaiul. Intrăm în camera de alături. Studenții - aproximativ 30 la număr - se așează în cerc. În mijloc, conducătorul, Pavel Nicolaievici, un bărbat în jur de 40 de ani, cu o statură potrivită, slab, cu favoriți. Are o față sinceră și care inspiră multă încredere. 'Să începem printr-o scurtă rugăciune, prieteni!' Toți se ridică.

Pentru prima dată aud o rugăciune atât de simplă și liberă către Dumnezeu: să ne binecuvinteze pe toți și să ne lumineze prin Cuvântul Lui! Simt că nu este o rugăciune formală, ci ceva natural, ca o respirație și în acest timp simt prezența nevăzută a cuiva. - Ne așezăm. După o scurtă introducere, conducătorul citește pilda fiului risipitor. Citește cu atâta pasiune, explică atât de clar, atât de nou - și eu simt că despre mine este vorba, despre fiecare din noi. Acesta sunt eu, cel care rătăcesc departe de Tatăl, care mă hrănesc cu roșcove și sunt aproape să mor de foame. Și lucrul principal: descopăr un aspect nou al Evangheliei. Până acum am înțeles-o ca pe o învățătură nemiloasă despre o obligație pe care nu puteam să o împlinesc: Trebuie! Trebuie! Acum, din adâncuri a răsunat o voce prietenoasă și încurajatoare a Tatălui: Poți! Vino, așa cum ești! Îți dau o haină albă și un inel care strălucește. Te iubesc, pentru tine am venit'.

De parcă s-ar fi deschis o ușă din întuneric și frig spre o sală mare plină de bucurie și lumină... am plecat acasă, plin de noi gânduri și speranțe."

Așa descrie Marținkovschi, profesorul de mai târziu, prima lui întâlnire cu Nicolai. El scrie mai departe: "Sunt fericit că l-am întâlnit. De personalitatea lui este legată cea mai frumoasă perioadă a vieții mele de student, cea mai importantă influență asupra vieții mele, cea mai mare bucurie din care mai trăiesc și azi."

După acea primă întâlnire a celor doi bărbați, pentru tânărul student Marținkovschi nu a urmat imediat un drum vesel al credinței. Au mai intervenit la el unele îndoieli. Apoi a participat împreună cu Nicolai la o mică conferință studentească, în Kiev. Au fost prezenți aproximativ 25 de participanți. Acolo s-a ajuns la o discuție duhovnicească foarte folositoare, despre care Marținkovschi relatează următoarele:

"Pe o potecă liniștită din parc, Nicolai mi-a spus: 'Spuneți-mi acum, prietene, la ce rezultat ați ajuns la sfârșitul anului?' - 'Ah, nu am ajuns prea departe... Uneori mi se pare că nu cred în nimic.' - 'Spuneți-mi, sunteți gata să vă adresați lui Dumnezeu? Cristos a spus doar: Pe cine vine la Mine nu-l voi izgoni afară.' - 'Da, dar cum pot să mă adresez Lui, cu toate îndoielile mele? Nici măcar nu sunt convins dacă Cristos este o personalitate istorică.' - 'Îndoiala nu vă împiedică. Dacă El este aici și vă cheamă, sunteți gata să-L urmați? Mai bine să ne ducem direct la El, în loc să ne lăsăm pradă îndoielii și să ne analizăm singuri!'

Și apoi ne-am rugat împreună. Am simțit că trăiesc un moment unic, care nu se va repeta niciodată: acum sau niciodată! Cu voce tare m-am adresat Tatălui în Numele Fiului, mărturisindu-mi nevoia după un Mântuitor și exprimându-mi dorința de a-L urma cu ajutorul puterii Lui. Sufletul mi s-a umplut de o liniște adâncă, inexplicabilă a veșniciei și o bucurie de nedescris mi-a umplut

sufletul. Pavel Nicolaievici m-a trecut peste pragul credinței."

După absolvirea studiilor, Marținkovschi a fost profesor șase ani într-o școală, în provincie. El a încercat să le mărturisească elevilor lui despre Domnul. Apoi a ascultat chemarea prietenului și duhovnicului lui, să slujească mișcarea studențească. A renunțat deci la serviciul lui foarte bun pe vreme aceea. Aceasta s-a întâmplat în anul 1913, un an înainte de izbucnirea primului război mondial. Marținkovschi nu a putut deci să-și desfășoare mult timp în pace lucrarea printre studenții cărora și-a dăruit inima la fel ca tatăl lui spiritual. În acea perioadă zbuciumată, a rămas timp de un deceniu secretarul general al Asociației Studenților Creștini Ruși, moștenitorul și urmașul spiritual al lui Nicolai.

În același timp, a fost profesor de etică la Universitatea Samara pe Volga (Cuibicev) și în tumultul revoluției de după război a fost un adevărat martor al lui Isus Cristos. Acest post de profesor de etică l-a ocupat numai la doi ani după revoluția din 1917, în anul morții lui Nicolai. Comuniștii atei ruși ajunși la putere nu au tolerat mult timp mărturia lui curajoasă și clară despre Cristos. În anul 1923 a fost arestat și apoi expulzat din țară.

Cu talent pentru retorică asemenea lui Nicolai, Marținkovschi a mai trăit mulți ani și a plecat în patria cerească abia în 1971. A emigrat în Palestina și a organizat acolo, atât înainte, cât și după formarea statului Israel, multe expuneri și studii biblice în arabă și ivrit, ebraica modernă. A stăpânit perfect ambele limbi. Atunci când vârsta înaintată nu i-a mai permis să vorbească în cadrul unor adunări mari, a luat o cutie cu broșuri, s-a postat la un colț de stradă și a împărțit literatura tipărită în diferite limbi. Au fost și broșuri în limba germană. A

avut un dar și o siguranță deosebită să recunoască din ce cultură fac parte trecătorii.

Marținkovschi a fost unul din nenumărații intelectuali ruși pe care Nicolai i-a chemat și i-a condus din îndoielile lor sincere, adesea însă doar amăgitoare, la dedicarea întregii lor vieți pentru Cristos. Pentru cine a fost gata să-și plece voința și mintea în ascultare față de Cristos, îndoielile au dispărut ciudat de repede. Pe cel venit la credință, baronul îl sfătuia cu insistență: "Fiecare creștin, un misionar!" Și această chemare au ascultat-o mulți - și Marținkovschi - și au pus-o în practică - adesea chiar urmăriți și trebuind să sufere.

Mai trebuie să amintim încă un copil spiritual al lui Nicolai, pe care mulți l-au mai cunoscut încă în vremea noastră. A fost profesorul de matematică Theophil Schlarb, un etnic german din Rusia, al cărui drum a dus în cele din urmă la Marburg, pe Lahn. Acolo, în locuința lui, a adunat săptămână de săptămână studenții și chiar profesori mai în vârstă în jurul Bibliei, al cărei mesaj complet l-a auzit și l-a primit cândva din gura lui Nicolai. Da, în urma activității aristocratului fino-rus Pavel Nicolai nu a rămas un seceriș sărac. Prin slujirea lui, în est a apărut multă lumină.

Și peste granițele Rusiei

Expunerea noastră a arătat că cea mai mare parte a vieții și puterii lui Pavel Nicolai au fost închinare Rusiei. Studenții ruși vorbesc plini de dragoste și de respect despre Pavel Nicolaievici. Dar cât de des a călătorit și în Finlanda, adevărata lui patrie! În vremea aceea, Finlanda a făcut, ce-i drept, parte din Imperiul țarist, dar a rămas

tot timpul conștientă și a luptat pentru caracteristicile ei naționale, lingvistice și culturale, până când s-a declarat independentă la sfârșitul anului 1917 și a primit o constituție republicană în 1919.

Nicolai a fost un baron finlandez și a stăpânit o moșie imensă în patria sa - domeniul familial Monrepos. A fost membru în parlamentul finlandez și a întreținut relații strânse și sincere cu tot mai multe familii de credincioși finlandezi. Studenții creștini finlandezi l-au iubit și au avut mare încredere în el. A participat adesea și cu plăcere la conferințele lor. Să o lăsăm din nou pe Hedwig von Redern să ne relateze: "De obicei i se acorda primul și ultimul cuvânt, dar, pe lângă aceasta, era puterea dinamică și înviorătoare a întregii adunări, pentru că pregătea aceste întâlniri cu multă rugăciune și pentru că le amintea tot mereu studenților convertiți de responsabilitatea lor pentru colegii lor care încă mai caută. Adesea făcea o comparație, anume, că Dumnezeu nu vrea ca creștinii să fie ca buretele, care sughe întotdeauna apa vieții, care doarește numai pentru sine sfîntirea și profunzimea spirituală, dar care nu se gândește niciodată să dea mai departe ceea ce a primit de la Dumnezeu."

Pentru Nicolai, conferințele organizate în localitățile finlandeze cu peisagistică frumoasă au fost întotdeauna o înviorare. Fața lui se lumina de bucurie atunci când trenul, apropiindu-se tot mai mult de stația localității în care avea loc conferința, se umplea tot mai mult de căciulile albe ale studenților. În astfel de zile, nimic nu părea să meargă bine, până când nu era el prezent și-și spunea părerea. Era suficient să-i vadă căciula gri în mulțime și studenții aveau sentimentul că sunt acasă. Căci era acolo, el, cel care se îngrijea de toate, atât de cele materiale, cât și de cele spirituale. În ciuda firii lui modeste, aproape

timide, era sufletul conferinței. Când lua cuvântul, atin-
gea adesea conștiințele tuturor, fără să-și asume o poziție
de-asupra celorlalți: "Relația voastră și relația mea cu
Isus trebuie să fie absolut sinceră!"

La ultima conferință la care a participat Pavel Nicolai
în Finlanda, unul din participanți a fost întrebat care vor-
bitor i-a plăcut cel mai mult. Răspunsul a fost: "Pavel
Nicolai. Nu poți decât să crezi ceea ce-ți spune."

La fel ca în Rusia, dintre studenții care au frecventat
studiile biblice și conferințele, baronul și-a dat silința să
formeze și în Finlanda un nucleu stabil din acei studenți
care știau că sunt obligați să fie răspunzători de lucrarea
printre studenți. Pentru el a fost deosebit de important să
le amintească acestor colaboratori tot mereu de "timpul
de părtășie", în care - cel mai bine în orele dimineții -
puteau să fie singuri cu Domnul lor în rugăciune și citi-
rea Bibliei.

Nicolai a fost orice altceva, dar nu un teolog erudit.
Nici nu a fost omul care să fie interesat de forma, orga-
nizarea sau liturghia bisericească. Și totuși, a lucrat pu-
ternic în biserica luterană finlandeză și a putut să ajute la
transformarea și influențarea spirituală a pastorilor ace-
stei biserici. A fost invitat de câteva ori la conferințele pa-
storilor, la care cunoștințele lui temeinice de Biblie, ex-
periența lui bogată și apariția lui modestă au trezit re-
spect și admirație.

Nicolai, pionierul lucrării studentești creștine în Ru-
sia și Finlanda, a fost unul din principalii colaboratori
apreciați de toți și în cadrul Federației Mondiale a Stu-
denților Creștini. A avut relații strânse cu fondatorul fe-
deratiei Mondiale, John Mott. I-a scris multe scrisori și
i-a adus la cunoștință problemele și binecuvântările
lucrării lui. Ultimele rânduri ale acestei îndelungate co-

respondențe au fost scrise la 29 septembrie 1919 și anume la Monrepos. O săptămână mai târziu, cel care le-a scris a plecat în patria cerească.

Rusia tocmai avusese atunci primele experiențe cu conducerea bolșevică. Omeneste vorbind, pentru întreaga viață creștină, cât și pentru lucrarea studentească creștină, viitorul părea întunecat. Nicolai scrie: "Starea actuală de anarhie absolută face ca toate adresele noastre să fie nesigure. Nu știu dacă bolșevicii nu ne-au desființat birourile. În Kiev au avut loc atâtea măceluri, încât nu mai știu care din prietenii noștri mai este încă în viață. În ceea ce privește activitatea diferitelor cercuri, nu pot să dau nici un răspuns la această întrebare. De conferințe, noi materiale tipărite etc. nu poate să fie vorba acum. Dar știm un lucru, că în diferite părți ale Rusiei se produce o trezire religioasă și că membrii împrăștiați ai asociației noastre organizează în diferite orașe adunări supraaglomerate.

Vedeți, dragă domnule Mott, că anul acesta nu pot să vă trimit decât un raport foarte sărac. Însă Împărăția lui Cristos este o Împărăție care nu poate fi distrusă."

În scrisorile lui ample către John Mott, Nicolai a putut să raporteze de-a lungul anilor despre multe biruințe și progrese ale lucrării studentești. Făcea aceasta întotdeauna într-un mod, încât slava să nu revină celui care scrie, ci să-i revină Domnului, care "și clădește Împărăția cu unelte slabe și adesea nevrednice, în rândul cărora se includea Nicolai.

Pavel Nicolaievici nu numai că i-a scris lui John Mott și altor conducători din mișcarea studentească din întreaga lume, ci i-a văzut adesea personal la ședințe și conferințe. La multe întâlniri internaționale și-a reprezentat ambele patrii, Finlanda și Rusia. Numele lui apare tot

mereu pe listele vorbitorilor și, în ciuda firii lui liniștite și rezervate, a fost unul din oamenii cei mai influenți pe tărâm spiritual. Talentul lui pentru limbi, care i-a permis să vorbească fără efort germana, franceza, engleza, rusa și suedeza, i-a deschis multe uși pentru traducere și pentru contacte personale. Unele din discursurile lui care au fost deosebit de pătrunzătoare au fost tipărite ulterior în diferite limbi. O răspândire deosebit de largă a avut broșura: "Poate să creadă un om educat, care gândește, în dumnezeirea lui Cristos?"

Călătoriile, pe care le-a adus cu sine participarea lui Nicolai la lucrarea internațională cu studenții, au fost pentru el o parte a jertfei pe care a trebuit să o aducă Regelui lui ceresc. Sănătatea lui fizică precară a făcut ca multele călătorii să fie adesea foarte grele. Dar, în același timp, pentru Nicolai, călătoriile au fost tot mereu o bucurie și un beneficiu. A fost întru totul de acord cu versurile poetului Joseph von Eichendorff: "Cel căruia Dumnezeu îi dă multe favoruri, pe acela îl trimite în lumea largă." Dar când trecea din nou printr-o stare apăsătoare și prin greutăți, atunci cita zicala englezească: "One must bleed to bless" (Trebuie să sângerezi, ca să aduci binecuvântare).

Să mai amintim câteva orașe și țări pe care le-a vizitat și în care a slujit baronul: Paris, Oxford, Danemarca, Olanda, Constantinopol, Scandinavia, Japonia, Statele Unite ale Americii, Elveția, Germania, țările balcanice. O colaboratoare din Canada, pe care Nicolai a întâlnit-o la o conferință pentru studenții slavi cu puțin înainte de izbucnirea primului război mondial, relatează impresia ei despre personalitatea baronului: "Atitudinea lui prietenească a produs un efect profund asupra studenților slavi. Pacea care și-a pus amprenta pe acest slujitor al lui

Cristos, cât și încrederea lui tăcută în Dumnezeu au fost ceea ce a făcut să fie îndrăgit de toți."

"Monrepos" - odihna mea

Monrepos, numele imensei moșii și al domeniului familiei Nicolai, din apropierea orașului finlandez Wiborg, provine din franceză și înseamnă: "odihna mea." Cuprindea mulți muncitori, arendași, servitori, ogoare, câmpii și animale. Proprietarii unei bucăți atât de mari de pământ erau foarte bogați. În mijlocul moșiei se afla minunatul castel cu un parc remarcabil. Însă camera în care locuia Nicolai atunci când se afla la moșie era deosebit de simplă și nepretențioasă. Baronul Nicolai, ultimul descendent de parte bărbătească al familiei, punea la dispoziția lucrării în Împărăția lui Dumnezeu mult mai mult decât zeciuiala biblică din averea și din venitul lui.

În acel loc, al cărui nume era "odihna mea", Pavel Nicolai s-a odihnit adesea după multele lui călătorii și sarcini. Aceste pauze de odihnă constau uneori și din perioade mai lungi sau mai scurte de boală. În anul 1907, s-a crezut deja foarte serios că va pleca în patria cerească. Trupul lui a găsit ultima odihnă pământescă într-adevăr la Monrepos, însă abia 12 ani mai târziu.

Anul 1917 a însemnat și sfârșitul aproape complet al activității lui prin călătorii. În acest penultim an al primului război mondial, situația din Europa de est a devenit tot mai periculoasă și mai nesigură. Finlandezii s-au desprins de statul țarist. Acesta s-a cufundat în vârtejul sângeros al revoluției bolșevice din octombrie. Tot anul 1917 a fost - atât în Finlanda, cât și în Rusia - plin de luptele dintre armatele bolșevice și antibolșevice, dintre

"albi" și "roșii." Într-o astfel de vreme nu te puteai gândi la călătorii.

Finlandezii dornici de libertate au dărâmat sau au îndepărtat în vara anului 1917 toate busturile și statuile din parcul de la Monrepos care aminteau de vremurile țariste ruse. Dar s-a întâmplat un lucru și mai groaznic: aproximativ 30 de ofițeri țariști au fost uciși de soldați ruși răzvrățiți. Atunci când aceștia au căutat alte victime în castelul Monrepos, a fost cât pe ce ca, în furia lor fanatică, să pună mâna și să-l spânzure pe baronul Nicolai. Un muncitor rus simplu de pe moșie le-a ieșit înaintea și le-a spus clar și cu cuvinte corespunzătoare despre bunătatea stăpânului său, astfel încât i-au dat drumul baronului. Căci tocmai bogații și nobilii au avut parte de un tratament groaznic.

Oricât de tulburi au fost vremurile - Pavel Nicolai nu s-a lăsat oprit de la slujirea pe care o mai putea face, de a vesti Evanghelia și de a aduna și a întări credincioșii. În bisericile din și din jurul Wiborgului luaseră ființă mici cercuri de studiu biblic, care pot fi comparate cu adunările din Germania. Nicolai a vizitat aceste cercuri cu mare credincioșie. Adesea a trebuit să străbată cărări întunecoase și nesigure prin pădure.

La 24 ianuarie 1918 îl întâlnim încă o dată în Petersburg, peste a cărui populație au trecut suferințe groaznice în timpul lunilor de revoluție. A predicat mesajul din Apocalipsa 21:5: "Iată, Eu fac toate lucrurile noi." A fost ultimul lui mesaj adresat poporului rus, pe care l-a iubit atât de mult și în mijlocul căruia a lucrat atât de mult timp.

Nu putem și nu dorim să descriem în detaliu evenimentele groaznice ale anului 1918. Situația a fost deosebit de tulbure și de imprevizibilă: rușii împotriva finlan-

dezilor, finlandezii împotriva rușilor, roșii împotriva albilor, albi împotriva roșilor. În jurnalul lui Nicolai găsim afirmațiile: "Un an înfiorător! Revoluție, război civil, foamete și totuși Dumnezeu ne-a purtat de grijă în tot felul și nu am dus lipsă de nimic. Mă rog lui Dumnezeu să fie și la anul cu mine și să facă din mine un creștin mai bun." Aceasta a fost și a rămas dorința cea mai fierbinte a fratelui nostru: să devină un creștin mai bun, să fie și mai mult la dispoziția Domnului. El scrie: "Orice ar veni, consider că datoria mea principală este să mă încred în continuare liniștit în Dumnezeu. Atunci, totul va fi în ordine și chiar o moarte violentă nu ar putea să-mi alunge pacea."

În primăvara anului 1919, medicul a constatat că inima lui Pavel Nicolai este atât de slăbită, încât i-a interzis să mai țină discursuri în public. Neobositul baron nu a respectat în întregime această recomandare. O altă boală diagnosticată de medic a fost paratifos, dar bolnavul s-a vindecat după câteva săptămâni. Însă crizele puternice de asm i-au slăbit și mai mult corpul. Cea de-a treia și ultima criză din noaptea din 5 spre 6 octombrie 1919 a adus și sfârșitul pământesc.

Acest sfârșit a fost descris prin cuvintele de mângâiere ale unui prieten apropiat al lui Pavel Nicolaievici dintr-o scrisoare de condoleanțe adresată sorei lui, ca o "chemare la o slujire mai înaltă." De moșia Monrepos a aparținut o mică insulă, Ludwigstein. Acolo au fost înmormântați mulți din strămoșii lui Nicolai. Acolo și-a găsit și trupul lui ultima odihnă pământescă. Pe piatra funerară au fost înscrise cuvintele: "Pentru mine a trăi este Cristos și a muri este un câștig." Hedwig von Redern, biografa baronului, a vizitat mormântul în august 1924. Relatând despre această vizită, ea citează cuvintele

din jurnalul lui Nicolai, prin care acesta a încercat să-i mângâie pe ai săi pentru ceasul despărțirii: "Să vă gândiți că mi-am aruncat cortul pământesc și că sufletul meu eliberat a trecut în prezența lui Isus Cristos."

Mathilda Wrede

1864-1928

Umbre într-o lume cu soare

"Îngerul deținuților" - așa a fost numită Mathilda Wrede, fiica baronului finlandez Karl Gustav von Wrede. La 14 martie 1864, când s-a născut pe moșia familiei la Rabbelugn, Mathilda, care toată viața ei a iubit cu patimă Finlanda și poporul finlandez, a fost un supus al Imperiului rus; căci până la sfârșitul Imperiului țarist din 1917, patria ei s-a aflat sub dominația rusă.

Mama Mathildei a murit când Mathilda a fost încă la o vârstă foarte fragedă în leagăn. Sora ei cea mai mare, de 17 ani, s-a ocupat de ea cu multă dragoste, căci a fost cea mai mică din 9 copii. Viața la țară a constituit o mare bucurie pentru Mathilda. Pentru că tatăl a fost guvernatorul districtului finlandez Wasa și pentru că palatul guvernatorului s-a aflat în capitala cu același nume (la Golful Botnic), perioadele petrecute la țară au fost scurte. Atunci când familia s-a aflat la Rabbelugn, a fost un lucru normal ca Mathilda să meargă la școala din sat împreună cu copiii de țărani și să primească același dejun modest pe care-l mâncau și ceilalți copii. Ea a participat cu multă bucurie la jocurile copiilor din sat, pe care i-a întrecut însă cu mult prin inteligența ei.

Animalele au fost de la o vârstă fragedă prietenii Mathildei. Nu prea știa ce să facă cu lucrurile neînsuflețite, cum ar fi păpușile. Căinii, pisicile și mai ales caii - de

aceștia îi plăcea să se ocupe. Cu celelalte fete, cu care a fost colegă la o școală privată cu pensiuine, pe care a frecventat-o câțiva ani, nu a avut o relație foarte strânsă. Interesele lor nu se potriveau adesea cu interesele ei. În camera ei, Mathilda și-a amenajat o mică "grădină zoologică", din care făceau parte o veveriță, o pisică, câteva șopârle și încă alte animale. Inima și timpul ei liber aparțineau acestor prieteni. Celelalte fete aveau în cap moda sau chiar deja tinerii bărbați, mai ales când purtau uniforma frumoasă a militarilor din marină. Dar pe ea nu au interesat-o toate aceste lucruri.

În general, anii copilăriei și ai adolescenței Mathildei au fost ani fericiți și fără griji, atât la țară, la Rabelugn, cât și la oraș, în Wasa. De câteva ori, însă, în viața ei însoțită au năvălit umbre, care făceau să-i înghețe inima. Atât în Rabelugn, cât și în Wasa, anumite munci - cum ar fi spartul lemnului pentru iarnă sau săpatul pământului - erau făcute de deținuți. De obicei, aceștia erau niște arătări sinistre, cu priviri neprietenoase. Bărbații veneau dimineața și plecau seara sub pază strictă. Ei nu își alegau munca și nu o făceau benevol sau pe bani, ci era muncă silnică. La vederea lor, fiica guvernatorului simțea o durere în inimă.

Mathilda a înghețat de spaimă într-o zi, când a văzut pe stradă, în Wasa, cum un fierar îi puneă unui om păzit de doi paznici cătușe de fier la mâini și la picioare. Nu s-a putut bucura deloc atunci când tatăl, care și-a iubit foarte mult ultimul copil, i-a făcut cadou la întoarcerea de la pensiuine o minunată cameră de adolescentă în palatul guvernatorului. Mobilele fuseseră lucrate de deținuți, din nou ca muncă silnică. Ce aveau în comun lumea întunecată, în care trebuiau să trăiască acești bărbați și lumea răsfățatei baroane? Prăpastia căscată între cele

două lumi o apăsa pe fată. În sufletul tinerei de 18 ani a apărut o întrebare, nu ca o sarcină definitivă, ci ca o dorință nedefinită: se poate umple această prăpastie, se poate construi un pod peste ea?

Încă o dată Ioan 3:16!

Da, între timp Mathilda Wrede a împlinit 18 ani. Viața ei s-a aflat atunci într-un moment hotărâtor. Dumnezeu a dăruit tot mereu Finlandei și poporului finlandez semne ale lucrării Sale pline de îndurare: treziri spirituale produse de Duhul Sfânt. Uneltele acestor treziri au fost adesea oameni fără studii, predicatori laici, a căror mărturie despre dragostea lui Dumnezeu în Isus Cristos a pătruns în inimi și în minte. Un astfel de bărbat a venit și la Wasa. Adunările pe care le-a ținut acolo s-au bucurat de o largă audiență și au devenit principalul subiect de discuție în oraș și în împrejurimi. Și Mathilda s-a simțit atrasă de aceste întruniri, căci în mintea ei începuse să simtă ceva despre prăpastia dintre Dumnezeu sfânt și oamenii păcătoși.

Într-o seară, înainte să participe împreună cu tatăl ei și cu una din surorile ei la o petrecere, a auzit un discurs al predicatorului. Acesta a tratat un verset din Biblie, unul din cele mai cunoscute versete: "Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, ca oricine crede în El, să nu moară, ci să aibă viața veșnică" (Ioan 3:16). Dragostea divină mărturisită aici, care L-a dat pe Fiul veșnic, pe Isus Cristos, ca jertfă pentru păcatele noastre, a câștigat în acel moment inima Mathildei Wrede. A devenit conștientă: prin jertfirea lui Isus Cristos, prăpastia pe care ea a simțit-o atât de copleșitoare

între Dumnezeu și om a fost umplută chiar cu dragostea lui Dumnezeu.

După aceasta, tânăra baroană s-a alăturat celorlalți participanți la petrecerea la care fusese invitată și ea. Mai mult ironic, decât în serios, a fost întrebată ce le-a spus predicatorul ascultătorilor lui. Nu s-a putut stăpâni să nu le relateze, în cuvinte potrivite din prea plinul inimii ei în timp ce lacrimile i se rostogoleau pe obraji, modul în care dragostea lui Dumnezeu în Isus i-a mișcat inima. Dar când a observat că oaspeții sunt surprinși de mărturisirea ei, s-a întrerupt și s-a dus la tatăl ei, care se afla într-o cameră alăturată și bea ceai cu alți domni. Acesta a văzut fața tulburată a fiicei lui și a întrebat-o neliniștit dacă nu este bolnavă.

Răspunsul neobișnuit a fost: "Nu. Am fost, ce-i drept, bolnavă, dar cred că acum am să mă fac bine." Mathilda l-a rugat apoi pe tatăl ei să o ducă acasă. În drum spre casă, i-a spus că se află într-un moment crucial al vieții ei. Ajunsă în palatul guvernatorului, a urcat imediat în camera ei, în timp ce tatăl s-a întors la petrecere. În acea oră neagră de noapte, s-a întors în rugăciune la Dumnezeu, care îi vorbise atât de direct prin gura acelui predicator laic. Lui i-a predat viața și această dăruire avea să rămână valabilă toată viața ei, fără condiții sau rezerve. Inima i-a fost cuprinsă de o siguranță adâncă și de pace că a fost acceptată de Dumnezeu ca și copilul lui.

Când s-a trezit dimineața următoare, ar fi fost gata să îmbrățișeze lumea întreagă de atâta fericire. S-a mulțumit însă să-l îmbrățișeze numai pe tatăl ei. În cursul zilei s-a petrecut apoi un incident care pentru Mathilda a avut o însemnătate decisivă. Marele eveniment din seara precedentă și din timpul nopții a hotărât cui îi va aparține de acum înainte viața ei, cărui Domn îi va urma și cărui

Domn îi va sluji. Ceea ce a urmat, a indicat spre locul pe care l-a ales Dumnezeu pentru ucenicul Sau, Mathilda Wrede. I s-a dat sarcina care avea să-i marcheze viața începând din acea zi.

Zăvorul din camera Mathildei trebuia reparat. Nu se mai putea nici închide, nici deschide. Pentru reparație, tatăl Wrede a chemat un deținut de meserie. Când fiica lui l-a văzut lucrând, s-a simțit îndemnată să-i spună câteva cuvinte despre Dumnezeu și despre experiența ei spirituală. Mărturia ei a căzut pe un pământ bun, căci omul a spus: "Oh, conia, ar trebui să veniți la noi în închisoare și să ne vorbiți așa. Am avea nevoie de așa ceva."

O asemenea invitație a căzut la rândul ei pe un pământ bun la tânăra baroană. A promis o vizită duminică următoare. Dar când i-a spus tatălui ei ce are de gând, acesta s-a împotrivit energic: "Nu poate să fie vorba de așa ceva! Nu ai ce să cauți în închisoare!" - "Dar trebuie să-mi țin promisiunea", a răspuns fiica. Tatăl a recunoscut acest lucru, dar a insistat să o însoțească un paznic și un supraveghetor. Duminică, închisoarea din Wasa a avut astfel o vizitatoare foarte neobișnuită: fiica guvernatorului, care nu împlinise nici 20 de ani!

După prima vizită, au urmat altele. Deținuții se bucurau de aceste vizite. Și Mathildei îi făcea mare bucurie să le spună și altora despre pacea pe care a găsit-o inima ei. Dar nu i-a venit ideea că aici, la deținuți, s-ar putea să fie adevărata chemare a vieții ei. Acest lucru i-a devenit clar foarte curând și încă într-un mod ciudat, care ne îngăduie să vedem diferitele căi și originalitatea călăuzirii lui Dumnezeu.

O permisiune neobișnuită pentru o tânără de 20 de ani!

Mathilda i-a promis unui deținut să revină într-o anumită zi. Dar tocmai în ziua aceea i s-a oferit posibilitatea unei vizite, la care nu a vrut să renunțe. Așa că s-a hotărât să amâne vizita la închisoare. Dar până la urmă a trebuit să meargă la închisoare! În noaptea dinaintea acelei zile a avut un vis ciudat. A văzut un deținut intrând în camera ei; la mâini și la picioare îi zornăiau lanțuri grele. S-a oprit în mijlocul camerei și a privit-o pe baroană cu ochi nespuse de triști. Cuvintele au venit de pe buzele lui sau din altă parte? În orice caz, Mathilda le-a auzit foarte clar: "Mii de biete suflete înrobite oftează după viață, libertate și pace. Spune-le un cuvânt despre Cel care poate să-i elibereze, atât cât mai ai timp!"

Arătarea a dispărut. Mathilda a rămas trează și tulburată în pat. A început să se gândească: "Ce înseamnă arătarea? Trebuia oare să-i reamintească numai de vizita pe care a vrut să o amâne? Sau este vorba de mai mult? Oare i s-a dat sarcina să se dedice slujirii deținuților? Dar oare nu este prea tânără pentru o astfel de sarcină? Și oare nu este sănătatea ei precară încă un obstacol?" A luat Biblia și a început să o răsfoiască. Pe ce verset i-au căzut ochii mai întâi?

"Ah, Doamne Dumnezeule, vezi că eu nu știu să vorbesc, căci sunt un copil. Dar Domnul mi-a zis: Nu zice: 'Sunt un copil', căci te vei duce la toți aceia la care te voi trimite și vei spune tot ce-ți voi porunci" (Ier. 1:6,7).

Nu a fost acesta un răspuns clar la frământarea launtrică a Mathildei? Dar ea i-a cerut lui Dumnezeu încă o confirmare și a deschis Biblia altundeva. Trebuie să notăm aici că nu a fost obiceiul ei să întrebe Biblia în acest fel atunci când căuta călăuzire într-o problemă. Și departe de ea gândul să recomande cuiva să facă acest lucru. În acest caz special, însă, a avut siguranța că are voie să

facă așa.

Pe care versete i-au căzut ochii? Au fost cuvintele din Ezech. 3:9-11: "Îți voi face fruntea ca un diamant, mai aspră decât stânca. Nu te teme și nu te speria de ei, căci sunt o casă de netrebnici! El mi-a zis: Fiul omului, primește în inima ta și ascultă cu urechile tale toate cuvintele pe care ți le spun! Du-te la prinșii de război, la copiii poporului tău: vorbește-le și, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta, să le spui: Așa vorbește Dumnezeu!"

Prin aceasta, viitorul Mathildei a fost hotărât! Și-a dedicat viața "prinșilor poporului ei." Ziua următoare a făcut vizita la închisoare pe care avusese de gând să o amâne și ea a devenit un moment crucial pentru cel pe care l-a vizitat. Desigur, tânăra nu bănuia încă cât de departe și cât de sus sau de jos o va duce misiunea ei.

Un an mai târziu se părea că sarcina nou preluată se apropie deja de sfârșit. Tatăl Mathildei a renunțat la postul său de guvernator al districtului Wasa. Familia s-a mutat din oraș la moșia Rabbelugn. Contactul cu "prietenii" Mathildei s-a putut continua numai prin scrisori. Dar acest lucru nu a fost suficient. În acest context, baroana a trebuit să plece la Helsingfors (astăzi: Helsinki) să-și trateze o durere de dinți. Un grup de deținuți a mărșăluit pe stradă. Mathilda i-a urmărit cu privirea. A trebuit să constate din nou: "Unor astfel de oameni trebuie să le duc vestea despre dragostea lui Dumnezeu în Cristos și despre libertatea pe care o dă Fiul lui Dumnezeu celor care cred în El!" Și-a făcut un plan îndrăzneț, pe care urma să-l ducă la îndeplinire Grotenfelt, procurorul general, omul cu cea mai mare autoritate asupra tuturor închisorilor din Finlanda.

Mathilda l-a căutat pe acest om important, s-a prezentat drept fiica fostului guvernator din Wasa și a îndrăznit

să-i ceară următorul lucru: "Dați-mi permisiunea să pot vizita mai multe închisori și penitenciare din Finlanda! Vreau să-i influențez pe deținuți pe plan spiritual, ca un prieten." Procurorul general a ascultat-o cu amabilitate și a vrut să știe ce crede tatăl ei despre această cerere. Mathilda a recunoscut că tatăl ei nu știe încă nimic despre planul ei. Dar în mod sigur nu va avea nimic împotriva, pentru că ea a putut să viziteze deja timp de un an închiisoarea din Wasa cu permisiunea lui.

Apoi, Grotenfelt s-a interesat de vârsta Mathildei. Când a aflat că nu are mai mult de 20 de ani, s-a încrunțat și a spus: "Nu e tocmai o vârstă înaintată!" La care răspunsul a fost: "Desigur, dar această greșală se corectează în timp de la sine." Apoi Grotenfelt a spus: "Tocmai datorită tinereții voastre sunt înclinat să vă împlinesc dorința. Dacă ați fi mai în vârstă, m-aș gândi mai bine; pentru că nu-mi cereți un lucru mic. Dar consider că peste două luni vă veți sătura de vizite în închisori și veți merge mai degrabă acolo unde sunt atrași cei de vârsta dumneavoastră, la baluri și la alte plăceri. Vă dau permisiunea cerută, oricum nu o veți folosi prea mult timp."

Mathilda a ținut cu mare bucurie în mână permisiunea acordată în scris, prin care putea să viziteze închisorile din Helsingfors, Abo, Tavastehus și Villmannstrand. Închisorile Finlandei se aflau mai ales în aceste orașe. I s-au dat și scrisori de recomandare către directorii închisorilor. În întreaga lume nu a existat un document pe care tânăra baroană von Wrede să-l considere mai important sau de o mai mare însemnătate! Procurorul general Grotefelt s-a înșelat: acele câteva luni pe care le-a prevăzut pentru ceea ce el a considerat că este un capriciu al tinereții au devenit o viață de om, plină de o slujire

dedicată și cu sacrificii a celor dezrădăcinați, închiși și exilați.

În Kakola, cea mai mare închisoare din Finlanda

Din activitatea neobosită și binecuvântată a Mathildei Wrede la care a împins-o dragostea lui Cristos, putem să amintim numai câteva episoade. Să o însoțim pentru început în cea mai mare închisoare a Finlandei: la Kakola în Abo, al doilea oraș ca mărime din Finlanda. Abo este numele suedez pentru orașul finlandez Turku (la Golful Botnic). Marea parte a populației din Turku-Abo a fost și este suedează.

În Vinerea Mare, statura înaltă și zveltă a tinerei de 20 de ani s-a oprit în fața porților mari și întunecate ale închisorii, care arăta ca o cetate dușmănoasă, de necucerit. În inima ei ardea dragostea Celui care a mântuit lumea murind pe cruce și care i-a împăcat pe oameni cu Dumnezeu. Pentru Mathilda, nimic nu se compara cu mărturisirea dragostei lui Cristos în acest loc celor care trăiau în închisoare.

I s-a permis să le vorbească tuturor deținuților în biserica închisorii. Prin naștere și convingeri ea a fost finlandeză, totuși limba finlandeză nu a stăpânit-o perfect. Cei care dețineau o poziție socială și erau educați, dintre care făcea parte și ea, vorbeau mai mult suedeza. Inima i-a bătut aproape să se spargă, atunci când a început să vorbească în finlandeză. Dar s-a liniștit tot mai mult. Dintr-odată nu i-a mai fost greu să se exprime într-o limbă pe care abia o folosise până atunci. I se părea de parcă altcineva îi puneă cuvintele în gură și vorbea prin ea. Mesajul ei a mișcat inimile celor închiși, dintre care mulți pe

viață. Mulți au plâns.

Dar tânăra nu a ținut numai o predică pentru toți. A intrat și în celule. I s-a părut un adevărat dar din cer faptul că, deși era prietenoasă din fire, a putut să stea acum înaintea acestor bieți oameni cu o adâncă compătimire și o dragoste sinceră. Așa cum avea să facă tot mereu, a încercat să ajungă la acele zone ale inimilor acestor oameni, cărora se părea că le este străin orice lucru nobil, spiritual și intelectual, în speranța că va descoperi totuși un dor și o sete după ceva mai înalt, după adevărata viață, după Dumnezeu. Și tot mereu a reușit în aceste căutări - a avut parte de roade dumnezeiești.

Mathilda a refuzat să ia cu ea un paznic, chiar și atunci când a intrat în celula unor deținuți care au comis fapte îngrozitoare. Directorii închisorilor i-au recomandat tot mereu acest lucru. Dar ea s-a dus chiar și la deținuții sălbatici și solizi, care ar fi putut aproape să o zdrobească cu pumnii lor și nu i-a fost frică deoarece s-a încrezut în Cel care a spus: "Eu sunt cu voi în orice zi." Nu i s-a clinitit nici un fir de păr de pe cap. În apropierea acestei fapturi angelice, feciorelnice și curate, mulți deținuți au simțit cu atât mai apăsătoare răutatea și întunericul ființei și ale faptelor lor. Unul din ei a spus cu mare durere: "Dacă aș fi făcut măcar o dată în viață un lucru bun, oricât de mic! Dar nu pot să-mi amintesc nimic de acest gen."

Pe acest om, Mathilda l-a ajutat într-un mod foarte neobișnuit să facă un lucru bun. Deținuții primeau în fiecare dimineață o cană mică de bere slabă, de care se bucurau foarte mult. Să auzim ce a cerut Mathilda: "Mi s-a uscat gâtul aici în închisoare. Dați-mi o înghițitură din cana dumneavoastră!" Ce, fiica guvernatorului din Wasa vrea să bea din cana unui deținut? Imposibil! De așa

ceva nu este capabilă arătarea aceasta dintr-o lume nobilă și răsfățată!

Dar Mathilda a insistat. Atunci, deținutul i-a întins cana neapetizantă și ea a dus-o la buze. Omul se luminează. O scurtă strălucire i-a înseninat fața. A găsit calea spre inima unui om complet amarât. Acum, Mathilda poate să-L mărturisească pe Isus Cristos, care îi invită pe oameni să bea de la El apa vieții veșnice, ca să-și potolească pentru totdeauna setea și dorul după libertate și bucurie.

În Kakola, Mathildei i s-a rezervat o cameră pentru vizite și discuții. La anumite ore stabilite, deținuții puteau să vină în această cameră ca să stea de vorbă cu ea. Ce multe mărturisiri s-au făcut acolo, câte poveri au fost aruncate! După ce a intrat, unul din deținuți a închis cu mare grijă ușa în urma lui. S-a asigurat că nu se uită nimeni prin gaura cheii. Apoi, s-a îndreptat spre Mathilda, i-a prins mâna gingașă cu palmele lui puternice și a întrebat-o cu voce tunătoare: "Este adevărat, este chiar adevărat că Dumnezeu vrea să mântuiască un păcătos atât de dezgustător, ca mine?" Aceasta a fost întrebarea pe care Mathilda o asculta cu cea mai mare plăcere din gura prietenilor ei închiși. Prin aceasta își dădea seama că rugăciunea ei pentru sufletele lor nu este zădărnica. Nu a obosit să-i vorbească omului despre dragostea Mântuitorului de pe cruce și despre promisiunile sigure ale Bibliei. Rugăciunea ei de mulțumire s-a înălțat spre cer atunci când a constatat: Prietenul meu a înțeles și a primit mesajul!

În Abo-Turku a existat și un castel vechi, în care au fost cazați temporar și deținuți. Și într-acolo și-a îndreptat pașii "îngerul deținuților." Într-o zi, Mathilda a căzut în timp ce urca treptele roase și și-a rupt piciorul. Nu a

dat atenție durerii, ci a ținut prelegerea plănuită. Apoi a coborât cu greu aceleași trepte și a șchiopătat până la trăsura care o aștepta în curtea castelului. Nu a vrut însă să fie dusă la medic, ci la Kakola. Acolo, patru deținuți își anunțaseră dorința să stea de vorbă cu ea între patru ochi. Nu avea voie să-i dezamăgească!

În cele din urmă, medicul a băgat-o în pat, certând-o cu asprime și interzicându-i să părăsească patul câteva săptămâni. S-a însănătoșit deplin în casa părintească, la Rabbelugn. Un gând a preocupat-o zi și noapte în tot acest timp: un număr de deținuți urmau să fie deportați în Siberia. Ce călătorie groaznică! Le promisese acestora să îi însoțească o bucată de drum până la Wiborg. Numai de s-ar însănătoși până atunci! Între timp însă, le-a scris scrisori prietenilor ei închiși și a tricotat de dimineța până seara fulare și manșete călduroase pentru cei care urmau să plece în Siberia.

Să dăm cuvântul unuia din deținuții de atunci și să-l lăsăm să descrie efectul pe care l-a avut apariția și vizita Mathildei în spatele zidurilor groase din Abo: "Îmi amintesc exact clipa când am văzut-o pentru prima dată în ușa celulei mele. A fost de parcă ar fi intrat lumina zilei, de parcă ar fi început să înflorească primăvara în mijlocul iernii pustii. Nici o rază de lumină, nici o scântie! Sufletul meu a fost gata să se stingă. Atunci a venit ea și a adus căldură, lumină și viață. Și vântul blând de primăvară a alungat norii negri care m-au amenințat cu moartea."

Dorința Mathildei s-a împlinit. În ziua deportării deținuților a fost suficient de refăcută încât să li se poată alătura - șchiopătând și cu ajutorul unui baston. Unii bărbați au fost trimiși ca și coloniști în Siberia, alții aveau ca țintă renumitele mine din Nerşisk. În Wiborg,

Mathilda a dat fiecăruia un cozonac cu stafide. Toți au fost închiși în închisoarea din loc. Atunci când un viscol întârziat a mai măturat încă o dată țara cu frigul lui mușcător, în închisoare s-a oprit căldura și deținuții au trebuit să suporte frigul. Mathilda i-a vizitat în celulele lor și a apărut fără palton. A vrut să fie încă o dată alături de cei cărora le-a purtat de grijă și a preferat să tremure de frig, decât să o invidieze cineva pentru paltonul ei călduros!

Aproximativ 70 de deținuți au mai văzut-o pe iubita lor "domnișoară Mathilda Wrede" intrând în celula lor. Ea le-a vorbit despre îndurarea lui Dumnezeu în Cristos, care ajunge și până în Siberia! A fost o despărțire cu multe lacrimi. Atunci, Mathilda le-a atras atenția asupra patriei veșnice, la Dumnezeu, de care au parte cei cărora Cristos le deschide poarta casei Tatălui.

Unul din deținuți i-a strigat binefăcătoarei lui cu vocea sugrumată de plâns: "Rămâi cu bine, tu, fiică iubită a patriei noastre, tu, singurul prieten adevărat al deținuților!" Pentru Mathilda, aceasta a fost o nouă hotărâre: "Atâta timp cât mă va ține Dumnezeu în viață, îmi voi dărui toată dragostea deținuților, celor mai nefericiți oameni!"

Cel mai frumos cadou

La 14 martie 1886, pe moșia Rabbelugn s-a sărbătorit ziua de naștere a Mathildei. În sala mare, masa a fost împodobită de sărbătoare. Când invitații s-au ridicat de la masă, baronul Wrede și-a invitat fiica la o plimbare. Druumul ales a dus după câțiva kilometri la o casă mare, goală, al cărui proprietar murise nu demult. Când cei doi s-

au aflat în fața casei, tatăl a spus: "Draga mea, acesta este cadoul meu pentru tine. Și-l dăruiesc ca să-l amenajezi pentru deținuții eliberați și pun în mâinile tale și ale fratelui tău Henric conducerea acestei case. Să dea Dumnezeu să fie un adăpost și un loc de salvare pentru mulți din prietenii tăi!"

Ce tată bun! Mathilda i s-a aruncat la piept. Nu ar fi putut să-i facă un cadou mai frumos! A mai durat un an întreg până au fost terminate toate pregătirile și a putut fi inaugurată casa, care a primit numele Toivola. A devenit locuința preferată a Mathildei, atunci când nu călătorea prin țară, la închisori. Casa avea și o gospodărie mare. Mathilda a trebuit, din păcate, să aibă mai multe experiențe dureroase: deținuților eliberați le venea adesea greu să se obișnuiască cu ordinea, și cu disciplina, și punctualitatea necesare în muncă. Singura soluție a fost ca aceeași tânără care a fost plină de dragoste și de dăruire în timpul vizitelor la închisoare, să trebuiască să le pretindă acum bărbaților să muncească. S-a întâmplat chiar ca aceștia să refuze o muncă pentru că ar fi fost sub demnitatea lor. Atunci, Mathilda înhâna singură un cal sau treiera ovăzul. De cele mai multe ori, vinovații își recunoșteau curând greșeala și veneau să-și ceară iertare de la binefăcătoarea lor.

Într-o noapte neagră de octombrie, stăpâna de la Toivola s-a trezit cu sentimentul straniu că ceva nu este în ordine. Împreună cu câinele ei de vânătoare, Lord a pornit în cercetare. A găsit numai un singur om. Unde erau ceilalți? După un timp a mai dat de doi oameni, beți criță. Dimineata, Mathilda a pus șeaua pe "Steaua", calul copilăriei ei și a plecat să-i caute pe ceilalți dispăruți. Pe rând i-a găsit pe toți în aceeași stare jalnică.

Astfel de evenimente triste nu au fost un lucru obiș-

nuit. Mulți din cei eliberați au folosit timpul petrecut la Toivola și s-au integrat acolo într-o viață și o muncă normală. Un astfel de om a fost ales într-o zi de baroană ca să o ducă cu trăsura într-o localitate mai îndepărată de unde trebuia să expedieze o sumă mai mare de bani. Înfațișarea lui nu trezea tocmai încredere. Drumul trecea printr-o pădure mare și neumblată. Brusc, vizitiul a pus întrebarea: "Este adevărat că aveți mulți bani la dumneavoastră?" Când răspunsul a fost "Da", a vrut să știe dacă domnișoarei Wrede nu îi este frică să călătorească tocmai cu el. Ea știe doar că, înainte, pentru câteva bancnote a atacat și aproape că a ucis oameni.

Răspunsul dezarmant al Mathildei a fost: "Aceste lucruri le-ați făcut înainte, când ați fost un om rău. Dar acum nu mai sunteți un om rău. Acum sunteți un alt om, un om pe care pot să mă bazez." A urmat o tăcere mai lungă, întreruptă de un hohot de plâns. Și apoi au urmat cuvintele din gura fostului bandit: "Are încredere în mine, are cu adevărat încredere în mine! Doamne Dumnezeule, vreau cu adevărat să devin și să rămân un om nou, ajută-mă!" Mathilda Wrede este un exemplu luminos, convingător pentru puterea încrederii, care poate să ridice oamenii căzuți.

Mathilda nu s-a putut ocupa tot timpul de Toivola. În 1888 a primit un permis gratuit pentru toate trenurile din țară și prin aceasta câmpul activității ei s-a lărgit și mai mult. A vizitat nu numai închisorile, ci și familiile deținuților, care locuiau adesea în ținuturi îndepărtate și pustii. Și acolo unde prietenii ei eliberați găseau o patrie nouă și un nou loc de muncă - acolo mergea și ea să-i vadă cu proprii ei ochi. Astfel încât fratele ei, care avea aceleași sentimente ca și ea, a preluat răspunderea pentru Toivola. Însă interesul ei nediminuat a fost în continuare

pentru locul care a constituit cândva cel mai frumos cadou de ziua ei.

Pe vremea aceea, capitala Rusiei a fost Petersburg. În anul 1890, în capitală s-a organizat un mare congres internațional al instituțiilor private de libertate, la care au participat mulți oameni din mai multe țări. Mathilda Wrede a făcut parte dintre delegați. Au fost multe prelegeri și discuții, s-au format diferite secțiuni și grupe de lucru. S-a așteptat cu mare interes discursul directorului instituției penitenciare din Franța. Tema lui a fost: "Tratarea deținuților irecuperabili." El a fost foarte elocvent în frumoasa lui limbă maternă.

Ideea principală a expunerii lui a fost: "Din păcate, există criminali irecuperabili. Ei se aseamănă cu bolnavii irecuperabili; în ceea ce-i privește pe aceștia, trebuie să renunțăm la orice speranță de salvare definitivă și de vindecare morală. Ei rămân o permanentă amenințare pentru societate. Acești oameni trebuie făcuți inofensivi." În ce trebuie să constea acest "făcut inofensivi" nu s-a afirmat clar. Primul vorbitor care a cerut cuvântul în discuția care a urmat a fost Mathilda Wrede din Finlanda rusească, pe atunci în vârstă de 26 de ani. Inima ei a fost prea tulburată de cele auzite, trebuia să vorbească. A luat cuvântul în franceză și, pe măsură ce vorbea, devenea tot mai sigură de limba pe care nu o stăpânea la perfecție.

Toți au admirat curajul acestei mici tinere. Ce le-a fost dat să audă ca replică la pesimismul birocratului suspus? O mărturie despre puterea mântuitoare a lui Dumnezeu, care pur și simplu nu-ți permite să abandonezi un om: "Există o modalitate prin care orice criminal poate să devină un alt om - chiar și cei care sunt numiți irecuperabili. Această modalitate este puterea lui Dumnezeu. Legile și regulamentele nu pot să schimbe inima

nici unui criminal, dar Dumnezeu poate. Sunt convinsă că trebuie să ne ocupăm mult mai mult decât până acum și mai ales de sufletele deținuților și de viața lor spirituală."

Prin aceasta, a afirmat principiul care a influențat de la început propria ei activitate printre deținuți. Puterea lui Dumnezeu - prin aceasta a afirmat cuvântul pe care se întemeia lucrarea vieții ei. Dumnezeu poate - Cristos înnoiește! Cât de des a putut să vadă schimbarea inimii unui om! Numai puțini din participanții la congres au înțeles și au împărtășit expunerea ei mișcătoare prezentată cu pasiune, dar aceștia s-au bucurat din inimă de mărturia curajoasă.

În "palatul de iarnă", acolo unde locuia țarul cu familia și cu înalții demnitari în timpul iernii, a fost organizată o mare recepție. Pe invitație era scris: "Doamnele în toaletă de seară." Aceste petreceri nu au fost deloc pe placul Mathildei Wrede și au fost opuse vieții ei simple. Faptul că recepția urma să aibă loc duminică, în "ziua Domnului", i-a îndârjit și mai mult opoziția. S-a dus la biroul congresului și a anunțat: "Baroana Wrede nu poate să participe la marea recepție de la palatul de iarnă." A fost sfătuită să-și schimbe atitudinea. I se rezervase un loc în imediată apropiere a țarului! Dar Mathilda nu s-a lăsat convinsă.

De fapt, de la începutul congresului a avut sentimentul neplăcut că este observată și urmărită permanent de un spion. Tot mereu a văzut un bărbat cu un fizic nu prea plăcut care părea că nu o scapă din priviri. Odată, acesta a vrut să o atragă într-o discuție despre deținuții politici din Finlanda, lucru pe care ea l-a refuzat. Individul neplăcut apărea însă tot mereu în apropierea ei, atât pe stradă, cât și la întruniri. Faptul că locuia în casa colonelului

Pașcov, care fusese exilat din patria sa pe motive de credință, faptul că ea - una din puținele femei la congres - și-a afirmat deschis și liber părerile, faptul că a refuzat invitația la masa țarului, toate acestea au fost pe vremea aceea în Rusia mai mult decât suficiente ca să o facă să fie suspectă.

Și alți participanți la congres, care au învățat să o prețuiască pe baroana Wrede, l-au observat pe bărbatul care căuta atât de evident să fie în apropierea ei. Au sfătuit-o să părăsească capitala cât se poate de repede și în taină, ceea ce a și făcut. A răsuflat ușurată când a văzut pe ferestra compartimentului de tren cum dispar în depărtare cupolele și turnurile capitalei.

Anul următor, Mathilda a vizitat o altă capitală europeană - fără să trebuiască să se teamă de un spion - Londra. Legat de această vizită, a cerut ministrului de interne să i se acorde permisiunea să viziteze toate închisorile din Anglia. Într-adevăr, a vizitat o serie de închisori și i-a impresionat pe deținuți prin relatările despre munca ei din Finlanda. A trebuit să participe și la întruniri în case particulare - mai ales în cercurile nobile. Printre alții, l-a cunoscut pe evanghelistul Radstock, despre a cărui activitate binecuvântată în Rusia am relatat pe larg într-un alt capitol al cărții. A petrecut mai multe săptămâni în casa de la țară a lui dr. Friedrich Wilhelm Baedeker, căruia i-a stat la dispoziție ca translator în timpul vizitelor lui în închisorile finlandeze. Și despre acest lucru puteți citi într-un alt capitol.

Mathilda Wrede a fost cât se poate de mulțumită de întreaga ei vizită în Anglia, dar a acumulat și foarte multă oboseală. În una din scrisorile scrise acasă, citim: "Efectiv am ajuns să fiu înspăimântător de slabă... Mi-e foarte dor să mă-ntorc acasă și să-mi revărs sufletul

peste toți cei dragi - liberi și închiși. Poate va trebui ca trupul să-mi fie frânt, ca să se poată întâmpla acest lucru. Dar nu-i nimic, dacă prin aceasta alții au parte de binecuvântări spirituale!"

Undeva în pustie

Cât de multe am mai putea povesti despre acei mulți ani în care Mathilda Wrede și-a revărsat viața într-o dedicare plină de dragoste față de Domnul și Învățătorul ei Isus Cristos și pentru frații și surorile ei din detenție! Uneori au fost perioade în care nu a putut să călătorească datorită bolii și a slăbiciunii fizice. Prințesa Lieven - care, la fel ca și colonelul Pașcov și contele Korff, a fost un membru viu și activ al mișcării de trezire evanghelică din Rusia - îi oferea vara cu bucurie câte un concediu de refacere în unul din cele mai frumoase palate ale ei. Cât de mult se bucura Mathilda de aceste săptămâni! Însă când venea toamna, baroana pleca de la minunata reședință princiară direct la Helsingfors, unde se aflau unele din închisorile pe care le vizita cel mai des. Acolo, își închiria de la conducătoarea Armatei Salvării din Finlanda, Hedwig von Haartmann, o cameră mică într-o stradă lăaturalnică.

Și din nou era în întregime la dispoziția deținuților. În acest timp, a luat și o hotărâre cu care nu au fost de acord majoritatea prietenilor ei bine intenționați, dar la care nu a renunțat. Din abnegație benevolă, Mathilda și-a impus aceleași rații alimentare din care trebuiau să trăiască și prietenii ei din instituțiile penitenciare. O astfel de rație consta aproximativ 32 de pfenigi pe zi. Un motiv pentru fapta ei a fost că putea să-i ajute pe alții mai mult pe plan

material, dacă cheltuia mai puțin pentru sine. Și celălalt motiv: a crezut că va avea un impact mai mare asupra deținuților dacă aceștia vor ști că nici ea nu trăiește mai bine ca ei. Totuși, ea nu s-a gândit și la faptul că mâncarea care se cumpără pentru o singură persoană nu este desigur nici la fel de bună, nici la fel de consistentă ca și cea cumpărată pentru mai multe sute de-odată.

Alternativ a avut parte de bucurii și dezamăgiri din partea celor cărora le-a purtat de grijă. Nu putem să prezentăm alte evenimente distincte în această privință. Însă vrem să mai relatăm pe scurt despre călătoriile și vizitele deosebite care, pe măsură ce Mathilda Wrede a înaintat în vârstă, au constituit o parte tot mai importantă a vieții ei. Ea nu s-a considerat obligată numai față de activitatea ei principală - ajutorul și permanenta grijă pentru deținuți -, ci a crezut că este de datoria ei să viziteze și familiile deținuților și să le povestească despre copiii lor. Și pentru că mulți din deținuții eliberați începeau o viață nouă - adesea în ținuturi mai puțin umblate -, ea călătorea și acolo, ca să vadă cum o duc. Să o însoțim puțin în aceste călătorii!

Ea coboară din tren în gări izolate. Uneori trebuie să-și continue călătoria într-o trăsură primitivă - adesea adânc în pădure. Ca fiică a unui guvernator și moșier, ea este relativ bogată. Iar prietenii ei și alții, care vor să participe la munca ei, îi umplu tot mereu brațele, astfel încât să poată ajuta acolo unde întâlnește lipsuri și sărăcie. O familie a ajuns într-un mare necaz. Multă îngrijorare provoacă mai ales vaca bolnavă. Țăranul și soția lui epuizată se minunează numai cum se pricepe nobila domnișoară Wrede și la animale bolnave și ce sfaturi bune știe să dea.

Cât de bineprimită este Mathilda la niște țărani

bătrâni din pustietatea finlandeză! Pe fiul lor, care a ucis un om în delirul provocat de febră, l-a vizitat adesea în Kakola. Acum le aduce salutări de la el și apoi povestește și povestește, mai întâi tatălui, pe care îl întâlnește cosind, apoi mamei. Este emoționant ce spune femeia: "Când fiul nostru era încă mic și trebuia să meargă tot drumul lung până la școală, îi dădeam întotdeauna mâncare pentru drum. Acum este în școala lui Dumnezeu, asta este o școală aspră și grea. Dar mă rog în fiecare zi la bunul Dumnezeu, ca fiul nostru să ajungă totuși să cunoască călăuzirea și voia Lui. Când va fi învățat totul, îl vom avea din nou aici cu noi. Dar acum vreau să vă dau puțină mâncare pentru drum, împreună cu salutările noastre pentru fiul nostru." Apoi îi spune câteva versete biblice, pe care Mathilda trebuie să i le repete fiului; căci Cuvântul lui Dumnezeu este cea mai bună mâncare pentru drum.

Mathilda întâlnește tot mereu foști deținuți din Kakola. Unul stă tocmai în fața casei lui și unge cu gudron o roată de căruță. Imediat aruncă roata, se năpustește cu mâinile întinse spre trăsura Mathildei, o ia pe vizitatoare în brațe și o duce triumfător în casă, unde se află soția lui cu copilul. Plin de bucurie strigă: "Acum pot să v-o arăt în sfârșit pe binefăcătoarea mea, cea mai bună prietenă a deținuților!" Mathilda trebuie să guste tot ce se găsește mai bun în gospodărie. Trebuie să vadă și să admire fiecare mînz și fiecare vițel, chiar fiecare găină. Și o face din toată inima.

Un fost deținut, un bărbat cu statură de Hercule, a devenit în Kakola un prieten deosebit al Mathildei. Acum locuiește din nou în vechiul lui ținut, unde îl vizitează "îngerul deținuților." El a chemat și alți foști deținuți. Un mic grup așteaptă pe peron să o întâmpine pe Mathilda

când coboară din tren. Bărbații așteaptă mai întâi ca trenul să plece mai departe, apoi își smulg căciulile de pe cap și întind mâinile spre ea. La casa omului, cafeaua se servește toată ziua oricui dorește să o vadă pe domnișoara Wrede. Pentru noapte, i se pregătește cea mai bună cameră. Înainte, în camera aceea se plănuiau și se puneau la cale tot felul de lucruri rele și nelegiuite. Cine are o fire mai sensibilă decât cea a Mathildei, probabil nu ar putea să adoarmă amintindu-și de trecut. Ea însă doarme adânc și în pace sub paza lui Dumnezeu.

Dimineața următoare află, profund mișcată, că somnul ei a fost păzit și de gazdă. Bărbatul cu statură de Hercule spune: "Am dormit toată noaptea în fața ușii dumneavoastră. Ce-i drept, nu a existat nici o primejdie. Dar atunci când îmi faceți onoarea să dormiți sub acoperișul meu, pentru mine este o problemă de onoare să înlătur chiar și cea mai mică posibilitate să vi se clintească un fir de păr de pe cap."

Ușile se închid și se deschid din nou

Activitatea binecuvântată a Mathildei Wrede, pe care am încercat să o descriem puțin, s-a continuat până în anul 1913. Nu a dus niciodată lipsă de opoziție. Unora nu le-a convenit că prin ea, lumina Evangheliei a ajuns în casele și inimile întunecate ale deținuților. Alții, mai ales directorii și funcționarii din închisori, nu au văzut cu ochi buni atunci când unele nereguli, cum ar fi îngrijirea medicală și secția de bolnavi, sunt făcute publice prin critici. Unele lucruri au fost îmbunătățite. Dar au existat și mânie și resentimente din partea celor cărora nu le plăcea să audă astfel de critici.

Mathilda a lucrat cel mai mult în Abo. În locuința directorului a avut întotdeauna rezervată o cameră mică în care putea să locuiască în timpul vizitelor ei și chiar să stea de vorbă cu deținuții. Odată, această cameră nu i-a mai stat la dispoziție. Mult mai gravă a fost însă o dispoziție pe care a dat-o directoarea închisorii: "Baroana Wrede poate să discute cu deținuții numai în prezența unei a treia persoane." Baroana nu a putut nicicum să accepte așa ceva. Ea a afirmat: "Ceea ce le spun deținuților se poate striga fără frică în piață și poate fi supus judecării întregii lumi. Însă acești oameni nefericiți nu trebuie să fie niciodată obligați să-și descarce inimile și să-și spună problemele în prezența unei a treia persoane."

"Prietena deținuților" a fost separată de prietenii ei! Porțile au rămas închise. Aproape toată presa finlandeză a protestat împotriva comportamentului directoarei de închisoare și a fost de partea Mathildei Wrede. Însă activitatea ei s-a continuat printre familiile deținuților și printre cei eliberați.

Durerea Mathildei a fost mare. Însă mult mai multe griji și probleme au venit peste ea și peste oamenii multor popoare prin izbucnirea primului război mondial în 1914. Cât de mult o îndurera ceea ce vedea zilnic de la fereastra locuinței ei din Helsingfors: mulțimi de tineri finlandezi care trebuiau să plece să lupte pentru Rusia! Toată ființa ei era pentru instaurarea și menținerea păcii între oameni, iar acum ura și discordia dezbinau popoare întregi. Cât de rău îi părea și de cail - căci iubea mult animalele - pe care îi vedea în fața cazarmii și care erau destinați pentru front. Mathilda se ducea zilnic acolo, mângâia animalele și era convinsă că ele înțeleg cumva cuvintele ei pline de dragoste.

Vremurile au devenit tot mai grele. În anul 1917, în

Rusia a izbucnit revoluția. Țarul Nikolai al II-lea a fost obligat să abdice în timpul așa-numitei revoluții din februarie. În revoluția din octombrie a aceluiași an, bolșevicii, sub conducerea lui Lenin, au pus mâna pe putere. Noua conducere a recunoscut mai întâi independența Finlandei, pe care finlandezii o proclamaseră în 1917. Dar, cu ajutorul bolșevicilor ruși, și în patria Mathildei Wrede a izbucnit curând teroarea roșie, căreia i s-au opus "albii." Un război civil groaznic amenința să distrugă noul stat liber. Cu ajutorul nemților, renumitul general Mannerheim a putut totuși să pună capăt războiului roșu. Urmările războiului mondial și ale războiului civil s-au mai văzut însă încă mult timp în țară.

Sănătatea Mathildei nu a fost în această perioadă foarte bună. Dar și mai mult a suferit sufletul ei datorită multelor nenorociri, și a necazului, și a sărăciei. Apoi, însă, a fost recunoscătoare și s-a înviorat când s-a apucat de sarcinile vechi și noi. Cele vechi au constat din faptul că a putut să-și viziteze din nou deținuții. În Kakola mulți deținuți au fost eliberați, alții așteptau încă o amnistie generală. La locuința Mathildei a apărut o dispoziție prin care era rugată să-și reia vizitele în închisoare. O scrisoare cu 725 de semnături personale îi cerea: "Veniți repede! Vă așteaptă cu dor: semnatarii din Kakola." Când a apărut apoi în închisoare, a avut parte de o primire copleșitoare. Trei sute de deținuți au fost aliniați și au întâmpinat-o cu cântece.

Când s-a anunțat și s-a aplicat amnistia generală, locuința Mathildei nu s-a mai golit de atâtea vizite. Prin naștere și prin apartenența politică, ea făcea parte din "albi", în timp ce mulți din prietenii ei anteriori și actuali au trecut de partea "roșilor." Unii au primit chiar roluri conducătoare. Pe lângă aceștia, Mathilda a pus câte o

vorba bună pentru "albi" care au fost închiși și dintre care făceau parte și prietenii și rudele ei. Atunci când o anumită doamnă, care purta și ea numele de Wrede, a cerut permisiunea să-și viziteze soțul închis, i s-a spus că în situația prezentă acest lucru nu este posibil. Era o rudă foarte îndepărtată a Mathildei. Însă s-a revenit asupra cererii ei. I s-a explicat că poartă numele de Wrede și "de dragul acestui nume binecuvântat" - acestea au fost cuvintele conducătorului "roșilor" - i se permite să facă vizita!

În anul 1922, baroana, foarte solicitată fizic și spiritual în ultimii ani, a primit o nouă sarcină. Încă mai avea capacitatea de a învăța și de a face din lipsa altora propria ei lipsă. Mii de refugiați din Rusia bolșevică au început să se reverse în Finlanda. O dată cu ei a venit și multă sărăcie. Pentru Mathilda a fost clar: trebuie să pui mâna și să ajuți! Nu i-a păsat că unii oameni i-au reproșat că sacrifică putere, energie și dragoste pentru dușmanii ruși, care nu le merită. Dar a întâlnit și finlandezi înțelegători care au sprijinit-o în activitatea ei.

Munca ei anterioară printre deținuții din închisori, căreia i s-a dedicat zeci de ani la rând, s-a redus însă tot mai mult. Întinzându-se în vârstă și cu o sănătate tot mai subredă, nu a mai putut să se ocupe tot mereu de alte noi destine omenești și să-și deschidă sufletul pentru acești oameni așa cum o făcuse înainte. Însă nu a renunțat la prietenii ei dinainte, din care majoritatea erau acum liberi. Pentru ei, ușa a fost mereu deschisă. A fost întotdeauna gata să îi ajute cu sfatul și cu fapta, la fel ca înainte și poate că cel mai mult prin discuțiile între patru ochi. Acestea îi făceau cea mai mare plăcere, în cadrul lor putea să se manifeste cel mai mult întreaga putere a personalității ei.

Călugării din Valamo

Pentru întregirea tabloului activității din ultimii ani de viață, trebuie să mai relatăm despre o activitate foarte deosebită a creștinei evanghelice Mathilda Wrede. Este vorba de activitatea ei pentru călugării unei mănăstiri greco-catolice de pe insula Valamo din lacul Ladoga, care a aparținut pe vremea aceea Finlandei, dar care a trebuit cedată Rusiei în anul 1944. Aceștia au aflat despre munca ei activă pentru refugiații ruși și au vrut să o cunoască personal pe această nobilă prietenă a oamenilor și să-i mulțumească. Mathilda a participat la una din slujbele lor religioase. Chiar dacă aceasta nu a fost pentru ea o formă bisericească și liturgică foarte familiară, ea s-a bucurat totuși de cântările călugărilor. A fost impresionată și de modul în care de-a lungul secolelor, generațiile de călugări harnici au transformat insula neprimitoare într-un adevărat paradis. Agricultură și creșterea animalelor erau prospere.

Călugării i-au destăinuit vizitatoarei că sunt apăsați de un mare necaz. Se țineau strict de vechile reguli, conform cărora marile sărbători creștine, mai ales Paștele, trebuiau sărbătorite după învechitul calendar iulian. Noul guvern finlandez ordonase însă că toți credincioșii ortodocși din Finlanda trebuie să preia calendarul gregorian. În viața spirituală a Mathildei, aceste forme exterioare nu au jucat nici un rol, dar ea și-a dat seama că prietenii ei, călugării, sunt apăsați de o adevărată problemă de conștiință.

De aceea, a mijlocit din toate puterile pentru ei. Ea fost de părere că libertatea credinței, garantată de constituția finlandeză, trebuie să le asigure călugărilor specificul și regulile lor deosebite. S-a adresat printr-un me-

moriu chiar și Ligii Națiunilor din Genf, precursoroarea "Națiunilor Unite" de azi. L-a rugat și pe cunoscutul episcop luteran suedez, Nathan Soderblom, să reprezinte interesele călugărilor de la lacul Ladoga. Mai ales a încercat să influențeze guvernul finlandez și să-l determine să fie mai mărinimos. Totul a fost în zadar. Majoritatea călugărilor au renunțat până la urmă singuri la vechile reguli, dar au mai rămas 30 de călugări care au trebuit să ia calea exilului spre Serbia. Mathilda, căreia boala de inimă îi făcea tot mai multe probleme, a ajutat la organizarea călătoriei lor.

În dormitorul ei a păstrat o amintire vizibilă de la călugării din Valamo. La ultima ei vizită în mănăstire a primit din partea acestora un cadou deosebit, anume, propria ei piatră funerară. A vizitat cimitirul cu mormintele călugărilor. Toate erau la fel. Pe o mică movilă verde se afla o piatră gri, șlefuită de apele lacului Ladoga, cu scurta inscripție "Iobagul lui Dumnezeu" și dedesubt numele celui decedat. Modul în care se concepea Mathilda Wrede pe sine însuși în adâncul ființei ei era redat clar și exact în cele trei cuvinte scurte "iobagul lui Dumnezeu." A cerut o astfel de piatră și a primit-o într-o cutie mare la scurt timp după întoarcerea ei la Helsingfors. Piatra a stat într-un fotoliu lângă patul ei până când a devenit singura podoabă de pe mormântul ei.

De două ori Crăciun

Din multele lucruri deosebite din viața Mathildei face parte și acesta: în ultimele ei săptămâni de viață a fost ferm convinsă că va pleca în patria cerească în noaptea de Crăciun a anului 1928. Înainte ca scurta noastră re-

latare să confirme presimțirea ei, să sărbătorim împreună cu ea un Crăciun anterior în închisoarea din Kakola.

La fel ca pentru fiecare deținut, și pentru domnișoara Wrede se coace o pâine albă de Crăciun. Aceste pâini sunt aproape singurul lucru care amintesc în închisoare de Crăciun. Mathilda, încărcată cu broșuri și felicitări de Crăciun, își face rondul prin închisoare în Noaptea de Ajun. În acest timp este chemată la patul unui muribund, peste care se apleacă și în a cărui ureche rostește cuvinte clare și simple despre vestea Crăciunului. Îi spune că această veste îi este adresată lui personal și deținutul își mișcă buzele albastre. Deci înțelege ce i se spune.

În celula unui tânăr miroase pestilențial. Cu două zile în urmă, i-a aruncat paznicului o farfurie de mazăre în față. Ca pedeapsă, nu i s-a mai curățat celula. Faptul că aerul este înăbușitor, nu o oprește pe Mathilda să intre în celulă. Deținutul vrea să știe: "Credeți că Dumnezeu poate și vrea să-i ajute pe toți oamenii, deci și pe mine?" Ea nu face nimic cu mai multă bucurie decât să confirme că Dumnezeu este, într-adevăr, gata să facă acest lucru. Deținutul: "Atunci vă rog să îngenunchiați și să vă rugați pentru mine!" Faptul că a îmbrăcat o rochie nouă pentru sărbătoare nu o oprește pe baroană să împlinească rugămintea și să îngenunchieze pe podeaua îngrozitor de murdară și să se roage. Deținutul spune cu vocea tulburată: "Acum pot să cred și eu că Dumnezeu mă iubește și că pot să devin și eu un om nou."

Și acum, cea mai originală întâmplare! Un deținut, pe nume Bjornklund, fuge prin celulă agitând un cuțit de pantofar. La terminarea lucrului, nu i s-a putut lua cuțitul. El amenință: "Încă azi va muri un om în Kakola!" Vizitatoarea nu-l ocolește nici pe acest om. Ea îl roagă să-i dea totuși cuțitul. Refuzul este categoric: "Nu, am

jurat să nu dau cuțitul până nu omor pe cineva. Nu spuneți dumneavoastră tot mereu că trebuie să-ți ții cuvântul dat?"

Este amuzant modul în care s-a încheiat o discuție între cei doi. Iată finalul: Bjornklund nu trebuie să-și calce cuvântul. Nu renunță la cuțit, dar îi îngăduie Mathildei să i-l ia, deschizându-i pumnul, deget cu deget. Ca toți ceilalți, aude și el urarea "Sărbători fericite!" și răspunde: "Și dumneavoastră Sărbători fericite!" Da, se petrec lucruri stranii în Noaptea de Ajun în închisoarea din Kako-la. Doar este sărbătoarea dragostei!

Și acum să ne întoarcem la Crăciunul anului 1928, în care "îngerul deținuților" și-a încheiat călătoria pământescă. Știm ce a preocupat-o pe Mathilda Wrede până în anul 1927: acțiunea pentru prietenii ei călugări. Boala de inimă și insuficiența respiratorie s-au agravat. În vara anului 1928 a mai avut parte să-și viziteze încă o dată familia la țară. Cu cât se înainta mai mult în toamnă, cu atât mai mult vorbea cu o presimțire luminoasă că va pleca în patria cerească în Ziua de Crăciun. Despre locul în care va ajunge, a spus: mă așteaptă multă muncă. Nici nu mi-ar place dacă Dumnezeu m-ar pune într-un colț să cânt la harpă!"

Gândurile ei pline de speranță s-au îndreptat tot mai mult spre sarcinile, și muncile, și noile posibilități de slujire pe care le are pregătite Dumnezeu pentru copiii Lui și în cealaltă lume. De exemplu, a sperat ca acolo să se continue rugăciunea de mijlocire.

În ziua de 24 decembrie au mai vizitat-o mulți oameni. S-a bucurat de fiecare în parte și de grădina de flori în care s-a transformat camera ei. Duhul i-a fost absolut clar și lucid. Desigur, a fost foarte slăbită, dar nimic nu a indicat sfârșitul ei apropiat. Când insuficiența respi-

ratorie s-a agravat și mai mult, i s-a administrat un calmant și a adormit. S-a mai trezit încă o dată la miezul nopții și a întrebat-o pe prietena care o veghea: "Crezi că mai este cineva atât de fericit ca mine?" A întins mâna spre prietena ei. Apoi a stins singură lampa și camera a rămas în întuneric. Curând, sufletul ei a plecat ușor și în pace în veșnicie. Nimeni nu știe ora exactă.

Ziua de 29 decembrie a fost ziua înmormântării. Dintre multele necrologuri, cel al unui fost deținut politic a fost probabil cel mai cald și mai impresionant: "În închisoare, Mathilda Wrede a fost duhovnicul atât al criminalilor, cât și al deținuților politici. A fost pentru toți la fel de necesară, la fel de dragă. Am înțeles-o pentru că a fost a noastră. Pe sicriul tău se află acum nisip uscat și flori frumoase. Acesta este un simbol al vieții tale. Ai avut de ales între flori și nisip și ai ales nisipul, deșertul nisipos al necazului și vinovăției umane și toată viața ta ai sădit trandafiri în acest deșert."

Jenny Eugenia de Mayer născută în 1865

Scurtă biografie

În finlandeza Mathilda Wrede am ajuns să cunoaștem un martor al lui Isus Cristos și un mesager al lui Dumnezeu care a avut o muncă deosebită: ea a dus în închisorile patriei ei, Finlanda rusească, multor oameni lumina vieții, prin faptul că a mers la ei cu mărturia despre mântuirea prin Fiul lui Dumnezeu și cu ajutorul practic al dragostei pline de înțelegere. I s-a conferit titlul de onoare de "prietenă" și chiar mai mult, de "înger al deținuților." În ultimul capitol al cărții noastre ajungem să cunoaștem în persoana lui Jenny E. de Mayer o altă femeie care a fost aleasă și trimisă pentru o lucrare unică. A putut să îplinească un lucru pe care nici un bărbat - și nici o altă femeie - nu l-a făcut înainte sau după ea: să-L mărturisească pe Cristos și mântuirea Lui mahomedanilor din ținuturile orientului îndepărtat rusec. Așa cum inima Mathildei Wrede a bătut pentru deținuți, tot așa inima ei a fost larg deschisă pentru oamenii islamului.

Ea și-a desfășurat activitatea grea și solicitantă în Rusia țaristă. În plus, a reușit să ajungă până la Dșidda, în Arabia, portul destinație al celor care călătoreau la Meca, cel mai sfânt loc al lumii islamice. Aproape că rămâi cu răsuflarea tăiată citindu-i cartea de mult epuizată "O martoră a lui Isus Cristos în vechea și noua Rusie - întâmplările și experiențele trăite de o soră a Crucii

Roșii." Nu știu nici un alt om care să poată povesti ceva asemănător cu cele povestite de ea. Înainte să aflăm alte detalii captivante, să aruncăm o scurtă privire asupra întregii ei vieți.

Jenny Eugenia de Mayer s-a născut în Petersburg, capitala de atunci a Rusiei, în anul 1865 (ziua și luna nu ni s-au păstrat). Familia ei a fost de origine baltică și, deci, germană. A fost cel de-al doilea copil al consilierului de stat imperial rus, dr. C. de Mayer, fondatorul spitalului evanghelic și a casei surorilor de caritate din Petersburg. Părinții au fost credincioși. La vremea lui, prin profesorul de pian, tatăl a fost condus la Cristos, student fiind la Dorpat. Mama, care a fost credincioasă de copil, a fost influențată spiritual în mod hotărâtor de bunica ei profund evlavioasă. În casa bunicii a locuit cunoscutul predicator Johannes Evangelista Gossner (1773-1858) în timpul cât a stat la Petersburg între anii 1820-1824.

Într-un alt capitol al acestei cărți am relatat despre trezirea din anii 1870 din cercurile aristocrate din Petersburg, al cărui instrument binecuvântat a fost englezul lord Radstock. De această mișcare a fost influențată profund și familia de Mayer. Tatăl s-a implicat cu mare bucurie în această trezire. Creștinii ruși evanghelici, printre care colonelul Pașcov și contele Korff, cât și prințesa Lieven și Gagarin, au fost prietenii lui personali. Un alt prieten a fost și evanghelistul de origine germano-engleză dr. Friedrich Wilhelm Baedeker, care a vizitat adesea Petersburgul și căruia i-am dedicat un capitol separat al cărții noastre. Copiii dr. Mayer, deci și Jenny, cântau pe atunci în rusește cântările evangheliștilor americani Moody și Sankey.

În Petersburg, Jenny s-a dedicat pentru început studiului: canto, muzică și pictură, iar mai târziu a studiat

medicina la Berlin și Lausanne. A studiat mult, dar nu și-a dat examenele. A lucrat în Paris în laboratorul renumitei Universități de la Sorbona. În timpul șederii în Roscoff, pe coasta bretonă, femeia de 30 de ani a trăit o convertire "minunată", așa cum a descris-o ea însăși. A avut o fire iute și aceasta a împins-o să plece imediat pe câmpul de misiune și anume în Armenia. A plecat la Constantinopol, dar s-a îmbolnăvit acolo. S-a refăcut în Elveția. Aristocrații ruși, din care făcea parte și familia ei, își puteau permite unele lucruri.

În Elveția, Jenny de Mayer a trăit pentru prima dată o experiență care avea să se repete mai târziu în viața ei de credință și slujire. A auzit în lăuntrul ei o voce foarte clară, despre care a înțeles că este vocea lui Dumnezeu și care îi dă o călăuzire directă. În rugăciune, l-a întrebat pe Dumnezeu: "Ce să fac cu noua mea viață, acum, după convertire?" Ca răspuns a auzit cuvintele: "Am să te trimit la criminalii din Siberia!" Nu s-a gândit niciodată la o sarcină atât de grea, dar reacția ei a fost clară și hotărâtă: "Am primit această chemare ca din partea lui Dumnezeu, cu supunere."

Să observăm pe scurt câteva lucruri despre primirea călăuzirii divine prin voci lăuntrice. Aceasta nu este o regulă despre modul în care poți afla clar voia lui Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu din Biblie, discuțiile cu frații și surorile în credință, evaluarea calmă și obiectivă a situației - acestea sunt adesea căile prin care ne vorbește Dumnezeu. Însă uneori, se poate să se întâmple ca în cazul lui Jenny de Mayer. Dar trebuie să-i cerem întotdeauna lui Dumnezeu să ne păzească să nu ascultăm de propriile noastre voci și dorințe și să le confundăm cu ceea ce are să ne spună Dumnezeu.

Ochii lui Jenny s-au îndreptat spre Sahalin, insula exi-

laților și a deportaților de lângă coasta Siberiei. Dar nu putea să plece acolo pe cont propriu. S-a întors la Petersburg și s-a alăturat "Asociației de infirmiere a Sfântului Eugen", un fel de departament al Crucii Roșii ruse, a cărei uniformă a îmbrăcat-o. A absolvit un curs de asistență medicală pentru a putea acorda și ajutor medical.

Drumul spre Sahalin i s-a deschis efectiv în luna octombrie a anului 1899. La început, a construit acolo un cămin pentru copiii deportaților, copii de care părinții sau mamele necăsătorite nu puteau sau nu voiau să se ocupe. Apoi a însoțit cu scopul de a acorda ajutor medical un transport de 200 din cei mai răi criminali în pădure, la tăiat de lemne. În cele din urmă, a înființat un cămin de muncă, în care cei eliberați după ispășirea pedepsei puteau să câștige în mod cinstit un salariu și prin aceasta să aibă asigurat strictul necesar pentru trai.

Războiul ruso-japonez din anii 1904-1905, care s-a sfârșit cu înfrângerea armatei ruse și cu cedarea insulei Sahalin Japoniei, pus capăt lucrării sorei Jenny. În Moscova a găsit un alt mare câmp de lucru, în special în cartierele sărace. A înființat un orfelinat și o casă pentru fetele cu probleme morale și s-a ocupat de băieții care cerșeau pe stradă. În timpul unei călătorii în Anglia a juns să-l cunoască pe renumitul misionar printre mahomedani, dr. Samuel Zwemer și l-a auzit vorbind despre islamism - aceasta a însemnat o nouă viziune pentru sufletul ei. A văzut imensul orient îndepărtat rusesc, cu milioanele de mahomedani, ca pe câmpul ei de misiune. Așa cum a auzit înainte chemarea lui Dumnezeu să plece la Sahalin, tot așa a primit și acum o siguranță launtrică fermă: noul meu loc de slujire de la Dumnezeu sunt mahomedanii din Asia Centrală. Într-adevăr, drumul ei s-a îndreptat într-acolo. Din propriile ei relatări deosebit

de vii și captivante a diferitelor întâmplări și experiențe ca mesager al Bibliei vrem să povestim în continuare câteva evenimente uneori incredibile, dar care s-au petrecut totuși întocmai.

Timp de 5 ani, după revoluția și războiul din Rusia, anume între 1917-1921, Jenny de Mayer a trăit în străinătate, cel mai mult în America. În ciuda noului regim comunist și a pericolelor care o așteptau, ea s-a hotărât să se întoarcă în patria ei și pe fostul ei câmp de slujire printre mahomedani. Din 1922 până în 1935 a stat în Uniunea Sovietică, din care cinci ani și jumătate în libertate și opt ani și jumătate în închisoare. Vom relata pe scurt și despre această perioadă. Calea pământească a lui Jenny de Mayer s-a sfârșit în Canada, unde a emigrat după ce și-a părăsit definitiv "mатушка Rusia" - mama Rusia, așa cum își numesc rușii cu drag patria lor. În Toronto a putut să-și slujească încă în multe feluri frații de credință ruși care, asemenea ei, au ales Canada drept noua lor patrie.

Din epilogul cărții ei, "O martoră a lui Isus Cristos în vechea și noua Rusie", aflăm că Jenny de Mayer mai trăia încă în septembrie 1947. Pe atunci, avea 82 de ani. Cercetările noastre despre anul plecării ei în patria cerească au rămas, din păcate, fără rezultat.

Prin Turchistan: primele opriri

Activitatea lui Jenny de Mayer printre mahomedani a avut loc în ultimii ani ai Rusiei imperiale (țariste). Turchistan este o altă denumire pentru Asia Centrală rusească de atunci. Astăzi (1990), acest ținut este împărțit între Republicile Sovietice Kirchiză, Uzbekă, Turkmenă

și, parțial, Republica Sovietică Cazacă. Să o lăsăm mai întâi pe Jenny să relateze pe scurt despre situația geografică și istorică de atunci:

"Asia Centrală rusească sau Turchistanul rusesc se întinde de la Marea Caspică până la granița de vest a Chinei. La sud se învecinează cu Persia, Afganistan, Kafiristan și Kașgar. Emiratul Buhara cât și Hanatul (tot un fel de emirat) Hiva lângă lacul Aral au fost pe vremea călătoriei mele autonome, deși se aflau sub protectorat rusesc.

Acest întreg ținut al Asiei Centrale a fost cucerit de Rusia între anii 1865-1885 și a fost inclus apoi în Imperiul țarist. Guvernul rus a asigurat populației de aproximativ 8-10 milioane de mahomedani deplina libertate a credinței, cât și a obiceiurilor și tradițiilor. De aceea, bisericii ruse i s-a interzis orice fel de propagandă religioasă printre popoarele islamice."

În vara anului 1909, sora Jenny a început să răspândească Sfânta Scriptură în mai multe limbi până în vestul Siberiei, pentru început timp de numai 6 săptămâni, ca mesager independent al Bibliei, nu ca misionară care aparține de o anumită societate misionară. În acest scop, cumpăra cărțile din Moscova de la sediul Societății Biblice Britanice și pentru Străinătate. Cu mulțumiri aduse lui Dumnezeu și cu multe experiențe s-a întors la Moscova după încheierea călătoriei. A fost fericită că Dumnezeu i-a dat darul să lucreze cu mahomedanii. În toamna aceluiași an, dr. Samuel Zwemer i-a ceut să trimită un raport despre islamismul din Rusia pentru Conferința mondială a misiunii printre mahomedani, ținută în India. Pe atunci, ea s-a ocupat pe larg de problema islamismului din imensa ei patrie.

Urmează acum propriile ei cuvinte despre anul 1910:

"În acest an, mi-am început activitatea efectivă de mesager al Bibliei și anume în Uzbekistan, care cuprinde azi părți din Samarkand, Ferghana, Tașkent și Emiratul Buhara. Circumstanțele care mi-au permis să răspândesc pe parcursul mai multor ani sămânța bună a Cuvântului lui Dumnezeu pe acest mare câmp încă părăginit al țărilor mahomedane au fost următoarele: că nu am depins de nici o societate biblică rusă sau străină, ci că am călătorit ca persoană particulară absolut independentă pe cont propriu și că am avut prieteni personalități suspuse. Mulțumită interesului lor pentru munca mea, funcționarii nu au putut să-mi oprească activitatea."

Prima oprire a fost în orașul uzbek Buhara, unde se afla palatul emirului și în care existau multe moschei. Consulului rus, care i-a cerut să-l viziteze la biroul lui, i-a arătat valorosul ei document. A fost împuternicirea înnoită anual, emisă de guvernatorul Moscovei, valabilă pe întreg teritoriul Rusiei, de a împărți Bibliei și fragmente din Biblie peste tot și în orice limbă care i se pare necesară. Faptul că în timpul acestei activități apărea tot mereu în uniforma respectată a Crucii Roșii din Rusia a ajutat-o să înfrângă suspiciunea și să i se deschidă ușa spre inimile oamenilor.

Din Buhara, a călătorit cu o căruță închiriată prin deșert spre orașul Karși. Acolo, sora Jenny a găsit un adăpost destul de bun într-un caravanserai. Când a oferit pe stradă și în cafenele broșuri și Testamente, a atras desigur multă atenție asupra ei. Locuitorii, printre care și respectabilii mulahi mahomedani cu bărbi albe (preoți și învățați), nu au mai văzut niciodată așa ceva: o femeie albă, străină, singură, neînsoțită de un bărbat și care împarte literatură! În cele din urmă, i-au mai rămas două Testamente în limba persană, pe care mulți o cunoșteau

în acea regiune a Turchistanului. Jenny s-a rugat în inima ei să ajungă pe mâna cui trebuie.

A avut impresia că așa s-à și întâmplat. Pe unul a pus mâna un negustor din bazarul oriental, care a privit-o provocator cu ochii lui negri pe ciudata străină. Se părea că-l interesează foarte mult cartea. Mult mai simpatic i s-a părut un negustor încă foarte tânăr, care a întrebat-o: "Este aceasta "injel", adevărata Evanghelie?" - "Sigur că da", a fost răspunsul. "Există numai o singură Evanghelie. Dumnezeu a trimis-o ca să-i învețe pe oameni despre Isus Cristos, Domnul cerului și al pământului, pentru ca cei păcătoși să creadă în El și prin jertfa Lui să primească iertarea și viața veșnică."

Tânărul și-a apăsât cu respect cartea pe buze și pe frunte. Apoi, ținând-o cu ambele mâini, a privit-o cu ochi strălucitori pe femeie: "De mult doresc să știu ce conține, de fapt, Evanghelia." Jenny a sperat că el va citi cartea. A putut numai să se roage pentru el - și a și făcut-o -, ca să i se deschidă ochii în timp ce citește și să-L primească pe Fiul lui Dumnezeu ca Mântuitor și Domn.

În genul ei de lucrare, care a constatat din răspândirea seminței Cuvântului lui Dumnezeu, nu a putut să se bazeze pe roade vizibile imediat. A fost adesea întrebată cu o curiozitate normală care a fost rezultatul slujirii ei în condiții atât de deosebite. Răspunsul ei a fost: "Nu există rezultate vizibile, palpabile. Totuși, un lucru este clar: anume, că voia lui Dumnezeu a fost împlinită. Harul și îndurarea Lui au fost vestite la aproximativ 25.000 de criminali de pe insula Sahalin, cât și multor mahomedani, printre care miilor de pelerini în călătoria lor spre Mecca, care au avut mult de suferit străbătând distanțe nesfârșite. Atât la Sahalin, cât și pe vapor (despre care vom afla mai târziu), suflete aflate în căutare au fost

îndrumate spre Cel care vindecă inimi frânte, luminează firi închise și care 'face totul nou' chiar și în cei mai abjecți oameni."

"Du-te la Patta Hissar!"

Următoarea oprire din călătoria de-a lungul și de-a latul Turchistanului a fost vechiul oraș Samarkand, renumit prin vechiul și pitorescul cartier oriental plin de minunate moschei și alte clădiri frumoase. Jenny și-a oferit cărțile în bazar și în cafenele și a fost uneori atrasă în discuții de persoane de obicei prietenoase, pe parcursul cărora a răspuns la întrebări și L-a mărturisit pe Isus ca fiind Calea, Adevărul și Viața. Ea spune despre șederea ei că a fost "binecuvântată și îmbucurătoare." La sfârșitul celei de-a două săptămâni s-a întâmplat din nou să audă clar în lăuntru ei o poruncă: "Du-te la Patta Hissar!"

Mai auzise cândva numele acestui loc, dar nu știa nimic mai mult despre el. S-a interesat la poștă unde se află Patta Hissar și cum se poate ajunge acolo. A aflat că este în sudul Emiratului Buhara, pe malul râului Amu Daria și că drumul până acolo este greu și plin de primejdii. Nu era o veste foarte încurajatoare. Dar a fost sigură în continuare că este chemată de Dumnezeu. De ce vrea însă Domnul ei să meargă tocmai acolo, ei bine, acest lucru trebuia să i-L spună la fața locului. Partea ei era să asculte.

Poșta rusească asigură o legătură cu Patta Hissar. La fiecare 50-60 de kilometri existau stații, adevărate mici cetăți cu ziduri înalte, fără nici o fereastră, în schimb prevăzute cu creneluri. Poștașii ruși din regiunea absolut mahomedană nu erau de invidiat pentru slujba lor. În

călătoria ei, care trebuia să dureze șase, șapte zile, sora Jenny a dat odată peste un vizitiu beat criță, care a mânat caii cu o viteză nebună pe un drum în pantă. Spre propria ei surprindere, s-a trezit exclamând o propoziție învățată de la mama ei: "Veniți, dragi îngeri, și țineți tare de roțile din spate!"

Au ajuns cu bine la câmpie. Trăsura a trecut cu bine și de un râu umflat. În fața unui alt râu au trebuit însă să capituleze și să se întoarcă la ultima stație pe care o părăsiseră în urmă cu șase ore. Dar, până la urmă, au trecut și de acest râu. Jenny s-a odihnit în zece, chiar doisprezece din stațiile de poștă. A folosit ocazia pentru a sta de vorbă cu localnicii care sufereau datorită izolării lor de lume. Nu a lipsit mărturia clară despre Isus. Unui om, care a recunoscut sincer că planificase să se sinucidă a doua zi, i-a putut arăta calea spre Cel care iartă păcatul, curăță inima și poate să "facă totul nou."

În timpul călătoriei, mâncarea pentru oameni și cai a fost puțină. Dar și această săptămână de lipsuri și primejdii a luat sfârșit și au ajuns cu bine la Patta Hissar. Micul oraș se afla aproape de granița cu Afganistanul. Într-un caravanserai, Jenny s-a întâlnit și cu afganistani, lucru pe care și-l dorise de mult. A avut la ea cărți în limba lor, cărți care - după ce și-au învins suspiciunile - au dispărut în ranițele lor de călătorie. Jenny și-a spus plină de încredere: "Acum este treaba lui Dumnezeu ca Biblia, Cuvântul Lui, să intre în Afganistan, țara până acum închisă pentru Evanghelie."

O dată pe săptămână, în Patta Hissar acosta un vapor cu aburi, care pleca după două ore mai departe. Atunci când sunetul strident al sirenei a vestit acest eveniment, lui Jenny i-a fost imediat clar că trebuie să călătorească înapoi cu acest vapor. S-a îmbarcat repede împreună cu

micul ei bagaj. În acest timp, i-a atras atenția un grup de oameni care așteptau răbdători în arșița să li se permită să urce la bord. Cu energie a intervenit să se pună capăt așteptării lor chinuitoare. A aflat astfel că era vorba despre pelerini care se întorceau din pelerinajul lor la Mecca, orașul sfânt al mahomedanilor. Ei se întorceau acum acasă, la căminele lor situate undeva în Asia Centrală rusească. Jenny a văzut pentru prima dată în viață astfel de oameni și, într-un fel, a fost impresionată de disponibilitatea lor evlavioasă de a face o călătorie atât de lungă și de obositoare la Mecca și care îi costa pe cei săraci foarte mulți bani.

Să o lăsăm pe ea să ne relateze: "Această întâlnire cu pelerinii de la Mecca nu a fost pentru mine o întâmplare trecătoare; pentru că am înțeles din tot sufletul meu, cu mintea clară și cu voința trează, că această întâlnire a fost planuită de Dumnezeu ca să fac loc în viața și în slujirea mea pentru pelerinii mahomedani. Am fost gata să ascult chemarea. Începând de atunci, am vrut să aștept călăuzirea ulterioară pentru această slujire până atunci necunoscută, dar care se încadra atât de minunat în munca mea în rândul mahomedanilor din Asia Centrală rusească. Am fost gata să slujesc nu numai prin vorbe și cărți, ci și prin acte de caritate și prin dragostea creștină față de aproapele."

Printre pelerinii la Mecca

Jenny de Mayer și-a continuat activitatea de răspândire a Scripturii de-a lungul și de-a latul Turchistanului. În același timp a căutat o posibilitate de a obține un post de soră medicală a Crucii Roșii rusești pe unul din marile

vapoare cu care obișnuiau să călătorească supușii ruși mahomedani în pelerinajul lor spre Mecca. Ea a oferit ajutor medical și de îngrijire pentru bătrâni, neputincioși și bolnavi. Dar, la început nu a reușit să obțină un astfel de post. Ce a făcut mai departe, să o lăsăm să ne povestească chiar ea:

"Am adresat președintei Asociației noastre a infirmierelor Sfântului Eugen rugămintea să mă ajute în încercările mele și să mă sprijine pe lângă compania maritimă. Cu influența ei, această scumpă prietenă credincioasă m-a ajutat timp de 14 ani să intru prin uși aparent închise ermetic: pe insula Sahalin și în Asia Centrală. Autoritatea ei, cât și prestigiul ei de doamnă la curtea maiestății sale țarina-mamă, au fost cheia folosită de Dumnezeu pentru a deschide multe lacăte. Am sperat ca și de această dată intervenția ei pe lângă conducerea florei să aibă succesul scontat."

Speranța lui Jenny nu a fost în van. A fost acceptată ca asistentă medicală pe vasul "Ierusalim" cu care călătoreau mulți pelerini. Vaporul pleca din Odesa, la Marea Neagră. Ținta călătoriei pelerinilor era Sevastopol. Să o lăsăm pe sora Jenny să ne descrie în ce lume pestriță a intrat:

"În portul din Sevastopol i-am văzut pe toți: prietenii mei dragi din Asia Centrală. Ce lume pestriță formau! Toți erau însuflețiți de o singură dorință, să ajungă la ținta călătoriei lor - Mecca, locul de naștere a profetului Mahomed, cel mai sfânt loc al islamului. Majoritatea erau bărbați mai în vârstă, dar mai erau și un număr de femei și câțiva copii. Erau reprezentate aici toate țările Asiei Centrale: Uzbechistan, Kirchistan, Hanatele Buha-ra și Hiva, Turchistan, Kașgaria, Persia, Afganistan, dar și tătari de pe Volga, din Siberia și Ural, cât și munteni

din Caucaz. Se adunaseră de săptămâni în Sevastopol și acum năvăleau din barăci spre vapor.

În prima mea călătorie cu vaporul au fost în jur de 1.000 de pasageri. De îndată ce mi-a fost posibil, am coborât ca să fac cunoștință cu pelerinii. Le-am explicat faptul că fac călătoria împreună cu ei ca să le îngrijesc bolnavii. Mi s-a răspuns prietenos, deja din cauză că aveam pe braț sau pe șorț semnul Crucii Roșii, pe care unii îl cunoșteau din spitalele rusești din Turchistan. Pentru mine, a fost o mare bucurie să pot purta cu mine printre acești oameni acest semn scump."

Crucea este doar un semn categoric creștin. Curând, toți pelerinii de la Mecca au știut că printre ei se află o creștină care le îngrijește bolnavii. A fost o mărturie fără cuvinte, dar care a predicat cu putere. Jenny nu ar fi putut oricum să rezolve mare lucru prin cuvinte; căci cum ar fi putut să vorbească și să înțeleagă toate limbile și dialectele care se roteau în jurul ei?

Călătoria cu vaporul s-a încheiat la Dșidda, la Marea Roșie. Pelerinii trebuiau să parcurgă cei 95 km de acolo până la Mecca pe pământ - de obicei cu trenul. Jenny nu mai putea să-și însoțească prietenii; căci nici un om care nu este musulman nu poate să calce în locul prea sfânt al islamului. După prima călătorie cu vaporul la Dșidda, au mai urmat imediat alte două. Mai multe mii de bărbați și femei au avut posibilitatea să participe la 8 noiembrie la ziua de Corban Bairam, sărbătoarea jertfei. La două săptămâni după această dată începea călătoria de întoarcere a pelerinilor.

În timpul absenței pelerinilor, viața echipajului, din care făcea parte și Jenny de Mayer ca asistentă medicală, s-a scurs liniștită. Marinarii și ofițerii plecau cu bărcile în căutarea colarilor albi, pe care sperau să-i poată vinde în

Odesa. O mare sperietură a provocat o telegramă din Mecca, aducând medicilor de pe vas vestea că în ziua plecării pelerinilor a izbucnit holera. Mulți au căzut victimă moliemei încă la mal, unde au fost lăsați cei grav bolnavi, cât și în micul lazaret al vasului de care a avut grijă sora Jenny și care a fost mereu arhiplin. Cu unii dintre muribunzi a mai putut să se roage înainte de deces. Ei, care au fost obișnuiți să strige numai către Alah, au fost încredințați acum Tatălui lui Isus Cristos și milei Lui.

În total, Jenny a petrecut trei luni printre pelerini. Nu a putut să fie un martor al Domnului ei prin vestirea Cuvântului. Și totuși, a fost plină de recunoștință pentru lucrarea unică pe care nu a făcut-o nici un alt creștin înaintea ei: "Duhul lui Dumnezeu mi-a spus că binecuvântarea Lui este peste mine că mă va conduce și în continuare pe calea pe care merg sub călăuzirea Lui. Mi-am dat seama de multe ori că, pentru acești mahomedani, prezența mea, ajutorul meu, simpatia pe care le-am arătat-o, chiar simplul fapt că simțeau că cineva este la dispoziția lor, nu au fost în zadar! Ei au simțit adesea această influență binefăcătoare, cu toate că acest 'cineva' a fost un ucenic hotărât al Domnului, al cărui semn îl purta clar pe piept.

În această apropiere neobișnuită de sufletul mahomedan am putut să recunosc o călăuzire deosebită a Domnului. Activitatea mea a fost prima încercare de acest gen și Dumnezeu a ales pentru împlinirea ei una din slujitoarele Lui care a fost aparent cea mai puțin capabilă pentru aceasta."

Însă în Jenny de Mayer a rămas un anumit sentiment de nemulțumire. I-ar fi plăcut mult mai mult ca, în locul a ceea ce a făcut și experimentat, să fi putut trăi mai

mult timp printre mahomedani ca să poată astfel să exercite o influență mai eficientă asupra lor. Atunci ar fi putut poate să prezinte și o mărturie clară despre Cristos. Dar acest din urmă lucru este până azi atât de greu de realizat printre mahomedani și sunt atât de puține roade vizibile. Dar apoi, privind în urmă, s-a minunat și a mulțumit din nou că tot ce a trăit a fost totuși posibil să se întâmple.

Samaritean milostiv în Dșidda

După întoarcerea acasă, sora Jenny și-a reluat călătoriile în Turchistan. Dar i-a fost clar că anul următor - 1913 - trebuie să se întoarcă din nou în Arabia. A făcut-o, dar de data aceasta nu ca asistentă medicală pe vapor. Ci a călătorit mai întâi în Anglia și Elveția - unde a participat la Zürich la Conferința mondială a școlilor duminicale, ca delegată a Turchistanului - și de acolo prin Cairo a ajuns la Dșidda. Spre deosebire de anul precedent, s-a îngrijit să aibă rezerve mari de literatură creștină în limbile arabă și uzbekă și părți ale Bibliei în diferitele limbi ale țărilor din care proveneau pelerinii care se strâneau în Dșidda. Un mare obstacol a fost pentru ea faptul că nu a cunoscut limba arabă; într-un oraș arab ca Dșidda ar fi fost un mare avantaj dacă ar fi stăpânit limba. Cu unii pelerini din Asia Centrală rusă, de care s-a ocupat în special și de data aceasta - după ce ajungeau la Dșidda și înainte să plece acasă, locuiau în mari hanuri pentru pelerini -, a putut să vorbească într-o măsură oarecare în limbile lor.

Planul lui Jenny a fost următorul: să organizeze un dispensar și o farmacie pe perioada călătoriilor pele-

rinilor și a Coran Bairamului. Prietenii ei din Cairo au aprovizionat-o din belșug pentru această lucrare: cu medicamente, bandaje și diferite instrumente. Și-a găsit un loc unde să găzduiască și, într-un alt loc, camere pentru dispensar și farmacie.

Tot orașul s-a minunat de sora Jenny! Ea era singura femeie din Europa! În portul de la Marea Roșie trăia, cei drept, un grup de bărbați europeni, mai ales consulii diferitelor țări europene, dintre care făceau parte Rusia și Germania. Dar aceștia nu-și aduseseră cu ei soțiile în oraș, datorită temperaturilor foarte ridicate.

Sora Jenny a putut să lucreze trei luni. Nu a dus lipsă de pacienți. După cum știm, activitatea ei a avut drept principal obiectiv pelerinii călători, dar au venit la ea și mulți oameni din oraș sau a fost chemată în casele lor. Printre aceștia au fost și familii bogate și suspuse. Dar săracii au fost mult mai mulți. Când vizitatoarele - pacienții au fost aproape numai femei - își descriau bolile printr-un potop de cuvinte, Jenny nu înțelegea adesea nici un cuvânt. De aceea i s-a părut ca o a doua minune a vorbirii în limbi prin Duhul Sfânt - după cea din Ziua de Rusalii din vremea apostolilor -, faptul că până la urmă tot reușea să înțeleagă despre ce este vorba. Ea scrie:

"Faptul că am putut să rezolv 1.030 de cazuri de boală trecute în registru, dintre care numai unul singur mi-a adus reclamații din vina mea, se poate înțelege numai dacă acceptăm că Dumnezeu mi-a dat capacitatea să înțeleg și să folosesc o limbă care mi-a fost complet necunoscută."

Mai departe: "De regulă, foloseam după-amiezile ca să fac vizite soțiilor funcționarilor turci sau arabi (Arabia se afla pe atunci sub dominația turcă). Mă duceam însă

la ele numai când eram invitată. Faptul că nu cunoșteam araba vorbită curent și nici termenii medicali în această limbă, făcea să-mi fie aproape imposibil să discut cu bolnavii. Dar aveam întotdeauna la mine o mulțime de broșuri în limba arabă pe care li le dădeam. De obicei, le primeam cu plăcere și într-un fel oarecare reușeam să creăm o atmosferă binevoitoare, chiar de simpatie. Sunt ferm convinsă că aceste biete suflete înrobite au simțit în ciuda tuturor obstacolelor exterioare că prima femeie 'albă' cu care au avut de-a face, a fost prietena lor care le-a vrut binele."

Chiar și în Mecca?

Atunci când broșurile și fragmentele din Biblie amenințau să se epuizeze, prin poștă soseau tot mereu noi provizii din Cairo și din Port Said din partea Societății Biblice Britanice și pentru Străinătate și de la editura Misiunii Țara Nilului. Aceste pachete nu au fost niciodată cenzurate sau vămuite. Odată, însă, când au sosit două lazi în regim de marfă, au aterizat direct la vamă. Și biroul de cenzură s-a ocupat de ele. Au fost trimise mai departe kadiului, judecătorul. Acesta a fost îngrozit de conținutul lor și i-a spus lui Jenny: "Ce, așa o cantitate mare de literatură creștină și atât de aproape de Mecca și până și Evanghelia! Nu pot să vă permit să păstrați aceste cărți și să le răspândiți printre mahomedani. Nici nu mai încapе vorbă. Trebuie să trimit totul la Mecca, sfatului preoților și să întocmesc un raport. Ei trebuie să hotărască ce este de făcut."

Părerea sorei Jenny, care, conform obiceiului ei, simțea peste tot călăuzirea lui Dumnezeu, a fost: "Acum

urmasu să intre mai multe sute de Evanghelii și de Psalmi în cetatea islamului și mâinile mahomedanilor trebuiau să le ducă acolo! Scopul pe care ni l-am propus și pentru care ne-am rugat, agentul Societății Biblice și cu mine, a fost atins. Fără îndoială că o parte din cărți, a căror citire era interzisă mahomedanilor, au trecut din mână în mână prin birouri și case particulare. Poate au fost citite numai din curiozitate, dar și atunci Duhul Sfânt este la lucru. Nu am sperat niciodată să pot pune o Evanghelie în mâinile unuia din preoții islamului și încă în centrul Meccăi. Dumnezeu a știut acest lucru și de aceea a îngăduit această ciudată potrivire de situații."

După câteva săptămâni, kadiul a trimis Psalmii înapoi. Aceștia puteau fi împărțiți. Evangheliile au fost reținute la Mecca.

O vreme, sora Jenny a frământat o idee foarte ingenioasă. Îi ajunsese la urechi zvonul, că femeile pelerine din Asia Centrală rusească pe care le-a tratat în Dșidda, ar vedea cu ochi buni continuarea unui astfel de tratament și la Mecca. Jenny l-a pus pe un cunosător excelent al limbii arabe să scrie o cerere către autoritățile din Mecca, pentru a i se permite să viziteze și să lucreze în Mecca. Destinatarul cererii a fost inspectorul general al direcției sanitare din Orașul Sfânt al mahomedanilor. Pentru ea, a fost important să fie recunoscută de autoritățile turce și arabe drept un ucenic al lui Isus, care intra în Mecca în această calitate, pentru a asista medical femeile bolnave.

Ceea ce dorea sora Jenny li s-a părut oficialităților din Mecca de-a dreptul monstruos. O femeie din Europa, care este o creștină convinsă și un ucenic al lui Isus, vrea să "dea buzna" în Locul Sfânt al islamului! Așa au interpretat ei scrisoarea. Sora de Cruce Roșie a primit vizita

unui trimis, care i-a transmis porunca de a părăsi Dșidda cu primul vapor în direcția Suez. El a spus: "Sunteți o creștină și o misionară și porunca este deosebit de clară. Este definitivă."

S-a mai reclamat faptul că Jenny de Mayer a activat ca "doamna doctor", fără să aibă o diplomă de medic, nici una rusească, nici una turcă. În această privință, Jenny a încercat să-l liniștească pe trimis: se gândește să revină la anul în Dșidda și atunci primul lucru va fi să le arate autorităților sanitare din Mecca o diplomă! Puțin înainte de Crăciunul anului 1913, când a plecat spre Cairo și s-a întors în Turchistan, a făcut-o cu convingerea launtrică: "Doamne, Îți încredințez ție în întregime desfășurarea ulterioară a lucrurilor."

În ciuda războiului, încă o dată în Dșidda!

Ceea ce a sperat Jenny de Mayer pentru anul următor - 1914 - s-a întâmplat cu adevărat: a mai călătorit încă o dată la Dșidda, deși între timp izbucnise deja primul război mondial! Cu pașaportul ei rusec a mai putut să facă această călătorie. Însoțitorii ei din timpul călătoriei pe Marea Roșie au fost doi fii ai unuia din cei mai înalți demnitari ai lumii islamice, ai califului din Mecca. Cuvântul arab "calif" înseamnă "sublim" și este titlul urmașilor lui Mahomed. La fel ca tatăl lor, amândoi fiii purtau acest titlu. În special unul din ei, Abdulah, a stat mult de vorbă cu sora Jenny. Desigur că a fost foarte fericit de această posibilitate.

Cu ocazia unei opriri a vaporului într-un port mic al peninsulei Sinai, locuitorii satului le-au adus plini de respect celor doi tineri califi o oaie, ca dar de onoare. Jenny

a văzut acest lucru și s-a gândit ce cadou să le facă și ea. A ales doisprezece mici broșuri în arabă, le-a legat cu o panglică de mătase și a rugat-o pe "maiestatea voastră" - cum trebuia să se adreseze cu respect - să accepte micul cadou. Prințul l-a primit cu politețe și prietenie și titlurile broșurilor au constituit temele discuției mai lungi care a urmat imediat după aceea despre probleme legate de credință. Este din nou uluitor și unic în fața cui și unde a putut Jenny de Mayer, martorul lui Isus Cristos în lumea mahomedană, să-și prezinte mărturia!

De data aceasta, șederea ei în Dșidda a durat numai trei săptămâni. Jenny a simțit peste tot o mare reținere, chiar respingere. Totul a fost complet diferit față de anul precedent. Nu a putut să-și desfășoare nici activitatea medicală. Impresiile ei au fost: "Am știut că, de data aceasta, în Dșidda, sunt o europeană condamnată dinainte. Când, unde și prin cine voi primi oare lovitura de grație?" Consulul rus a sfătuit-o foarte clar: "Plecați cât se poate de repede de aici!" Nu a vrut să plece imediat, pentru că nu se știa vinovată de nimic. Până la urmă, s-a îmbarcat totuși pe un vas și a primit de la un alt pasager, care a fost singurul bărbat european la bord, informația că uciderea ei de către fanaticii mahomedani a fost un lucru hotărât; din fericire, prin plecarea ei le-a luat-o înainte.

Ajunsă la Cairo, Jenny l-a căutat imediat pe dr. Samuel Zwemer și pe soția lui. Acesta i-a ascultat cu atenția relatarea despre cele întâmplate. Apoi a formulat o idee foarte originală: "L-ați întâlnit pe califul Abdulah. El a auzit din gura dumneavoastră Evanghelia. Să-i trimitem la Mecca o minunată Biblie în limba arabă. Da, Biblia va ajunge în inima islamului!"

Planul a fost imediat dus la îndeplinire. Pe prima

pagină au scris cu litere arabe frumoase urarea ca destinatarul să fie binecuvântat din belșug la citirea Cuvântului sfânt al lui Dumnezeu, "în amintirea femeii creștine care a călătorit în compania maiestății voastre la Dșidda."

Propria concluzie a serei Jenny despre "aventura ei arabă" a fost: "O dată cu trimiterea Bibliei la Mecca s-a încheiat acțiunea-Dșidda pe care am îndrăznit-o cu Dumnezeu. Este absolut sigur că această Biblie, cel mai bun dar, a ajuns în mâinile califului Abdulah. Ea a fost scopul prezenței mele în Dșidda și valoarea și sensul prezenței mele acolo a fost să-L apropii cât se poate de mult pe Domnul Isus de inimile mahomedanilor."

Dorul după Rusia

Despre perioada următoare avem numai o notă scurtă a lui Jenny de Mayer: "După ce am părăsit Egiptul în toamna anului 1914, am petrecut următorii ani din timpul războiului parțial în Rusia (Turchistan), parțial în Elveția și în Statele Unite ale Americii." A mai fost încă cetățean rus și a fost legată cu toată inima ei de Rusia și de poporul rus. Da, a fost năpădită chiar de dorul de casă, ceea ce a determinat-o să scrie următoarele:

"În 1921, planul meu de a mă întoarce în Turchistan a fost gata. Însă familia și prietenii m-au sfătuit să renunț, pentru că este prea periculos și pe motivul că, oricine poate părăsește acum Rusia bolșevică pentru a fugi în străinătate. Dar eu mă simțeam atrasă într-acolo cu toată ființa mea, căci simțeam că acolo îmi este locul și acolo speram, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-L slujesc și în continuare la fel cum am făcut-o înainte de revoluție.

Nu am renunțat la gândul să-L mai mărturisesc totuși încă o dată pe Cristos înaintea mahomedanilor din Asia Centrală rusească și aceasta cu toate că știam la ce persecuții se expun acolo, ca de altfel în toată țara, creștinii adevărați. Am fost conștientă că, mai devreme sau mai târziu, în Rusia sovietică voi fi și eu privată de libertate. Am ales deci de bună voie și conștientă această cale de loc ușoară."

Într-adevăr, în luna mai a anului 1922, venind din India, care pe atunci mai era încă o colonie britanică, Jenny de Mayer a trecut granița rusească și a ajuns la Așhabad în Turkmenia. Conform propriilor ei cuvinte, i-a fost foarte clar că prin aceasta "s-a închis în spatele meu o ușă de fier."

Ce s-a întâmplat în toți anii care au urmat cu sora Jenny în "spatele ușii de fier" nu putem să prezentăm în detaliu - oricât de mișcătoare ar fi cele întâmplate. Nu ne permite spațiul pe care-l avem la dispoziție. Averea rusească și-a pierdut-o din cauza revoluției și a devalorizării banilor, dar a mai avut în străinătate o avere moștenită. Din această avere, sora ei i-a trimis din când în când o sumă de bani, pe care a și primit-o de cele mai multe ori și din care a putut să-i ajute chiar și pe alții.

Prin faptul că a fost mutată tot mereu în alte închisori sau - într-o libertate relativă - a fost deportată când într-un loc, când într-altul, familia ei i-a pierdut uneori urma. Dar apoi s-a întâmplat ceea ce ne relatează chiar ea prin cuvinte de recunoștință: "Scumpa mea soră din Anglia, doamna Howe, a aflat în cele din urmă cu mare greutate locul unde mă aflam și mi-a trimis prin Crucea Roșie din Moscova bani, provizii și cărți." Biblia ei în limba engleză a rămas tot timpul la ea și a putut să-și manifeste puterea divină alinându-i și întărindu-i pe oameni.

14 ani sub stăpânire sovietică

În cei 14 ani, pe care Jenny de Mayer i-a trăit sub stăpânirea sovietică după întoarcerea ei benevolă în Rusia, autoritățile statului, mai ales securitatea, a suspectat-o drept "antirevoluționară" și "propagandistă religioasă." Tot mereu a fost supusă la interogatorii, tot mereu a fost înghesuită cu mulți alți deținuți în celulele închisorilor. Dumnezeu a păzit-o de maltratări corporale. - Că a fost supusă multor atacuri, a recunoscut ea însăși de mai multe ori în biografia tipărită.

Un exemplu:

"Trebuie să recunosc că multele interogatorii chinuitoare în miez de noapte m-au apăsât și m-au înfricoșat. Am suferit sub sentimentul presiunii și a tensiunii interioare, care s-au manifestat prin vise urâte și coșmaruri." Trupul și nervii au avut adesea de suferit: "Trei luni de singurătate absolută și umezeala rece a pereților pe care se prelingea apa m-au sleit de puteri și interogatoriile nocturne care-mi atacau nervii au avut ca urmare că am suferit de migrene îngrozitoare. Mi-am pierdut somnul și de mai multe ori, când directorul a inspectat noaptea celulele, m-a găsit tremurând și scâncind de durere."

O dată a scris: "Această celulă a fost cel de-al 49-lea loc unde am ajuns să locuiesc de când am fost închisă și în timpul lunilor pe care le-am petrecut aici nu am văzut nici o altă față decât cea a asistentului sanitar, a paznicilor și a directorului închisorii." Singurătatea a fost soarta de care Jenny a avut tot mereu parte. O altă soartă a fost să împartă celula cu mai multe sau mai puține femei, printre care a întâlnit uneori mai multe bestii care au copleșit-o pe ea, creștina evlavioasă și femeia cultă, cu cuvinte murdare și tot felul de injurii. În astfel de cazuri,

Dumnezeu i-a dat însă darul să rămână liniștită și plină de dragoste. Aceasta a avut ca urmare faptul că unele deținute violente care o înjurau au devenit mai liniștite, s-au schimbat și s-au deschis pentru vestea despre Cristos, pe care Jenny îndrăznea tot mereu să o mărturisească.

Să ascultăm din nou propriile ei cuvinte: "Deși am fost o deținută închisă, am fost, totuși liberă să arunc sămânța bună și să împlinesc astfel sarcina Stăpânului meu. Am putut să mărturisesc despre El și chiar să citesc Evanghelia cu voce tare, în ciuda interdicției din partea conducerii închisorii. Domnul se pare că a oprit conducerea să mă împiedice să le slujesc astfel pe celelalte deținute." Când a fost încă o dată transferată într-un alt loc, una din deținutele care au rămas în urmă a spus - Jenny a aflat ulterior aceste cuvinte: "Prin tovarășa Mayer a fost printre noi Isus Cristos."

La începutul acestui capitol am aflat deja că sora Jenny nu a fost tot timpul închisă, ci că a trăit și în libertate. Aceasta nu a fost însă o libertate așa cum o înțelegem noi, care să-i permită să-și aleagă singură domiciliul sau munca. A fost vorba de un fel de exil sau de deportare într-o anumită regiune a Rusiei. În acest timp a putut să locuiască de câteva ori în propria ei casă și să îngrijească florile și mica grădină de legume. În astfel de cazuri se vorbea despre "coloniști." O dată a avut voie chiar să-și aleagă locul unde să fie deportată. A ales un sat din Urali, în a cărui apropiere locuiau menoniți de origine germană.

Jenny de Mayer nu a mai ajuns la mahomedanii pe care i-a iubit. Numai o singură dată a fost închisă împreună cu o femeie mahomedană de vază, care a fost mai târziu condamnată la moarte de tribunalul din Mos-

cova. După cele câteva săptămâni petrecute împreună în celulă, Jenny a avut speranța, chiar siguranța, că mărturia ei despre Cristos a fost binecuvântată pentru această deținută și că lucrarea credinței începută în inima ei a ajuns să fie desăvârșită.

Indiferent care a fost soarta sorei Jenny pe parcursul celor 14 ani, mărturia ei repetată mereu cu recunoștință a fost: "Am simțit prezența lui Dumnezeu. Zi de zi am primit de la El puterea de care am avut nevoie."

În cele din urmă, spre sfârșitul toamnei anului 1935, Jenny de Mayer a primit vestea că poate să-și părăsească oricând locul de deportare - Melitopol pe malul Mării Negre - și că are voie să călătorească oricând dorește la Moscova, în libertate. De acolo poate să plece la rudele ei, care trăiau atunci în vestul Europei. Abia mult mai târziu a aflat că își datorează eliberarea intervenției personale a unui conte englez, Earl Buxton. Acesta a fost rugat de prietenii Misiunii londoneze, care cunoșteau și prețuiau activitatea lui Jenny de Mayer de răspândire a Scripturii în Asia Centrală rusească, ca, în timpul vizitei sale la Moscova, să intervină pe lângă Stalin în favoarea curajoasei martore a lui Cristos.

În încheiere, să o lăsăm încă o dată să ne relateze cu propriile ei cuvinte: "Am fost întrebată adesea cum înțeleg eu faptul că Dumnezeu, Domnul, pentru care am înfruntat pericolul unei arestări, m-a lăsat atât de mult timp în mâna dușmanilor Lui. Pot să mărturisesc plină de bucurie și mulțumire că am acceptat întotdeauna calea Lui și că nu l-am reproșat niciodată modul în care m-a călăuzit. Suferința nu a fost pedeaspă, ci a slujit numai ca lumină. Cine îndrăznește să afirme despre sine că nu are nevoie de lumină? Am fost convinsă că Domnul are un scop deosebit legat de diferitele închisori și locuri în care

am fost deportată. I-am dedicat Lui viața mea, am pus-o la dispoziția Lui, cu dorința să mă folosească într-o astfel de lucrare pe care nu o face nici un alt slujitor independent din via lui și nici un alt misionar al vreunei societăți misionare. Și această cerere mi-a fost împlinită."

"Răsăritul ´ este o regiune geografică foarte vastă. Aici, el se referă în mod special la Rusia și anume, la Rusia dinaintea revoluției bolșevice. Se referă la mișcările și personalitățile spirituale care au o semnificație deosebită pentru Împărăția lui Dumnezeu din Rusia.

S-a dus multă lumină și dragoste în răsărit. Acest lucru poate să încâlzească inima cititorului, îndemnându-l să aducă mulțumiri și să-l facă să se roage și să spere și pentru Rusia de azi."

Persoanele prezentate sunt:

Felician von Zarembo
Friedrich Wilhelm Baedeker
Modest Modestovici Korff
Pavel Nicolai (Pavel Nicolaievici)
Mathilda Wrede
Jenny Eugenia de Mayer